

# Lovdatas regelrapporter

## *Systematisering og analyse*

Ida Marie Vangen



Senter for rettsinformatikk, Avdeling for  
forvaltningsinformatikk

Juridisk fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Juni 2017

## Innhold

1 Innledning.....	4
1.1 Om oppdraget og innholdet av rapporten.....	4
1.2 Lovdatas utarbeidelse og bruk av regelrapporter.....	4
2 Systematisering av regelrapportene .....	6
2.1 Oversikt over de analyserte regelrapportene .....	6
2.2 Kategoriseringssystemet .....	6
2.3 Departementer som kilder til påpekte feil og mangler.....	8
3 Kategorisering av regelrapportene .....	11
3.1 Uriktige henvisninger .....	11
3.1.1 Beskrivelse av kategori.....	11
3.1.2 Analyse og funn.....	13
3.2 Feil ved oppheving og ikrafttredelse.....	15
3.2.1 Beskrivelse av kategori.....	15
3.2.2 Analyse og funn.....	17
3.3 Uriktig begrepsbruk og skrivefeil .....	18
3.3.1 Beskrivelse av kategori.....	18
3.3.2 Analyse og funn.....	19
3.4 Uriktig oppbygging og utforming .....	21
3.4.1 Beskrivelse av kategori.....	21
3.4.2 Analyse og funn.....	23
3.5 Uriktige benevnelser: .....	25
3.5.1 Beskrivelse av kategori.....	25
3.5.2 Analyse og funn.....	26
3.6 Uriktig innhold og delegeringsfeil .....	26
3.6.1 Beskrivelse av kategori.....	26

3.6.2 Analyse og funn .....	27
3.7 Diverse.....	28
3.8 Kommentarer .....	28
4 Avsluttende analyse .....	32
4.1 Systematisering i feilkategorier.....	32
4.2 Departementer som kilder til påpekte feil og mangler.....	33
4.3 Påpekte feil og mangler tilknyttet endringslover.....	34
5 Forslag til endringer for utarbeidelse og bruk av regelrapporter .....	36
Referanseliste.....	38
Vedlegg 1: Systematiserte regelrapporter .....	39
Vedlegg 2: Oversikt over kategoriserte regelrapporter .....	129

# Systematisering og analyse av Lovdatas regelrapporter

## 1 Innledning

God kvalitet på lover og forskrifter er viktig for å sikre legitimitet og etterlevelse av regelverket. Kvalitetsbrister i lovgivningen som f.eks. henvisningsfeil og skrivefeil kan føre til misforståelser og i verste fall uriktig rettsanvendelse. Rutiner for å oppdage feil og mangler er avgjørende for å opprettholde tilstrekkelig lovqualität. Lovdata har tatt på seg noe av dette ansvaret gjennom utarbeidelse av regelrapporter. En regelrapport er en sammenstilling av feil og mangler som Lovdata oppdager i lovgivningen.

### 1.1 Om oppdraget og innholdet av rapporten

I et forskningsprosjekt ved Senter for rettsinformatikk, Avdeling for forvaltningsinformatikk, har jeg hatt i oppdrag å systematisere og analysere et utvalg av Lovdatas regelrapporter.

I denne rapporten vil jeg først gjøre rede for utarbeidelsen og bruken av Lovdatas regelrapporter. Deretter vil jeg forklare fremgangsmåten jeg har brukt for å systematisere feil og mangler fra regelrapportene. Her vil jeg også si noe om problemer jeg har støtt på underveis i arbeidet. Etter dette følger en beskrivelse og analyse av hver feilkategori jeg har brukt i systematiseringen, samt et avsnitt der jeg analyserer på tvers av kategoriene og ser etter mønstre og sammenhenger i systematiseringen. På bakgrunn av analysen vil jeg til slutt komme med forslag til mulige endringer for utarbeidelsen og bruken av regelrapporter.

### 1.2 Lovdatas utarbeidelse og bruk av regelrapporter

Lovdata er en privat stiftelse, med formål å «opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon»<sup>1</sup>. Mye av arbeidet deres dreier seg om kontinuerlig konsolidering av lovene, samt regeltilsyn. En viktig del av regeltilsynsfunksjonen er utarbeidelsen av regelrapporter. Regelrapportene ble frem til 2015/2016 utarbeidet i fellesskap av Knut Davidsen, redaktør av Norsk Lovtidend og Henning Ve, tidligere basesjef i Lovdata. Per dags dato er det Lovtidends redaktør som alene har ansvaret for utarbeidelsen av regelrapportene. For å få mer informasjon om regelrapportene gjennomførte jeg derfor intervju med Davidsen. I intervjuet forklarte Davidsen fremgangsmåten for utarbeidelsen av regelrapporter, samt hva regelrapportene blir brukt til.

---

<sup>1</sup>Lovdata. Om Lovdata.

Regelrapportene blir til ved at Davidsen noterer seg om det er noe galt med lovene når han ajourfører, eller konsoliderer dem. Dette resulterer i en liste med punkter han ønsker å inkludere i rapportene. Senere går han tilbake og bygger ut punktene i listen til en fullstendig regelrapport. Dersom Davidsen får tips fra andre ansatte eller brukere av Lovdata om feil i lover blir også dette inkludert i rapportene.

Davidsen gjør som regel ikke innholdsmessige vurderinger av lovtekstene. Mye av innholdet i regelrapportene dreier seg derfor om formelle feil, slik som henvisningsfeil, feil ved ikrafttredelser, skrivefeil o.l. Regelrapportene struktureres med en inndeling i overskrifter. Overskriftene er ikke konsekvent brukt gjennom alle regelrapportene, slik at like overskrifter i forskjellige rapporter kan betegne ulike typer feil og mangler.

Metoden for utarbeidelse av regelrapporter er ikke vitenskapelig eller tilstrekkelig systematisert til å danne et helhetlig bilde av feil og mangler som finnes i lovgivningen. Dette medfører at resultatene fra analysen ikke er helt pålitelige, og må tas med forbehold.

Regelrapportene blir presentert på Lovdatas styremøter. Det blir avholdt styremøte omtrent fire ganger i året, og det foreligger dermed som regel fire regelrapporter for hvert år. Etter styremøtet videreformidles regelrapportene til Justisdepartementets lovavdeling, Stortinget og Statsministerens kontor. I tillegg er det noen enkeltpersoner som mottar dem, bl.a. tidligere ekspedisjonssjef i Justisdepartementets lovavdeling, professor Inge Lorange Backer ved Universitetet i Oslo.

De fleste som mottar regelrapportene responderer på dem. Davidsen mener imidlertid svar og reaksjoner burde kommet både raskere og vært større. Han forklarer at ideelt sett skulle alle de påpekte feil og mangler fra regelrapportene blitt rettet opp. Det finnes ingen oversikt over hvor stor andel som blir rettet opp, men Davidsen antar at det er langt fra alle som blir korrigeret.

## 2 Systematisering av regelrapportene

### 2.1 Oversikt over de analyserte regelrapportene

Systematiseringen og analysen i denne rapporten tar utgangspunkt i 38 regelrapporter fra tidsperioden 2004-2017. Det er variasjon i antallet regelrapporter som foreligger per år, noe som kan ha betydning dersom jeg skal sammenligne forekomsten av påpekte feil og mangler over tid.

I vedlegg 1 til denne rapporten er en sammenstilling av alle regelrapportene.

Sammenstillingen av regelrapportene er systematisert både for hvilke kategorier de påpekte feil og mangler tilhører, og for hvilke departementer som virker å være kilden til de ulike kvalitetsbristene. Når jeg gir eksempler i analysen fra regelrapportene vil jeg bruke unike navn for de påpekte feil og mangler, slik at leseren lettere kan finne de i vedlegget. I denne rapporten vil jeg benevne de ulike regelrapportene ved å bruke de tre første bokstavene i måneden den er fra, samt de to siste tallene fra årstallet den ble utgitt. For hver regelrapport starter nummereringen av de aktuelle feil og mangler på 1. Dette resulterer i benevnelser som f.eks. «Aug04 nr. 1».

### 2.2 Kategoriseringssystemet

Ved opptelling av feil og mangler fra regelrapportene har jeg valgt å inkludere alle påpekte tilfeller, også om de skyldes samme årsak. Det betyr at dersom det i en regelrapport er påpekt ti uriktige henvisninger fra samme lov, regnes det som ti feil.

Jeg har vært usikker på om opptellinger av tidligere feil i regelrapportene bør tas med i analysen. Avsnitt i regelrapportene der det kun gis et tall på hvor mange ulike typer feil som er oppdaget, har jeg valgt å ikke inkludere i analysen. Avsnitt der det følger en liste med spesifikke feil har jeg imidlertid valgt å kategorisere på lik linje med andre påpekte feil. Et eksempel for å illustrere forskjellen mellom de to typene avsnitt er regelrapport Mar12 nr. 4 og Mar12 nr. 5<sup>2</sup>:

Nr. 4:

En opptelling av feilnoter gir for alle lovene ca. 300 feil, bare fra år 2000 og frem til nå er det avmerket nærmere 100 feil. Det er alle slags feil, ortografiske feil, henvisninger til lover som

---

<sup>2</sup> Vedlegg 1, s. 86.

er opphevet, feil i datoer til lover som det er vist til, feil i henvisninger til EØS-avtalen og rettsakter, feil i navn på institusjoner og strukturfeil. Her er noen eksempler:

Nr. 5:

- Lov 19. juni 1970 om naturvern er det vist til åtte ganger i fem lover, denne loven ble opphevet av lov 19. juni 2009 nr. 100, som i hovedsak ble satt i kraft 1. juni 2009.

Nr. 4 viser til at det er påpekt ca. 300 feil mellom år 2000 og 2012, bl.a. ortografiske feil og henvisningsfeil. Slike opptellinger kan jeg ikke kan ha med i analysen da det ikke gis konkret informasjon om hvilke bestemmelser det gjelder. Av samme årsak er det heller ikke mulig å sammenligne slike opptellinger med de jeg selv har gjort. I nr. 5 er det imidlertid påpekt spesifikke eksempler på feil. Fordi eksempelet er spesifikt og feilen ikke er påpekt i andre regelrapporter, kategoriseres den nr. 5 på lik linje med andre påpekte feil. For ordens skyld vil jeg også nevnte at den påpekte feilen i Nr. 5 regnes som åtte henvisningsfeil.

For å systematisere innholdet av regelrapportene har jeg utarbeidet ulike feilkategorier.

Kategoriene har jeg kommet frem til ved å skrive ned hvilke feil som påpekes i regelrapportene, for så å gruppere feilene i passende kategorier. Jeg har forsøkt å formulere kategoriene slik at også feil og mangler utover de som hittil er påpekt i regelrapportene, skal kunne plasseres i en av kategoriene. Kategoriene jeg har valgt for å systematisere innholdet av regelrapportene er som følger:

- Uriktige henvisninger.
- Feil ved oppheving og ikrafttredelse.
- Uriktig begrepsbruk og skrivefeil.
- Uriktig oppbygging og utforming.
- Uriktige benevnelser.
- Feil ved innhold og delegering.
- Diverse.

Ved formulering av kategorier har det vært spesielt utfordrende å sette klare grenser mellom dem. Mange av feilene som kan oppstå i lovgivningen er kombinasjoner av de ulike typer feil. F.eks. dersom en endringslov opphever feil bestemmelse, kan det etter min oppfatning anses både som henvisningsfeil og som uriktig opphevelse. Slike overlappende

grensetilfeller har jeg måtte ta i betraktning ved definering og formulering av de ulike kategoriene.

En annen utfordring jeg har støtt på i arbeidet med kategoriseringen er at enkelte typer feil og mangler ikke passer i noen av kategoriene. Slike feil og mangler har jeg valgt å samle i en «diverse» kategori.

Regelrapportene inneholder også en del kommentarer, opptellinger o.l. der det ikke påpekes spesifikke feil eller mangler. Slike avsnitt fra regelrapportene har jeg valgt å ta for meg til slutt i denne oversikten, se avsnitt 3.9.

### 2.3 Departementer som kilder til påpekte feil og mangler

I analysen av regelrapportene vil jeg bl.a. undersøke hvilke departementer som kan anses som kilder til de påpekte feil og mangler. For å gjøre analysen mer oversiktlig har jeg tatt utgangspunkt i dagens departementsstruktur. Det innebærer at påpekte feil i lover underlagt departementer som ikke lengre finnes eller som har byttet navn, blir overført til det departementet som har ansvaret for lovområdet per 2017.

En utfordring jeg har støtt på underveis i angivelsen av departementer som kilder til de ulike feil og mangler, er at det i noen situasjoner er vanskelig å ta stilling til hvilket departement som faktisk er kilden. Et eksempel på dette er regelrapport Mar09 nr. 5<sup>3</sup>:

*Lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (foretaksregisterloven) § 4-4 første ledd bokstav g inneholder fire henvisninger til lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel. Loven er opphevet ved lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven).*

Den uriktige henvisningen er i foretaksregisterloven, som ligger under ansvarsområdet til Nærings- og fiskeridepartementet. Slik jeg forstår det er imidlertid Finansdepartementet ansvarlig for ajourføring av henvisninger i andre lover når det er de som opphever loven det henvises til. Det står om ajourføring av henvisninger i Lovteknikkheftet at dersom den som arbeider med lover er «usikker på om det finnes henvisninger til en bestemmelse i andre lover, vil et søk i Lovdata kunne hjelpe en til å finne eventuelle henvisninger»<sup>4</sup>. Dette tyder på at departementet også er ansvarlig for henvisninger som blir ukorrekte i andre lover. I analysen går jeg også utfra at det samme gjelder ved endring av sentrale begreper o.l.

---

<sup>3</sup> Vedlegg 1, s. 61.

<sup>4</sup> Justisdepartementets lovavdeling. Lovteknikk og lovforberedelse Veiledning om lov- og forskriftsarbeid, s.82.

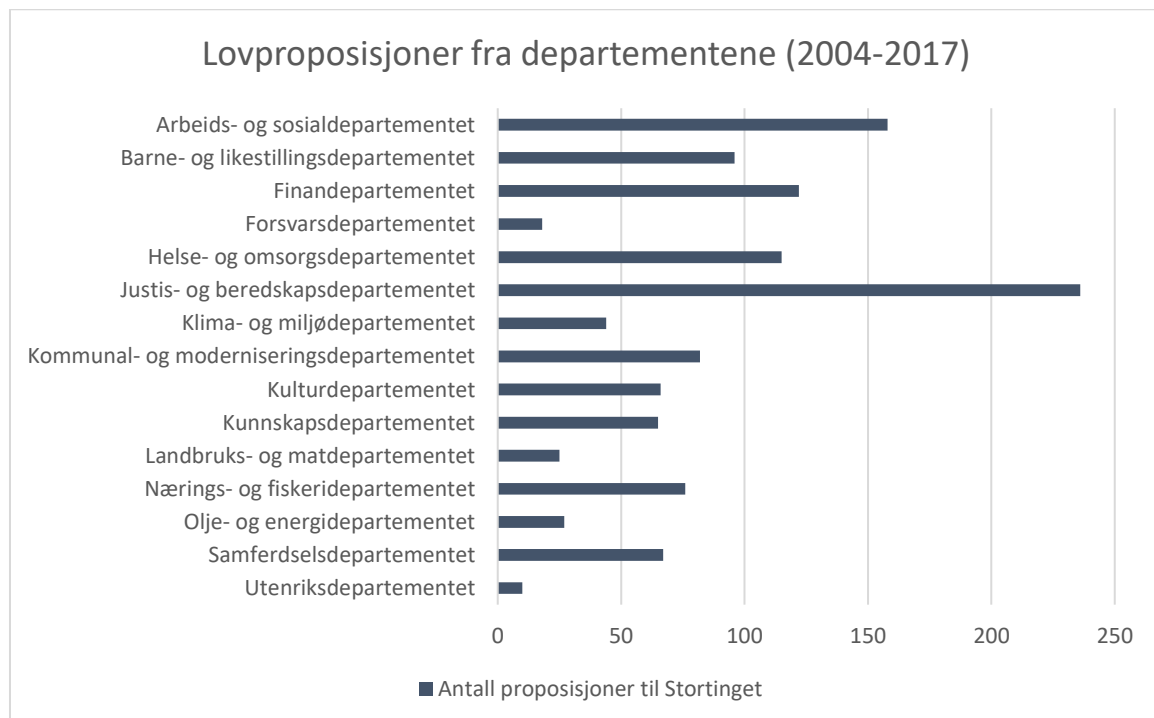


Departementer som etter min fremgangsmåte blir ansett som kilden til feil og mangler i lovgivningen, kan altså være et annet enn det departementet som har ansvaret for loven med feil i.

Angivelse av hvilke departementer som virker å være kilder til feil og mangler påpekt i regelrapportene, gjøres med det formål å finne mønstre og sammenhenger i forekomsten av feil og mangler. Jeg er ikke i posisjon til med stor autoritet å peke ut hvilke departementer som er kilder til kvalitetsbrister, og ønsker ikke å bruke funnene i analysen til å peke ut «syndebukker». Resultater fra analysen må ses i lys av fremgangsmåten jeg har brukt for angivelse av departementer som kilder til feil og mangler, samt metoden for utarbeidelse av regelrapporter.

Antall lovsaker departementene har hatt i perioden regelrapportene er fra vil trolig også ha betydning for funnene fra analysen. Departementer med mange lovsaker vil sannsynligvis være kilder til flere påpekte feil og mangler enn departementer med få lovsaker.

Diagrammet nedenfor viser hvor mange lovsaker (lovproposisjoner til Stortinget) departementene har hatt mellom januar 2004 og juni 2017.



*Diagram 1: Antall lovproposisjoner (Prop. L og Prop. LS) til Stortinget fra hvert departement januar 2004- juni 2017.*

Tallene jeg har brukt i diagrammet er hentet fra regjeringens hjemmeside<sup>5</sup>. Diagrammet viser bl.a. at Arbeids- og sosialdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har flest lovsaker fra perioden regelrapportene er fra. Basert på den høye andelen lovsaker fra departementene, forventer jeg at de vil være kilder til flest påpekte feil og mangler fra regelrapportene. Departementene med færrest lovsaker i perioden er Forsvarsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Olje- og energidepartementet og Utenriksdepartementet. Disse departementene vil trolig være kilder til færrest påpekte feil og mangler fra regelrapportene.

---

<sup>5</sup> Regjeringen. Proposisjonar til Stortinget.

## 3 Kategorisering av regelrapportene

I dette kapitlet vil jeg beskrive og analysere de ulike feilkategoriene for systematisering av påpekte feil og mangler fra regelrapportene.

### 3.1 Uriktige henvisninger

#### 3.1.1 Beskrivelse av kategori

Denne kategorien omfatter feil og mangler som gjelder henvisninger, både interne og eksterne. Interne henvisninger er henvisninger innad i samme lov eller forskrift, mens eksterne henvisninger er henvisninger til en annen lov eller forskrift. Her er en liste med aktuelle henvisningsfeil og -mangler jeg har valgt å inkludere i kategorien:

- Henvisning til opphevet lov eller forskrift.
- Henvisning til feil sted eller sted som ikke finnes, f.eks. feil lov eller forskrift, kapittel, paragraf, ledd, punktum, nummer, bokstav.
- Feil ved henvisning til hjemmel.
- Uheldig henvisningsteknikk. Det bør f.eks. ikke brukes navn på egen lov eller bestemmelse i interne henvisninger, men heller «denne lov» og «denne bestemmelse».
- Misvisende og inkonsekvent ordbruk i ledetekster til henvisninger. F.eks. bør ikke et ledd angis som «nytt» når det ikke er det.
- «Overdådige» henvisninger. Dersom bestemmelsen kun har ett ledd bør det ikke vises til «første ledd».

Et eksempel på påpekt feil fra en regelrapport angående uriktig henvisning er Mai11 nr. 2<sup>6</sup>:

*Lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven) § 10, § 16 og § 25 viser til lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern, denne loven er opphevet ved lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd fra 1. januar 2010.*

Dette er eksempel på henvisning til en opphevet lov. Henvisninger til opphevede lover er en relativt hyppig påpekt feil i regelrapportene. En annen type feil fra kategorien er misvisende ledetekster til henvisninger, se eksempel fra regelrapport Aug10 nr. 6<sup>7</sup>:

---

<sup>6</sup> Vedlegg 1, s. 82.

<sup>7</sup> Vedlegg 1, s. 75.

*Lov 18. juni 2010 nr. 24 om endring i legemiddeloven endret legemiddeloven § 28 ved å gi et "nytt" femte ledd. Leddet er ikke nytt.*

Det som er uriktig med denne henvisningen er at det gis et «nytt» femte ledd, når leddet ikke er nytt. Slike feil kan skape forvirring og usikkerhet rundt (endrings)henvisninger.

Jeg ser det som hensiktsmessig at kategorien inkluderer endringshenvisninger og opphevingshenvisninger. Med dette sikter jeg til henvisninger til lov eller forskrift om at den skal endres eller oppheves. Her følger et eksempel fra regelrapport Aug13 nr. 11<sup>8</sup> på det jeg anser som opphevingshenvisninger:

I endringsdelen av SI-loven (Lov om statens innkrevingsjournal) er det blitt noen feil.

§ 11 nr. 2 – vassdragsreguleringsloven § 25 - opphever annet ledd tredje og fjerde punktum, skulle vært tredje, fjerde og femte punktum.

§ 11 nr. 18 – sjøloven § 11 – opphever niende ledd, paragrafen har bare åtte ledd.

§ 11 nr. 26 – stiftelsesloven § 7 – opphever fjerde ledd annet punktum, skulle vært annet og tredje punktum.

§ 11 nr. 36 – elsertifikatloven § 26 – opphever annet ledd annet til fjerde punktum, skulle vært tredje til femte punktum.

Jeg er usikker på om opphevingshenvisninger bør inngå i denne kategorien, fordi de også kan føre til feil ved selve opphevingen. Feil ved oppheving tilhører i hovedsak kategorien for feil ved oppheving og ikrafttredelse. Likevel har jeg valgt å plassere feil ved selve opphevingshenvisningen i kategorien for uriktige henvisninger. Bakgrunnen for dette valget er fortrinnsvis at det er store likheter mellom opphevings- og endringshenvisninger, og jeg anser det derfor som hensiktsmessig å samle dem i én kategori. Samlet sett passer opphevings- og endringshenvisninger best under beskrivelsen av kategorien for uriktige henvisninger. Av den grunn valgte jeg å inkludere begge henvisningstypene i denne kategorien. Dette medfører f.eks. at tilfeller der feil ledd eller punktum blir opphevet grunnet feil henvisning, hører til i kategorien for uriktige henvisninger.

Kategorien for uriktige henvisninger har jeg formulert nokså bred, og det kan diskuteres om den bør deles opp for å gjøre den mer oversiktlig. Et alternativ kan være å ha en egen kategori for uriktige endrings- og opphevingshenvisninger. Jeg tror imidlertid det vil være

---

<sup>8</sup> Vedlegg 1, s. 93-94.

best å ha kategorien samlet slik som jeg har formulert den. Årsaken er at det kan bli rotete og vanskelig å skille mellom ulike kategorier for henvisninger. Det vil trolig være mer ryddig og oversiktlig å bruke kun én kategori.

### 3.1.2 Analyse og funn

Totalt sett har jeg identifisert 435 påpekte feil og mangler i regelrapportene fra tidsperioden 2004-2017. Etter systematisering og opptelling av innholdet<sup>9</sup> tilhører 178 av de påpekte feil og mangler kategorien for uriktige henvisninger (ca. 40%). Da uriktige henvisninger utgjør en stor andel av innholdet i rapportene, vil det være spesielt interessant å utforske kategorien nærmere for mønstre og mulige årsaker.

Diagrammet nedenfor viser en oversikt over antall uriktige henvisninger de ulike departementene virker å være kilden til. De blå søylene som strekker seg ut fra hvert departement representerer antallet uriktige henvisninger.

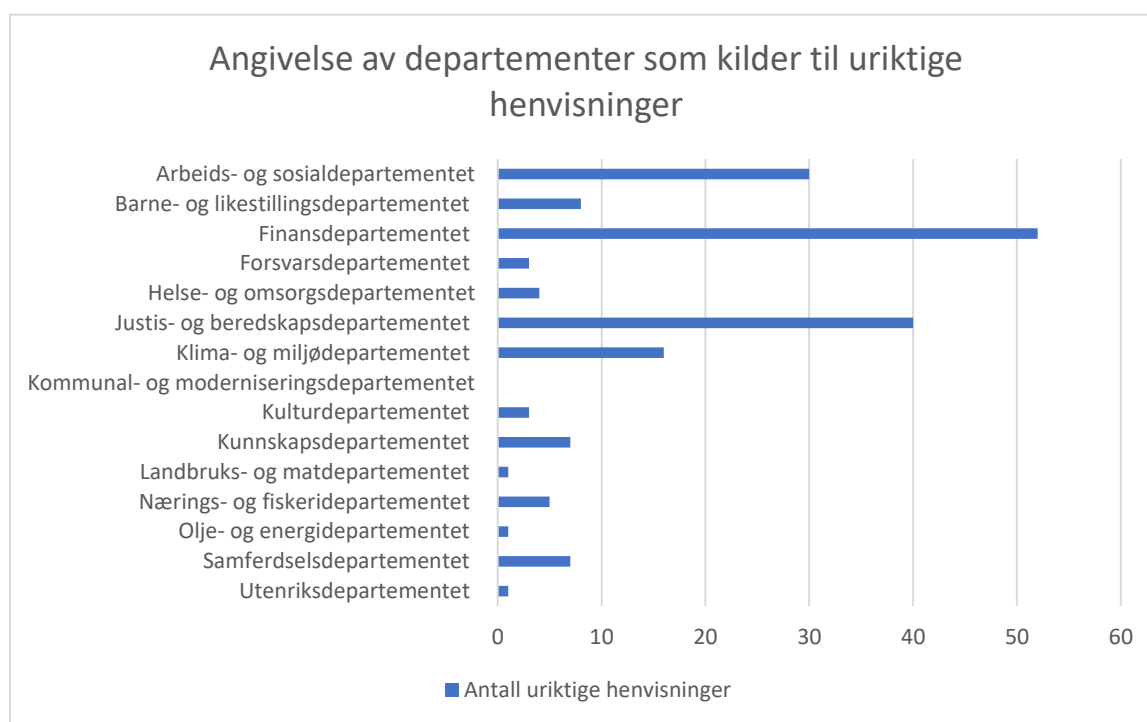


Diagram 2: Angivelse av departementer som kilder til uriktige henvisninger i lovgivningen.

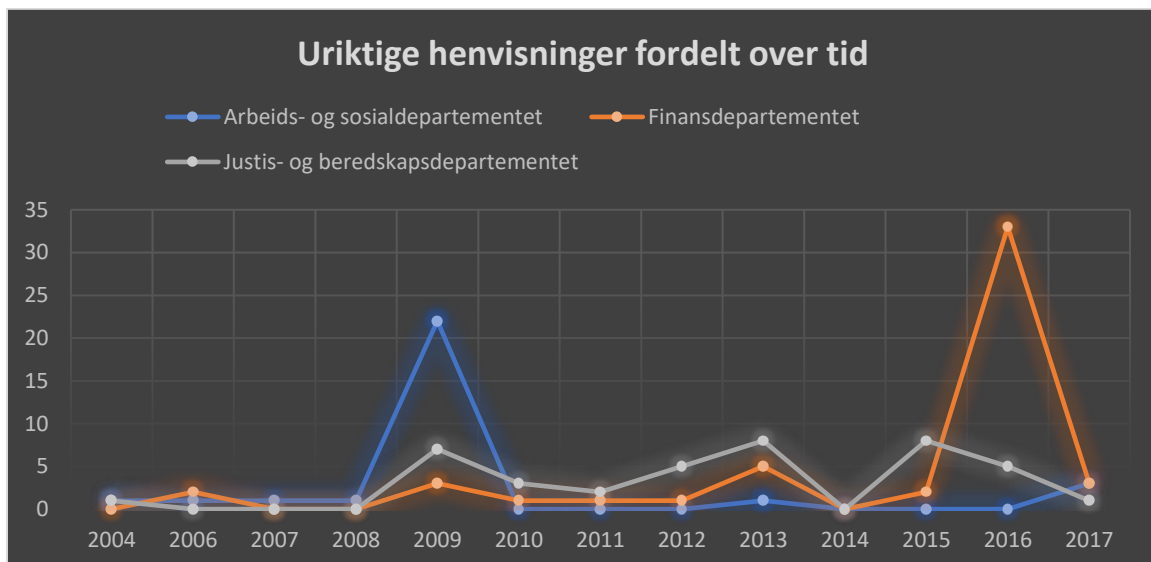
Et departement som utmerker seg positivt i denne kategorien er Kommunal- og moderniseringsdepartementet. I tillegg står Landbruks- og matdepartementet, Olje- og

<sup>9</sup> Se vedlegg 1 og vedlegg 2.

energidepartementet og Utenriksdepartementet som kilder til kun én uriktig henvisning hver.

Funn fra diagrammet tyder på at det er tre departementer som bemerker seg negativt i kategorien: Arbeids- og sosialdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. De tre departementene virker å stå for mesteparten av påpekte feil og mangler angående uriktige henvisninger.

For å finne mønstre og forklaringer for hvorfor de tre departementene virker å være kilder til mesteparten av de påpekte uriktige henvisningene, har jeg satt forekomsten av henvisningsfeil i et tidsperspektiv. Diagrammet under viser fordelingen for påpekte henvisningsfeil fra år 2004-2017 for Arbeids- og sosialdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.



*Diagram 3: Forekomsten av uriktige henvisninger fordelt over tid, for Arbeids- og sosialdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.*

Justis- og beredskapsdepartementet virker å være departementet med den jevneste forekomsten av henvisningsfeil over tid. Dette kan tyde på at den høye andelen henvisningsfeil under Justis- og beredskapsdepartementet ikke skyldes engangstilfeller, men en stabil høy forekomst.

Finansdepartementet har et nokså jevnt høyt nivå med henvisningsfeil over tid, men i tillegg viser det seg også at mange av feilene er konsentrert rundt 2016. I regelrapport Feb16 nr. 3<sup>10</sup> påpekes det 25 henvisningsfeil med Finansdepartementet som kilde. Årsaken bak feilene er at Finansdepartementet opphever tre lover, men ikke fjerner alle henvisninger til de tre lovene fra andre lover. Hver av lovene som fremdeles viser til de opphevede lovene, regnes som én henvisningsfeil. Statistisk sett kan det være misvisende at Finansdepartementet henter 25 henvisningsfeil fra én lov som opphever tre andre. Det er imidlertid viktig at det henvises korrekt i hver av de 25 lovene som er opplistet. Derfor inkluderer jeg alle de uriktige henvisningene i opptellingen.

Diagrammet ovenfor viser at omtrent 2/3 av henvisningsfeil Arbeids- og sosialdepartementet er kilde til, er fra 2009. Årsaken til at departementet er ett av de tre med flest henvisningsfeil skyldes påpekte feil fra regelrapport Mai09 nr. 5<sup>11</sup>. Her er det en oppstilling av 22 forskrifter med manglende eller gammel hjemmel etter vedtakelsen av ny Arbeidsmiljølov. På samme måte som for Finansdepartementet, er alle de 22 uriktige hjemmelshenvisningene Arbeids- og sosialdepartementet er kilden til, med i regnestykket.

## 3.2 Feil ved oppheving og ikrafttredelse

### 3.2.1 Beskrivelse av kategori

Denne kategorien gjelder hovedsakelig feil ved oppheving og ikrafttredelse av lover og forskrifter, og inkluderer følgende tilfeller:

- Bestemmelser som skulle vært opphevet/trådt i kraft, men er det ikke.
- Bestemmelser som er opphevet/trådt i kraft, men skulle ikke ha vært det.
- Bestemmelser som er opphevet/trådt i kraft til feil tid.
- Bestemmelser som er opphevet/trådt i kraft på feil måte.
- Bestemmelser som er opphevet/trådt i kraft i feil rekkefølge.
- Opphevelse/ikrafttredelse av bestemmelser som allerede er opphevet/trådt i kraft.
- Bestemmelser det er usikkerhet rundt oppheving/ikrafttredelsen av, grunnet manglende spesifisering, f.eks. mangel på informasjon om hva som skal skje med «gamle» ledd ved en lovendring.
- Uklare overgangsbestemmelser.

---

<sup>10</sup> Vedlegg 1, s. 109-110.

<sup>11</sup> Vedlegg 1, s. 64-66.

- Uriktig, manglende eller sen sanksjonering av bestemmelser.
- Uriktig, manglende eller sen kunngjøring av bestemmelser.

I likhet med kategorien for uriktige henvisninger, er også kategorien for feil ved oppheving og ikrafttredelse relativt omfattende. Denne kategorien er likevel definert noe smalere enn kategorien for uriktige henvisninger. Det er bl.a. fordi uriktige opphevingshenvisninger kategoriseres som uriktige henvisninger, og ikke som feil ved oppheving og ikrafttredelse. Uklarheter rundt endrings- og opphevingshenvisninger tilhører imidlertid kategorien for oppheving og ikrafttredelse. Med dette mener jeg uklarheter eller mangel på spesifisering og informasjon f.eks. om hva som skal skje med gamle ledd når nytt ledd trer i kraft. Et eksempel på dette er regelrapport Apr17 nr. 9<sup>12</sup>:

*Lov 10. februar 2017 nr. 5 om endringer i tobakksskadeloven (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger) ...*

... § 3 - første endringsdirektiv: "Første og annet ledd skal lyde":

§ 3 - andre endringsdirektiv: "Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd".

Nåværende tredje ledd blir ikke disponert, etter kontakt med departementet har tidligere tredje ledd blitt beholdt som fjerde ledd.

Den manglende informasjonen om hva som skal skje med «nåværende tredje ledd» oppfatter jeg som en uklarhet ved ikrafttredelsen.

Et annet eksempel på påpekt feil som tilhører kategorien for feil ved oppheving og ikrafttredelse, er regelrapport Aug06 nr. 1<sup>13</sup>:

*Manglende opphevelse av gammel lov i ny lov:*

Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) ble vedtatt uten at lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen ble opphevet. Dette ble rettet opp ved lov 30. juni 2006 nr. 52.

Eksempelet viser et tilfelle der en lov skulle vært opphevet, men er det ikke. Konsekvensen av en slik type feil er at det i et kort tidsrom var to gjeldende lover som omhandlet det samme.

---

<sup>12</sup> Vedlegg 1, s. 126-127.

<sup>13</sup> Vedlegg 1, s. 49.

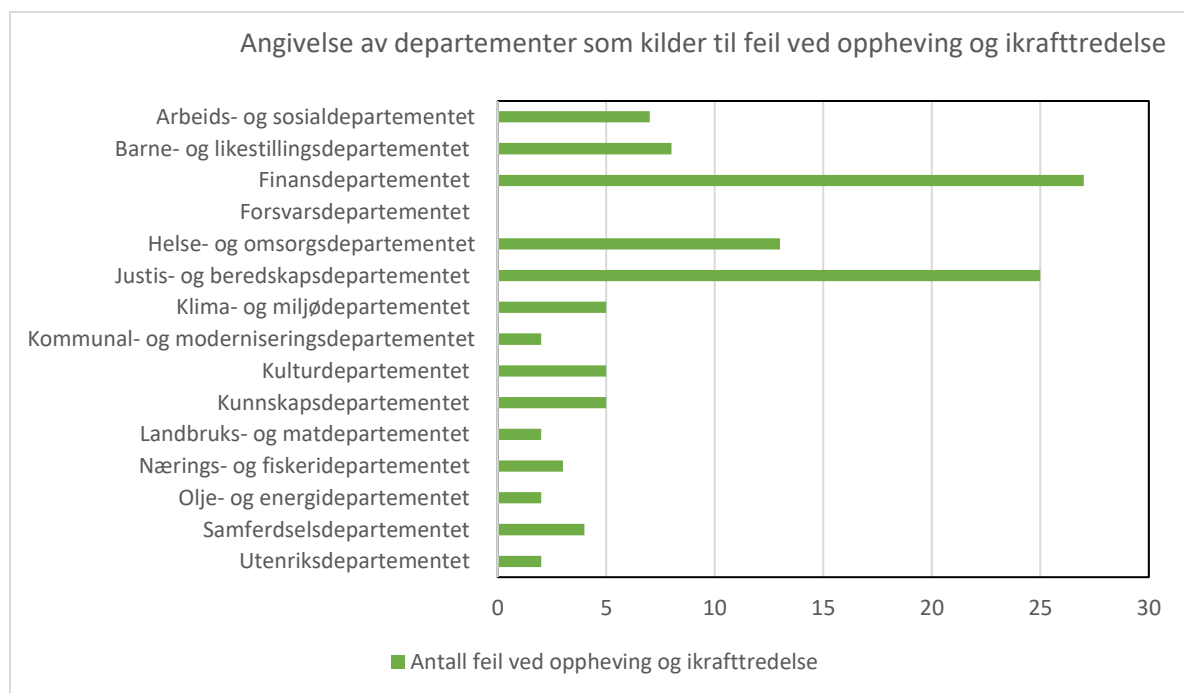


Det kan diskuteres om feil ved kunngjøring og sanksjonering av lover hører til i denne kategorien. Jeg har valgt å inkludere slike feil i kategorien da de har nært slektskap til feil ved ikrafttredelsen og opphevelsen av lover. Dessuten skaper ofte uklarheter ved en kunngjøring eller sanksjonering ofte de samme problemstillingene som en uklar ikrafttredelse gjør, nemlig «hva er gjeldende rett?».

### 3.2.2 Analyse og funn

Kategorien for feil ved oppheving og ikrafttredelse rommer 110 av totalt 435 påpekte feil i regelrapportene (ca. 27%). I Intervju med Davidsen påpekte han at feil ved ikrafttredelse og oppheving er det han mener er viktigst å oppdage. Dette kan ha betydning for funnene i analysen da feil ved ikrafttredelse og oppheving kan være noe Davidsen ser spesielt etter når han går gjennom lovene.

Også for denne kategorien er det noen departementer som skiller seg ut med mengden feil de virker å være kilder til. Diagrammet nedenfor viser angivelse av departementer som kilder til påpekte feil og mangler ved oppheving og ikrafttredelse av lover og forskrifter. De grønne søylene representerer antallet feil de ulike departementene virker å være kilder til.



*Diagram 4: Angivelse av departementer som kilder til feil ved oppheving og ikrafttredelse av lover og forskrifter.*

De to departementene som virker å være kilder til flest feil fra denne kategorien er Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. I sammenheng med en påpekt feil fra regelrapport Nov09 nr.5<sup>14</sup> står det at «ikrafttredelsen er et godt eksempel på Finansdepartementets praksis med ikrafttredelser, som ikke er så lette å forstå». Dette kan tyde på at Finansdepartementet har et mønster for å være kilde til uklare ikrafttredelser.

Forsvarsdepartementet virker å være eneste departement som ikke er kilde til noen feil fra kategorien for oppheving og ikrafttredelse.

### 3.3 Uriktig begrepsbruk og skrivefeil

#### 3.3.1 Beskrivelse av kategori

Kort oppsummert omfatter denne kategorien følgende feil i lov- og forskriftstekster:

- Bruk av utdaterte eller gammeldagse ord og uttrykksmåter (kansellistil).
- Bruk av (vanskelige) faguttrykk i lover og forskrifter som er rettet mot allmennheten.
- Rettskrivingsfeil.
- Uriktig setningsoppbygging.
- Inkonsekvent begrepsbruk.
- Bruk av feil målform.
- Feil, uheldig eller ufullstendig formulering av paragraf- og kapitteloverskrifter.
- Feil, uheldig eller ufullstendig bruk av paragraf- og kapitteloverskrifter.

Feil fra denne kategorien kan virke nokså uskyldige. Spesielt skrivefeil kan ofte oppfattes som «skjønnhetsfeil». Selv om de fleste skjønnhetsfeil i seg selv ikke har stor betydning for forståelsen av lov- og forskriftstekster, kan imidlertid flere slike feil til sammen føre til at lovgivningen mister autoritet og troverdighet. Et eksempel på en påpekt skjønnhetsfeil er regelrapport Mai11 nr. 3<sup>15</sup>:

*Lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 10 brukes formen "opplyninger", dette er en feil som også går igjen i hele rekken av forarbeider. Departementet er varslet om feilen.*

---

<sup>14</sup> Vedlegg 1, s. 69.

<sup>15</sup> Vedlegg 1, s. 82.

Konsekvent begrepsbruk er viktig både innad i lover og i forhold til andre lover. Det må være tydelig når det er snakk om samme forhold, og når det ikke er det. Her følger et eksempel på feil angående begrepsbruk fra regelrapport Mar09 nr. 1<sup>16</sup>:

*Lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie § 9 og § 10 bruker begrepet "sivil tjeneste". Ved lov 18. februar 1999 nr. 7 om endringer i lov av 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner ble begrepet endret til "sivil verneplikt", uten at det ble gjort endringer i ferieloven. § 9 i ferieloven er endret to ganger etter 1999, § 10 tre ganger etter 1999.*

For den som skal lese eller tolke loven er det vanskelig å vite om «sivil tjeneste» og «sivil verneplikt» omtaler to forskjellige forhold eller om de omtaler det samme forholdet. Dersom de to begrepene har samme meningsinnhold, ville det korrekte vært å endre begrepet i *ferieloven* samtidig som begrepet ble endret i den aktuelle endringsloven.

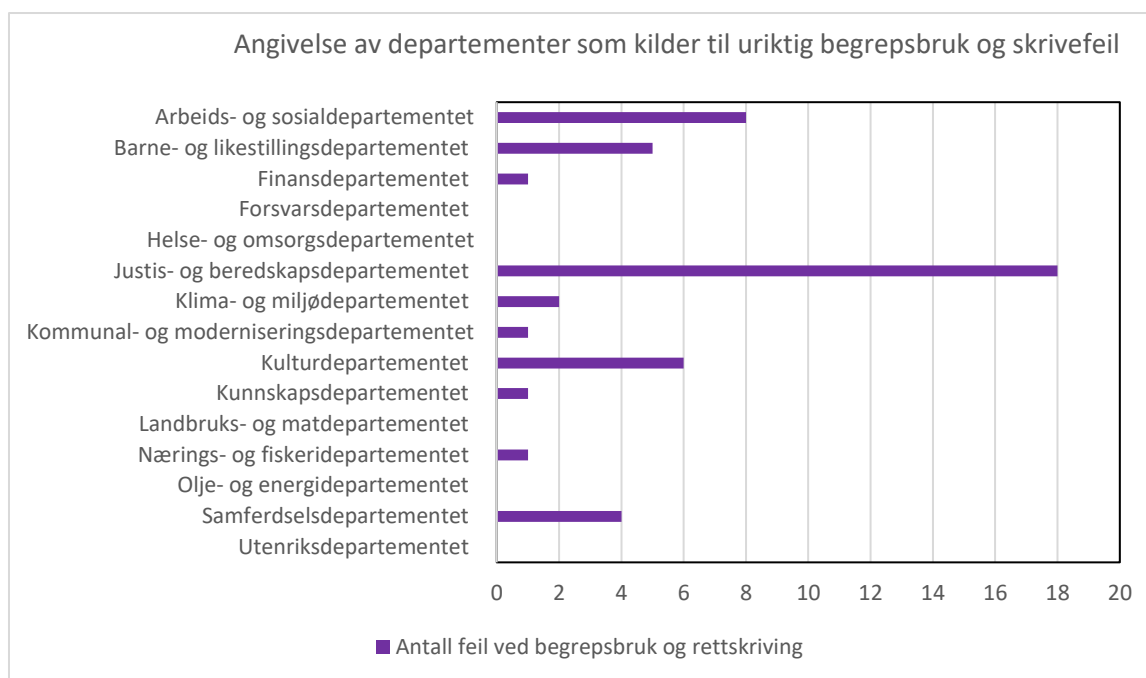
### 3.3.2 Analyse og funn

Det er påpekt tilsammen 47 feil angående begrepsbruk og skrivefeil i regelrapportene, noe som utgjør omtrent 11% av de totalt påpekte feil og mangler. Dette er relativt lite sammenlignet med kategoriene for uriktige henvisninger og for feil ved oppheving og ikrafttredelse.

I kategorien for uriktig begrepsbruk og skrivefeil er det færre påpekte feil og mangler å lage statistikk av enn de to foregående kategoriene. Det er imidlertid noen departementer som skiller seg fra de andre også i denne kategorien. Diagrammet nedenfor viser angivelse av departementer som kilder til uriktig begrepsbruk og skrivefeil. De lilla søylene representerer antall påpekte feil fra kategorien.

---

<sup>16</sup> Vedlegg 1, s. 61.



*Diagram 5: Angivelse av departementer som kilder til uriktig begrepsbruk og skrivefeil i lovgivningen.*

Diagrammet viser at det er flere departementer som utmerker seg positivt.

Forsvarsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Olje- og energidepartementet og Utenriksdepartementet virker å være «feilfri» i denne kategorien.

Jeg vil også påpeke at Finansdepartementet kun er kilde til én påpekt feil fra kategorien.

Dette er bemerkelsesverdig, sammenlignet med det høye antallet feil de virker å være kilde til i andre kategorier. Forklaringen for Finansdepartementets lave antall feil angående begrepsbruk og rettskriving kan være at Skattelovavdelingen er spesielt nøye med dette.

Funnene fra diagram 5 tyder på at Justis- og beredskapsdepartementet er kilden til flest feil angående begrepsbruk og rettskriving. Da departementet er kilden til over dobbelt så mange feil som de neste på listen, har jeg utforsket ytterligere hvordan feilene fordeler seg over tid, se diagram 6.

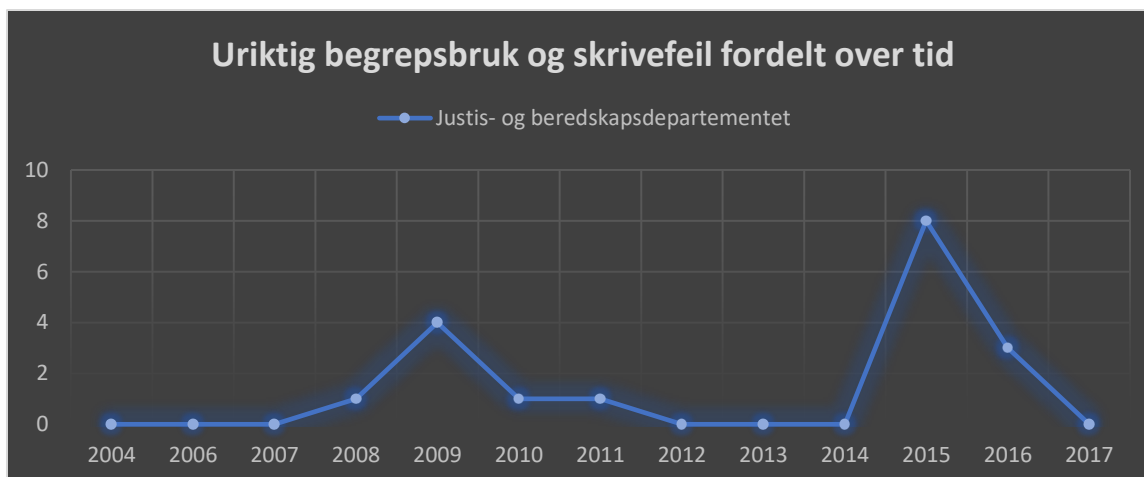


Diagram 6: Forekomsten av uriktig begrepsbruk og skrivefeil fordelt over tid, for Justis- og beredskapsdepartementet.

Diagrammet viser at Justis- og beredskapsdepartementet jevnt over har vært kilde til få feil og mangler angående begrepsbruk og rettskriving. Det er imidlertid to «topper» som skiller seg fra resten av tidslinjen: årene 2009 og 2015/2016. Toppene kan tyde på at departementet har hatt mange lovsaker i de aktuelle tidsrommene, og at det har vært en del feil og mangler knyttet til dem. Toppene fra 2009 omfatter tre forskjellige lover. Endringer i *straffeloven 2005* står for halvparten av feilene fra 2009 om begrepsbruk og rettskriving, se f.eks. regelrapport Nov09 nr. 9<sup>17</sup>. Også toppen fra 2015 og 2016 dreier seg i høy grad om feil i straffelovgivningen. Gamle begreper fra *straffeloven 1902* henger igjen i flere lover som ikke er endret, se f.eks. regelrapport Okt15 nr. 8 og nr. 9<sup>18</sup>. Konsentrasjonen av feil rundt straffelovgivningen kan tyde på at Justis- og beredskapsdepartementets prosess rundt overgangen til ny straffelov har vært utfordrende for opprettholdelsen av korrekt begrepsbruk og rettskriving.

### 3.4 Uriktig oppbygging og utforming

#### 3.4.1 Beskrivelse av kategori

Denne kategorien omfatter feil angående oppbygging og utforming, både for hele lover og forskrifter, og for bestemmelser og ledd. Her er en liste med ulike feil og mangler som tilhører kategorien:

<sup>17</sup> Vedlegg 1, s. 70.

<sup>18</sup> Vedlegg 1, s. 108.

- Bestemmelser med uriktig nummerering, bokstavpunkter strekpunkter, ledd og innrykk.
- Bestemmelser med uriktig paragrafnummer og/eller paragrafbokstav.
- Bestemmelser med uriktig/inkonsekvent tegnsetting: punktum, komma, parentes.
- Bestemmelser der kursivering og fet skrift er brukt feil.
- Uriktig eller uhensiktsmessig rekkefølge på bestemmelser, kapitler mv.
- Manglende bestemmelser eller snever lovgivning.
- Endringslover som er for omfattende: hadde vært mer hensiktsmessig med ny lov.

Jeg har valgt å inkludere endringslover som heller burde vært en ny lov i kategorien. Årsaken er at jeg tolker det som strukturfeil i endringsloven om den har for mange og komplekse endringer. Feil av denne typen er det påpekt i flere av regelrapportene. Et eksempel på en slik strukturfeil er regelrapport Aug15 nr. 1<sup>19</sup>:

*Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) opphever og endrer flere lover. I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven) endres tittelen og 11 av 15 paragrafer. Lovens tittel er endret fire ganger, § 1 i loven er endret 31 ganger og § 7 er endret 15 ganger, kanskje en ny lov hadde vært mer oversiktlig?*

Kategorien omfatter også lover og forskrifter med manglende bestemmelser. Denne typen feil kan illustreres med eksempel fra regelrapport Feb04 nr. 6<sup>20</sup>:

Lov 12. desember 2003 nr. 109 om heleide dattersamvirkeforetak.

§ 1. Et samvirkeforetak må ha minst to medlemmer. Departementet kan godkjenne at et samvirkeforetak skal være heleid av annen sammenslutning.

§ 2. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Formål, definisjoner, sanksjoner?

Avsnittet fra regelrapporten dreier seg om mangelen på bestemmelser som sier noe om formålet med loven, aktuelle definisjoner og sanksjonsmuligheter.

Et eksempel angående uriktig eller inkonsekvent tegnsetting er regelrapport Aug10 nr.3<sup>21</sup>:

---

<sup>19</sup> Vedlegg 1, s. 104.

<sup>20</sup> Vedlegg 1, s. 41.

<sup>21</sup> Vedlegg 1, s 75.

Lov 4. juni 2010 nr. 20 om endringer i finansieringsvirksomhetsloven og enkelte andre lover endret finansieringsvirksomhetsloven § 1-4, som får et nytt nr. 5, tidligere nr. 5 blir nytt nr. 6. Nr. 1, 2 og 5 i paragrafen har komma til slutt, nr. 3, 4 og 6 har punktum.

I likhet med skrivefeil fra kategorien for uriktig begrepsbruk og skrivefeil, kan også punktumfeil fra denne kategorien fremstå som skjønnhetsfeil. Det er relativt mange slike punktumfeil påpekt i regelrapportene.

### 3.4.2 Analyse og funn

Kategorien for uriktig oppbygging og utforming utgjør 45 av totalt 435 påpekte feil og mangler i regelrapportene (ca. 11%). Forekomsten av feil og mangler i denne kategorien er bortimot den samme som i kategorien for uriktig begrepsbruk og skrivefeil.

Diagrammet nedenfor viser angivelse av departementer som kilder til feil ved oppbygging og utforming. De rosa søylene representerer antall feil og mangler fra kategorien.

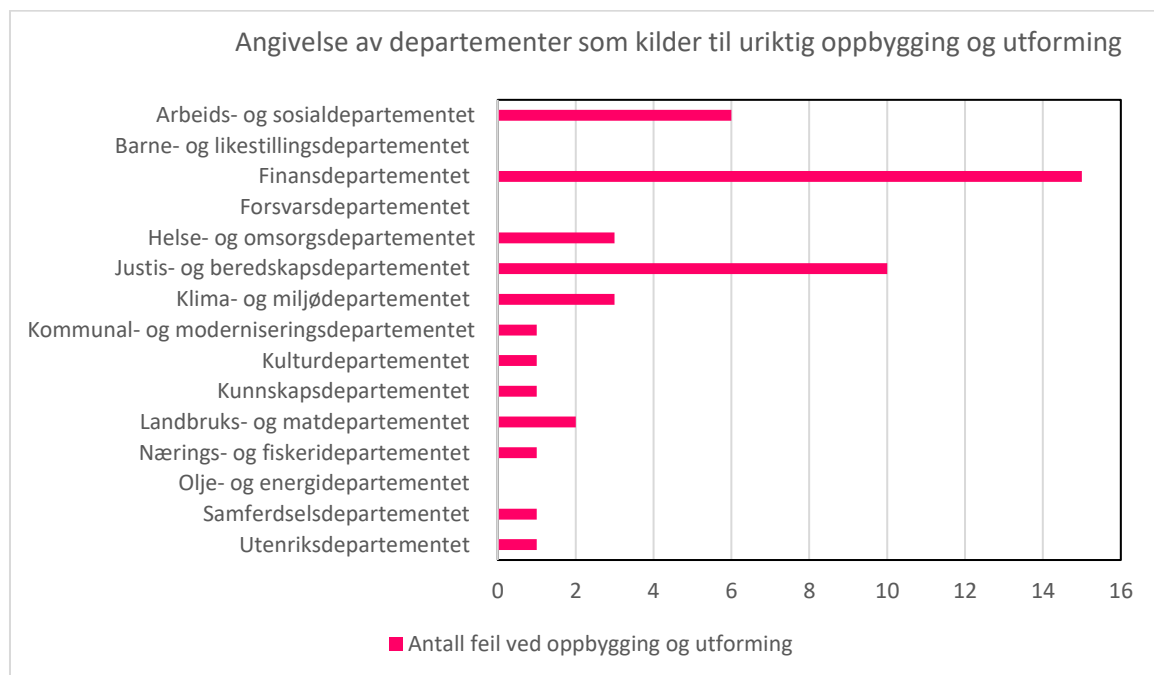


Diagram 7: Angivelse av departementer som kilder til feil ved oppbygging og utforming i lovgivningen.

Angivelsen av departementer som kilder til feil ved oppbygging og utforming tyder på at Barne- og likestillingsdepartementet, Forsvarsdepartementet og Olje- og energidepartementet ikke er kilden til noen påpekte feil fra denne kategorien.

Diagram 7 viser imidlertid at Finansdepartementet er kilden til flest feil ved oppbygging og utforming. Også Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet står for en stor andel av de påpekte feil og mangler. Dette gjenspeiler i høy grad funnene fra bl.a. kategorien for uriktige henvisninger.

Et annet mønster jeg har lagt merke til i denne kategorien gjelder tidsaspektet for de påpekte feil og mangler. Diagrammet nedenfor viser hvordan forekomsten av feil ved oppbygging og utforming fordeler seg over tid, uavhengig hvilke departementer som er kilder.

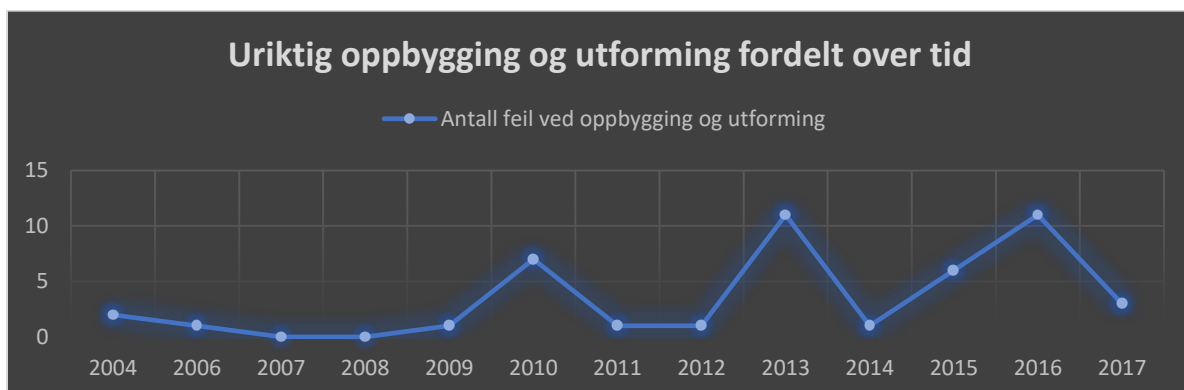


Diagram 8: Uriktig oppbygging og utforming i lovgivningen fordelt over tid.

Det er få påpekte feil i regelrapportene som tilhører denne kategorien fra tidligere enn 2010. Spesielt etter 2012 har forekomsten fra kategorien holdt et jevnt høyere nivå. Flere av feilene gjelder tilfeller der endringslover er så omfattende at en ny lov hadde vært en bedre løsning. I tillegg er det en del slurvfeil, f.eks. denne påpekte punktumfeilen fra regelrapport Aug16 nr. 29<sup>22</sup>:

*Lov 17. juni 2016 nr. 35 om endringer i lov om eidegdomsskatt til kommunane endrer § 7 i loven. Denne paragrafen har i første ledd bokstav a til d, alle blir avsluttet med punktum. Ny bokstav e, som siste bokstav, er vedtatt uten punktum.*

Jeg finner ingen logiske forklaringer for at antallet feil ved oppbygging og utforming plutselig skulle øke etter 2010. I dette tilfellet tror jeg derfor utvelgelsen av hvilke feil og mangler som blir inkludert i regelrapportene kan være hovedårsaken til denne fordelingen over tid.

---

<sup>22</sup> Vedlegg 1, s. 118.



### 3.5 Uriktige benevnelser:

#### 3.5.1 Beskrivelse av kategori

Uriktige benevnelser som omfattes av denne kategorien er:

- Bruk av feil eller utdatert navn på forvaltningsorganer, f.eks. departementer, direktorater, etater, nemnder og utvalg.
- Feil, uheldig eller ufullstendig formulering og bruk av tittel på lov og forskrift. Gjelder både offisielt navn, kortnavn, forkortelse

Det å vise til uriktig lovtittel i en lovtekst kan anses som henvisningsfeil. Jeg har likevel valgt å samle uriktige benevnelser for lover og forvaltningsorganer i en egen kategori. Årsaken til dette er bl.a. at jeg under gjennomlesing av regelrapportene oppdaget at bruk av feil tittel på lov og forskrift er en relativt vanlig feil, som gjøres under flere av departementene. Jeg ønsket derfor å tydeliggjøre slike feil ved å plassere dem i en egen kategori. Ved bruk av dette kategoriseringssystemet vil man dermed være mer oppmerksom på uriktig benevnelse av lover, forskrifter og forvaltningsorganer. Et eksempel på feil som tilhører denne kategorien er regelrapport Mar09 nr.3<sup>23</sup>:

*Lov 9. mai 2008 nr. 33 om endringer i helsepersonelloven og alternativ behandlingsloven endrer som tittelen antyder nevnte lover, men i tillegg endres også pasientskadeloven. I slike tilfelle blir det som regel tilføyd m.v. eller m.m. i tittelen for å presisere at flere lover endres.*

Den påpekte feilen dreier seg om uriktig formulering av lovtittel. De fleste påpekte tilfeller fra denne kategorien likner dette eksempelet. Nedenfor følger et liknende eksempel fra regelrapport Mar09 nr. 12<sup>24</sup>:

*Forskrift om grasrotandel ble fastsatt i statsråd 27. februar 2009 nr. 238. Forskriften het på departementets hjemmesider i tillegg "til lokale lag og foreninger", dette ville kanskje vært en mer forklarende tittel?*

Til forskjell fra det første eksempelet Mar09 nr.3, mener jeg eksempelet fra Mar09 nr. 12 gjelder *ufullstendig* formulering av tittelen til forskriften. Kategorien omfatter altså både påpeking av uriktige benevnelser, og vurderinger av om benevnelser er tilstrekkelig beskrivende for loven eller forskriften.

---

<sup>23</sup> Vedlegg 1, s. 61.

<sup>24</sup> Vedlegg 1, s.63.

### 3.5.2 Analyse og funn

Det er i regelrapportene påpekt 39 tilfeller som tilhører kategorien for uriktige benevnelser, noe som utgjør omtrent 9% av de totalt påpekte feil og mangler. Diagrammet nedenfor viser hvordan feil fra kategorien fordeler seg mellom departementene. Søylene i diagrammet representerer hvor mange uriktige benevnelser de ulike departementene virker å være kilder til.

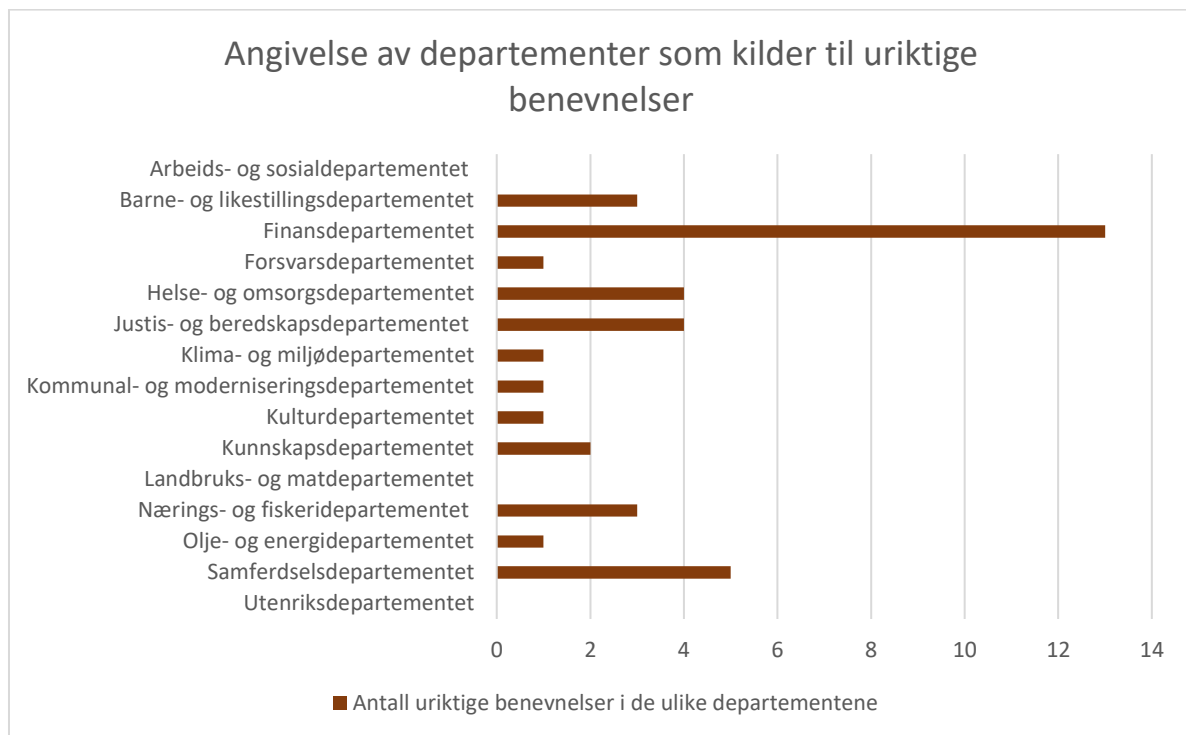


Diagram 9: Angivelse av departementer som kilder til uriktige benevnelser i lovgivningen.

Det eneste departementet som virker å skille seg ut i denne kategorien er Finansdepartementet. Resten av departementene står relativt likt. Den like fordelingen av uriktige benevnelser mellom departementene, kan bety at dette er en type feil «alle kan gjøre». I tillegg tolker jeg det jevnt over lave antallet feil fra hvert departement til at feil fra denne kategorien ikke er den største utfordringen hos departementene. På den andre siden er kategorien definert relativt smal, noe som medfører at tilfeller som hører til kategorien er svært like. Dette kan tyde på at det burde vært gitt bedre informasjon om hvordan benevnelser av f.eks. lover skal utformes.

## 3.6 Uriktig innhold og delegeringsfeil

### 3.6.1 Beskrivelse av kategori

Kategorien for «uriktig innhold og delegeringsfeil» omfatter i hovedsak:

- Bestemmelser med feil delegering av myndighet.
- Bestemmelser med uklart delegering av myndighet.
- Bestemmelser med «unødvendig» delegering av myndighet.
- Bestemmelser som gir uriktige rettigheter og plikter.
- Utdatert eller gammelt innhold i lover og forskrifter.

Et eksempel på en påpekt feil fra regelrapportene som tilhører denne kategorien er regelrapport Aug07 nr. 3<sup>25</sup>:

I lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v. § 30 står det: Den som etter å ha fylt 16 år vil fiske etter anadrome laksefisk eller innlandsfisk skal betale avgift til fiskefondet. Det samme er gjentatt i forskrift 15. juni 1993 nr. 532 om fiskeravgift gitt med hjemmel i paragrafen. I følge Direktoratet for Naturforvaltning skal det fra og med 1. januar 2002 ikke betales fiskeravgift for innlandsfisk. Direktoratet er gjort oppmerksom på feilen.

Etter min oppfatning kan eksempelet anses som uriktig innhold i loven, og den påpekte feilen tilhører dermed kategorien for uriktig innhold og delegeringsfeil.

Det er forholdsvis få feil fra regelrapportene som gjelder vurderinger av om innholdet i loven er korrekt eller om det er uriktig delegering av myndighet. Uriktig innhold og delegeringsfeil er imidlertid viktig å oppdage. Uriktig innhold i lover og forskrifter kan bl.a. svekke borgernes forutberegnelighet. Delegeringsfeil kan på sin side føre til uklarheter rundt hvem som har hjemmel til å fastsette forskrifter. Årsaken til at jeg har opprettet en egen kategori for uriktig innhold og delegeringsfeil er nettopp da feilene er spesielt viktige å oppdage og å rette opp. En egen kategori for dette kan medføre at det gis mer oppmerksomhet også for slike feil, selv om Davidsen per nå ikke ønsker å gjøre innholdsmessige vurderinger av lovgivningen.

### 3.6.2 Analyse og funn

I regelrapportene er det påpekt ni tilfeller som tilhører denne kategorien. Dette tilsvarer omtrent 2% av de totalt 435 påpekte feil og mangler. Det lave antallet skyldes i høy grad mitt ønske om å inkludere dette som en egen kategori, selv om regelrapportene hovedsakelig ikke inneholder innholdsmessige vurderinger av regelverket.

Selv om ikke feil av denne typen blir påpekt i regelrapportene er det viktig å ha i bakhodet at slike feil også finnes i regelverket. Da departementene trolig har mest kunnskap om sine

---

<sup>25</sup> Vedlegg 1, s. 54-55.

lovområder, kan det være hensiktsmessig at det er de som har mekanismer for å fange opp rene innholdsmessige feil i lover og forskrifter.

### 3.7 Diverse

Kategorien for «diverse» er ment som en samlekategori for feil som ikke tilhører noen av de andre kategoriene. Her har jeg plassert alt fra feil i forarbeidene i lover, til problemer ved implementering eller inkorporering av ikke-norske regelverk.

Jeg har forsøkt å gjøre denne kategorien så liten som mulig. Det er totalt syv påpekte feil og mangler som tilhører kategorien for diverse, noe som tilsvarer omtrent 1% av innholdet i regelrapportene. Påpekte feil og mangler jeg har plassert i kategorien er hovedsakelig tilfeller jeg er usikker på. Oppsummert i en punktliste gjelder de syv tilfellene fra kategorien:

- Mar06 nr. 7: Autentisk tekst og EØS-avtalen.
- Apr06 nr.3: Ekstraordinær båndtvang, uklart hva som er påtalt.
- Nov06 nr.2: Manglende overføring av to lover fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet etter endringer i departementsstrukturen.
- Mai09 nr.1: Feil fra flere av feilkategoriene for forarbeidene til plan- og bygningsloven. Var vanskelig å plassere i én av de andre kategoriene.
- Mai09 nr. 4: Spørsmål angående tilbakevirkende kraft for en endringslov.
- Aug12 nr. 5: Korrigerende av endring av grunnlovsbestemmelse.
- Feb15 nr. 4: Feil i innstilling til forskrift. Stortinget som forskriftsgiver.

Noen av de nevnte punktene passer muligens i andre feilkategorier. Jeg synes imidlertid det er vanskelig å avgjøre hvilke kategorier punktene eventuelt skulle plasseres i.

### 3.8 Kommentarer

Kategorien for kommentarer i regelrapportene omfatter bl.a. avsnitt der det ikke direkte påpekes spesifikke feil eller mangler fra regelverket. Slike avsnitt gjelder f.eks. forklaringer av kommunikasjon Lovdata har hatt med andre forvaltningsorganer angående feil og mangler. Noen av avsnittene fra kategorien inneholder også oppsummeringer og opptellinger av feil og mangler. Flere av tilfellene som tilhører kategorien kan likne på tilfeller fra kategorien for diverse. Skillet mellom de to kategoriene trekker jeg hovedsakelig ved at det i diverse-kategorien er påpekt faktiske feil og mangler, mens kommentar-kategorien omhandler andre saker.

Avsnitt fra denne kategorien har jeg ikke inkludert i selve opptellingen og analysen av regelrapportene. Kategorien gir imidlertid god informasjon om hvordan regelrapportene mottas i departementene o.l. I noen av kommentarene påpekes det bl.a. hvilke feil fra tidligere regelrapporter som har blitt rettet opp, noe som viser at regelrapportene faktisk har effekt.

Jeg har plassert tilsammen 19 avsnitt fra regelrapportene i kategorien for kommentarer. Et eksempel er Feb04 nr. 1<sup>26</sup>:

Det ble i 2003 kunngjort 1553 saker i avd. I mot 1432 i 2002. Sakene i 2003 fordeler seg slik:

- 8 grunnlovskunngjøringer
- 135 lover hvorav 25 nye lover, 1 opphevelseslov og 109 endringslover
- 152 kunngjøringer som gjaldt ikrafttredelser og delegeringer
- 21 stortingsvedtak
- 433 nye forskrifter
- 706 endringsforskrifter
- 98 diverse kunngjøringer, som opphevelse av forskrifter, instruksjoner osv.

Den trykte utgaven ble på 3.086 sider mot 2.595 sider i 2002.

I avd. II ble det kunngjort 524 saker mot 578 saker i 2002. Sakene i 2003 fordeler seg slik:

- 449 nye forskrifter
- 40 endringsforskrifter
- 35 diverse kunngjøringer, som opphevelse av forskrift, lokale delegeringer osv.

Den trykte utgaven ble på 648 sider mot 582 sider i 2002.

Avsnittet er en oppsummering av lovsaker, stortingsvedtak o.l. fra 2003, samt en sammenligning mot 2002. Dette er en fin måte å innlede regelrapporten på, bl.a. fordi det gir god informasjon om hvor stort materiale det kan oppstå kvalitetsbrister i.

Et annet eksempel fra kategorien for kommentarer, er Lovdatas oppfølging av departementenes oppnevning av kontaktpersoner for statsrådsaker, se Apr06 nr. 2<sup>27</sup>.

---

<sup>26</sup> Vedlegg 1, s. 39-40.

<sup>27</sup> Vedlegg 1, s. 48.

Det er foreløpig oppnevnt åtte kontaktpersoner, som på departementsrådets vegne fører kontroll med at kunngjøringsplikten av statsrådsaker. Vi vil purre etter påske, det er ca. tre måneder siden brevet om oppnevning av kontaktpersoner ble sendt fra Statsministerens kontor.

Departementenes oppnevning av kontaktpersoner til statsrådsaker blir også tatt opp i regelrapport Aug06 nr. 4 og Nov06 nr. 4.

Utover de nevnte eksemplene dreier avsnittene fra kategorien seg i høy grad om opptelling av påpekte feil og mangler. I regelrapport Mai15 nr. 5<sup>28</sup> står det kort om hvordan Lovdata leverte kommentarer til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005:

Lovdata leverte, uten å være høringsinstans, kommentarer til forslaget til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005. Kommentarene gikk bare på det lovtekniske, og på et veldig pirkete nivå.

Nå er proposisjonen kommet; Prop.64 L (2014-1005), og vi kan se hvilken gjennomslagskraft våre kommentarer hadde.

Vi hadde 68 forslag til endringer i høringsutkastet; av disse er 43 rettet, slik at det gjenstår 25 forslag.

Dette er et godt eksempel på hvor stor gjennomslagskraft Lovdatas kommentarer om påpeking av feil og mangler kan ha, dog her gjennom høringsvar.

En kommentar av mer komisk karakter er denne fra Mar06 nr. 6<sup>29</sup> angående spørsmål om lokale forskrifter:

I forskrift om ny forvaltningsmodell for Reinbeitedistrikt 23, Vest-Finnmark

Det sto ... til 4-Mátthe sitt reingjerde ... i forskriften. Da jeg (Ragnhild) snakket med saksbehandleren i Reindriftsforvaltningen om noe annet spurte jeg samtidig om det skulle være bindestrek der, siden det var litt underlig i forhold til de andre stedsnavnene som var ramset opp. Ja, det skal være bindestrek, det er en som heter 4 ganger Máthis, så han kalles bare for 4-Mátthe, alle vet hvem det er!

---

<sup>28</sup> Vedlegg 1, s. 103-104.

<sup>29</sup> Vedlegg 1, s. 46.

Eksempelet viser hvordan Lovdata kommuniserer med forvaltningen for bl.a. å forsikre seg om at innholdet i forskriften er korrekt. Dette avsnittet er for øvrig også et eksempel på at andre enn Lovtidends redaktør bidrar til innholdet i regelrapportene.

## 4 Avsluttende analyse

Analysene av de ulike feilkategoriene har vist at det finnes enkelte mønstre for forekomsten av feil og mangler i lovgivningen. Jeg har spesielt identifisert mønstre for hvilke departementer som virker å være kilder til feil og mangler innenfor de ulike feilkategoriene. I denne avsluttende analysen vil jeg løfte blikket, og se etter mønstre og sammenhenger på tvers kategoriene.

### 4.1 Systematisering i feilkategorier

Diagrammet nedenfor viser hvordan innholdet i regelrapportene fordeler seg på de ulike feilkategoriene.

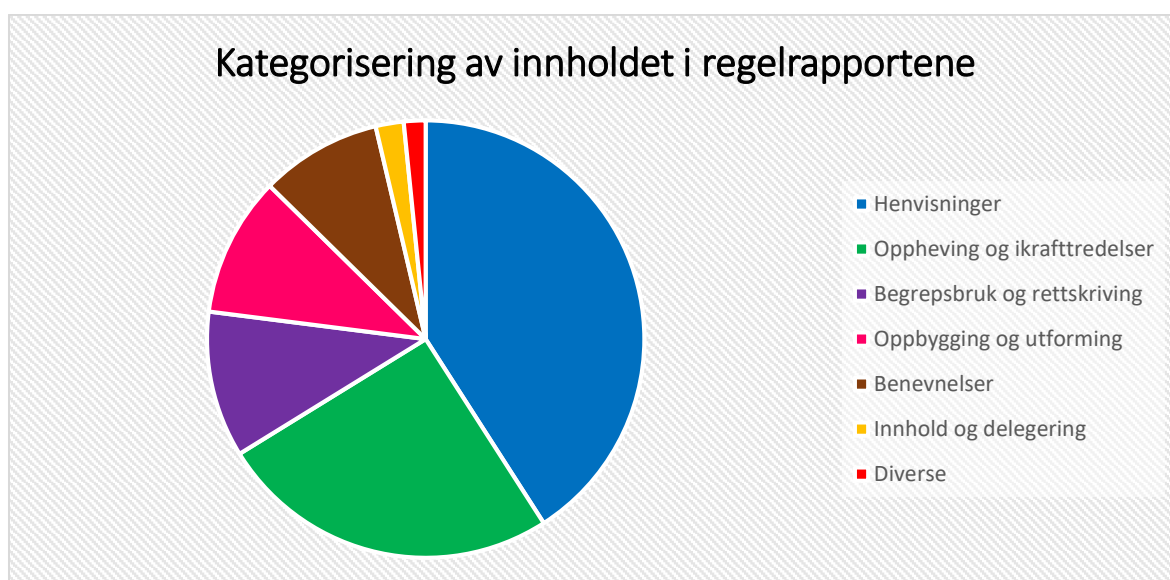


Diagram 10: Kategorisering av innholdet i regelrapportene (2004-2017).

Uriktige henvisninger utgjør over 1/3 av de påpekte feil og mangler i regelrapportene. Også feil ved oppheving og ikrafttredelse utgjør en stor andel. Størrelsen på de to kategoriene kan skyldes at jeg har definert kategoriene brede og omfattende. Jeg mener likevel en avgrensning av kategoriene ville vært vanskelig da en redefinering av innholdet høyst sannsynlig ville ført til at mange soleklare tilfeller fra kategoriene ville falt utenfor.

Også oppmerksomheten til den som utarbeider regelrapportene kan bidra til å forklare det høye antallet henvisningsfeil og feil ved oppheving og ikrafttredelse. Med dette sikter jeg til muligheten for at Lovtidends redaktør «leter» etter slike feil, og at det derfor er en stor forekomst av dem i regelrapportene.

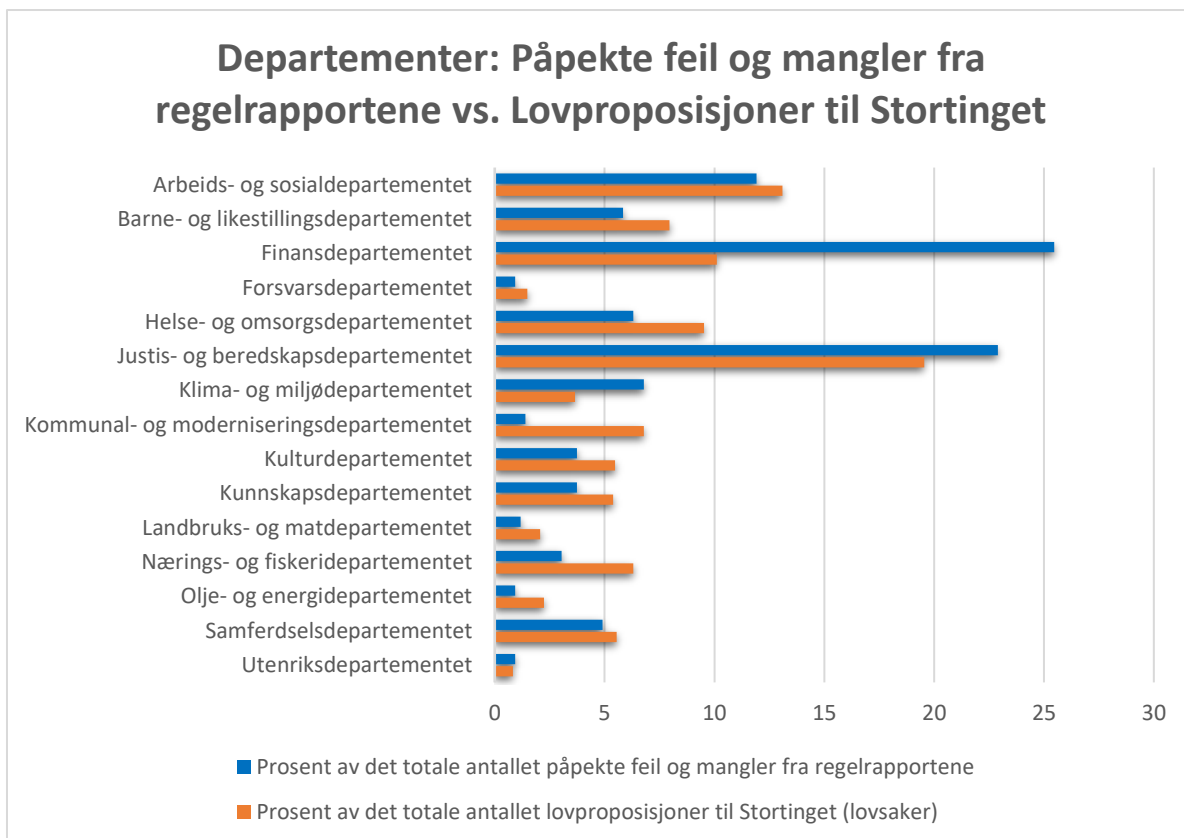


Det høye antallet uriktige henvisninger og feil ved oppheving og ikrafttredelse kan også skyldes manglende eller mangelfulle veiledere og/eller retningslinjer, både innad og på tvers av departementene. I sammenheng med mangelfull veiledning kan det foreligge usikkerhet i departementene om hvem som har ansvaret for f.eks. ajourføring av henvisninger ved lovendring eller -oppheving. I systematiseringen av departementer som kilder til feil og mangler, var jeg usikker på hvilket departement som skal anses som kilden når uriktige henvisninger skyldes manglende ajourføring ved lovendring- og oppheving. Det kan være departementene også er usikre på slike tilfeller. Lovteknikkheftet gir imidlertid relativt mye og god veiledning for hvordan man bør henvise. Jeg er ikke kjent med at det finnes like god veiledning for oppheving og ikrafttredelse av lover.

Kategoriene for uriktig begrepsbruk og skrivefeil, og for uriktig oppbygging og utforming utgjør tilsammen omtrent  $\frac{1}{4}$  av de totalt påpekte feil og mangler fra regelrapportene. For disse to kategoriene vet jeg at det finnes god veiledning, bl.a. i Lovteknikkheftet kapittel 5 og 6. Uten å spekulere for mye, tror jeg tilgjengelig veiledning kan være en del av forklaringen for den lave andelen feil og mangler fra de to kategoriene.

#### 4.2 Departementer som kilder til påpekte feil og mangler

Sett bort fra de ulike feilkategoriene er det noen departementer som har utpekt seg jevnt over både positivt og negativt i regelrapportene. Som jeg nevnte i avsnitt 2.3, er det sannsynlig at antall lovsaker fra hvert departement har betydning for hvor mange feil og mangler som er påpekt i regelrapportene under de ulike departementenes ansvarsområder. I diagrammet nedenfor har jeg derfor sammenlignet andelen feil og mangler departementene virker å være kilder til (blå søyler), med andelen lovsaker departementene har hatt i perioden januar 2004 til og med juni 2017 (oransje søyler).



*Diagram 11: Sammenligning av andelen påpekte feil og mangler fra regelrapportene de ulike departementene virker å være kilder til og andelen lovproposisjoner til Stortinget fra hvert departement (2004-juni 2017).*

Departementene som virker å være kilde til flest påpekte feil og mangler fra regelrapportene er Arbeids- og sosialdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. De tre departementene er også de med flest lovsaker i perioden. Departementer som virker å være kilder til få påpekte feil og mangler er særlig Forsvarsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Olje- og energidepartementet og Utenriksdepartementet. De samme departementene viser seg også å være de med færrest lovsaker i perioden. Funnene fra diagrammet indikerer at mengden lovsaker hos departementene har betydning for mengden påpekte feil og mangler fra regelrapportene. Jo flere lovproposisjoner til Stortinget, jo større er sjansen for at det gjøres feil i en av dem – og motsatt.

#### 4.3 Påpekte feil og mangler tilknyttet endringslover

Ved gjennomgåelse av regelrapportene har jeg notert meg at en stor andel av de påpekte feil og mangler gjelder endringslover eller endringsdeler til lover. Dette er et mønster som

går igjen i alle regelrapportene. Årsaken kan være at endringslover ofte gjør endringer i mange forskjellige lover og forskrifter på én gang, ofte på tvers av departementsområder. Av den årsak tror jeg det er fort gjort at departementene gjør feil, spesielt i komplekse endringslover. En forklaring kan også være at departementene i større grad fokuserer på god kvalitet i nye lover enn i rene endringslover og endringsdeler til lovene.

## 5 Forslag til endringer for utarbeidelse og bruk av regelrapporter

Som nevnt tidligere, må funnene fra denne rapporten tas med forbehold da regelrapportene ikke er tilstrekkelig systematiserte til å gi et generelt bilde av hvilke feil og mangler som finnes i lovgivningen. Dette tyder på at det kan være hensiktsmessig med endringer i rapporteringsrutinene.

I intervju med Davidsen ble jeg gjort oppmerksom på at Lovdata allerede forbereder en endring for regelrapportene. Endringene vil trolig gå ut på at de skal brette det ned til én regelrapport til hvert departement i stedet for en felles til alle. Basert på funnene mine fra analysen vil jeg tro dette kan være svært nyttig. Spesielt for departementene som virker å være kilden til flest feil tror jeg det vil være effektivt med egne regelrapporter. Egne rapporter kan medføre at departementene i høyere grad forstår at påpekte feil og mangler gjelder deres ansvarsområde. Dette kan igjen føre til at flere av de påpekte feil og mangler fra regelrapportene blir rettet opp. Også for departementene som virker å være kilder til få feil, tror jeg egne rapporter vil ha positiv effekt. Jeg tror bl.a. det kan bidra til at flere feil og mangler oppdages også innenfor deres ansvarsområder.

De planlagte endringene vil trolig bidra til mer oversiktlige og systematiserte regelrapporter. Utover dette ønsker jeg likevel å komme med forslag til hvordan regelrapportene kan systemiseres ytterligere. Jeg tror det kan være hensiktsmessig å benytte et kategoriseringssystem for påpeking av feil og mangler i regelrapportene. En mulighet kan være å benytte feilkategoriene jeg har utarbeidet i tilknytning denne rapporten. Kategoriene kan f.eks. brukes som overskrifter for tilhørende feil og mangler. Dersom feilkategoriene fra denne rapporten skal brukes, tror jeg de bør forfines. Jeg tror bl.a. det kan være en god idé med en faglig vurdering av formuleringen og grensesettingen mellom feilkategoriene.

Dersom utarbeidelsen av regelrapportene blir underlagt en mer systematisert rutine vil det sannsynligvis føre til at det blir enklere å videreformidle påpekte feil og mangler til departementene. I tillegg kan en systematisering av rutinene bidra til at flere kan delta i utarbeidelsen av regelrapportene, slik at feil og mangler blir oppdaget og påpekt også når Davidsen er hjemme fra jobb.

Arbeidet med regelrapporter i Lovdata er viktig for opprettholdelsen av kvalitet i regelverket. Den gode innsatsen som gjøres i Lovdata må imidlertid suppleres med handling fra

departementene. Effekten av regelrapportene avhenger av hva departementene gjør for å rette opp påpekte feil og mangler under deres ansvarsområder. Jeg har ikke undersøkt nærmere om departementene har rutiner for oppretting av feil og mangler. Det er imidlertid uansett rom for forbedring av rutinene da flere av de påpekte feil fremdeles finnes i lovgivningen. Med dette ønsker jeg å runde av rapporten med en anbefaling til departementene om å bruke regelrapportene for det de er verdt.

## Referanseliste

Justisdepartementets lovavdeling (2000). Lovteknikk og lovforberedelse Veiledning om lov- og forskriftsarbeid. Hentet 25. juni 2017, fra

<<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/jd/bro/2000/0003/ddd/pdfv/108138-lovteknikkboka.pdf>>

Lovdata (2017). Om Lovdata. Hentet 24. mai 2017, fra <[https://lovdata.no/info/om\\_lovdata](https://lovdata.no/info/om_lovdata)>

Regjeringen (2017). Proposisjonar til Stortinget. Hentet 25. juni 2017, fra

<<https://www.regjeringen.no/no/dokument/prop/id1753/>>

## Vedlegg 1: Systematiserte regelrapporter

I dette vedlegget har jeg samlet alle regelrapportene og gjennomført en kategorisering av de påpekte feil og mangler. Jeg har gitt hver feilkategori en egen farge slik at jeg tydeligere kan markere i teksten hvilken kategori feil og mangler hører med i. Fargene fordeler seg slik på de ulike feilkategoriene:

- **Blå:** Uriktige henvisninger
- **Grønn:** Feil ved oppheving og ikrafttredelse
- **Lilla:** Uriktig begrepsbruk og skrivefeil
- **Rosa:** Uriktig oppbygging og utforming
- **Brun:** Uriktige benevnelser
- **Gul:** Feil innhold og delegering av myndighet
- **Rød:** Diverse
- Svart: kommentarer

I tillegg har feil og mangler fått unike navn slik at jeg lettere skal kunne vise til dem i rapporten. Navnene er sammensatt av to faktorer. Den første er navnet på regelrapporten (de tre første bokstavene i måneden den ble utgitt og de to siste tallene i årstallet den ble utgitt). Den andre faktoren i navnet er hvilket nummer feilen har i den aktuelle rapporten. I hver rapport starter nummereringen på 1. I tilfeller der det er flere feil knyttet til samme påpekning står det gangetegn med antallet bak.

I det følgende kommer en sammenstilling og innarbeiding av alle regelrapportene. Følgende informasjon står skrevet i uthevet skrift ovenfor hver av de påpekte feil og mangler:

- Det «unike» navnet for den påpekte feil eller mangel,
- Hvilken kategori den aktuelle feil eller mangel tilhører og
- Hvilket departement som virker å være kilden til den påpekte feil eller mangel.

### **Feb04**

#### **Nr. 1: svart**

Det ble i 2003 kunngjort 1553 saker i avd. I mot 1432 i 2002. Sakene i 2003 fordeler seg slik:

- 8 grunnlovskunngjøringer
- 135 lover hvorav 25 nye lover, 1 opphevelseslov og 109 endringslover
- 152 kunngjøringer som gjaldt ikrafttredelser og delegeringer

- 21 stortingsvedtak
- 433 nye forskrifter
- 706 endringsforskrifter
- 98 diverse kunngjøringer, som opphevelse av forskrifter, instruksjoner osv.

Den trykte utgaven ble på 3.086 sider mot 2.595 sider i 2002.

I avd. II ble det kunngjort 524 saker mot 578 saker i 2002. Sakene i 2003 fordeler seg slik:

- 449 nye forskrifter
- 40 endringsforskrifter
- 35 diverse kunngjøringer, som opphevelse av forskrift, lokale delegeringer osv.

Den trykte utgaven ble på 648 sider mot 582 sider i 2002.

#### **Sanksjon av lover:**

##### **Nr. 2: grønn\*3 → Kunnskapsdepartementet, Finansdepartementet**

Ved overgangen til det nye året var det vedtatt tre lover med ikrafttredelse 1. januar 2004 som ikke var sanksjonert. En av lovene var fremmet av Stortinget, en av Utdannings- og forskningsdepartementet og en av Finansdepartementet. Lovene ble heller ikke sanksjonert i første statsråd 9. januar 2004, men etter henvendelse fra Lovdata ble de tre lovene sanksjonert 16. januar 2004.

#### **Feil i lover:**

##### **Nr. 3: blå → Samferdselsdepartementet**

Ehandelsloven av 23. mai 2003 nr. 35 viser i § 2 første ledd b til teleloven, som ble opphevet 25. juli 2003 av ekomloven av 4. juli 2003 nr. 83. Ekomloven burde vel inneholdt endringer til ehandelsloven, slik at henvisningen i denne loven ble korrekt.

##### **Nr. 4: blå → Helse- og omsorgsdepartementet**

Lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m § 21 første ledd fikk ved lov 9. desember 2003 nr. 120 tilføyd et nytt annet punktum. Første ledd hadde før endringen to punktum, det nye annet punktum skal vel være tredje punktum.

##### **Nr. 5: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

Lov 28. november 2003 nr. 96 tilføyde nye nr. 5 og 6 i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a. Lov 28. november 2003 nr. 99 tilføyde også et nytt nr. 5 til samme paragraf uten å vise til at det allerede fantes både nr. 5 og nr. 6.

#### **Eksempel på enkel lovtekst:**

##### **Nr. 6: rosa → Justis- og beredskapsdepartementet**



## **Lov 12. desember 2003 nr. 109 om heleide dattersamvirkeforetak.**

§ 1. *Et samvirkeforetak må ha minst to medlemmer. Departementet kan godkjenne at et samvirkeforetak skal være heleid av annen sammenslutning.*

§ 2. *Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.*

Formål, definisjoner, sanksjoner?

**Nr. 7: gul → Helse- og omsorgsdepartementet**

### **Uklar delegering av myndighet:**

I lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) inneholder § 23 tredje ledd følgende bestemmelse.

*Mattilsynet kan av hensyn til Norges internasjonale forpliktelser fastsette, endre og oppheve tidsbegrensede forskrifter uten forutgående høring, og kunngjøre forskrifter på særskilt måte.*

Denne bestemmelsen har Mattilsynet tolket slik at slike forskrifter kanskje ikke trenger kunngjøring i Norsk Lovtidend. Kunngjøring på særskilt måte er så vidt jeg kan se ikke omtalt i forarbeidene, og vil være en uheldig praksis hvis det gjennomføres en ordning hvor kunngjøring ikke skjer i Norsk Lovtidend. Jeg tolker bestemmelsen slik at i tillegg til kunngjøring på særskilt måte skal forskriften også kunngjøres i Norsk Lovtidend, både på grunn av notoriteten og for de eventuelt historiske versjonene.

### **Ikrafttredelser av lover:**

**Nr. 8: grønn → Finansdepartementet**

### **Uvanlig ikrafttredelsesbestemmelse**

Lov 20. juni 2003 nr. 42 om endringer til finansieringsvirksomhetsloven - ikrafttredelsen tatt med som en del av ikrafttredelsen til forskrift 18. desember 2003 nr. 1639 gitt med hjemmel i endringsloven.

#### *§ 11. Ikrafttredelse*

*Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2004. Lov av 20. juni 2003 nr. 42 om endring av lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner trer i kraft fra samme tidspunkt, jf. kgl.res. av 20. juni 2003 nr. 734.*

**Nr. 9: grønn → Nærings- og fiskeridepartementet**

### **Uklar ikrafttredelsesbestemmelse**

Lov 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge opphever i § 39 nr. 1 lov om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond av 3. juli 1992 nr. 97. § 39 i nr. 1 inneholder et annet avsnitt som sier:

*Kongen kan bestemme at § 39 pkt. 1 kan settes i kraft til annen tid enn lovens øvrige bestemmelser.*

Det er vanlig at det i lovene bestemmes at deler av loven kan settes i kraft til forskjellig tid, men da må vedtaket om ikrafttredelse fremstå som delvis ikrafttredelse. Resolusjonen av 19. desember 2003 nr. 1598 om ikrafttredelse sier bare at loven trer i kraft 1. januar 2004 uten forbehold for § 39. Departementet mente at lov 3. juli 1992 nr. 97 ikke var opphevet siden de ikke eksplisitt hadde satt i kraft § 39 nr. 1.

**Nr. 10: grønn → Arbeids- og sosialdepartementet**

### **Ikrafttredelse i henhold til lov om Norsk Lovtidend § 3**

I lov 19. desember 2003 nr. 135 ble det i behandlingen i Stortinget tilføyd en endring i folketrygdlovens § 15-11. Denne endringen kom ikke med i endringslovens ikrafttredelseskapittel, noe departementet i utgangspunktet ikke var klar over. I ajourføringsarbeidet gikk vi ut fra at bestemmelsen ikke hadde noen ikrafttredelsesbestemmelse og lot derfor endringen stå i endringsloven som ikke i kraft. Endringen ble satt i kraft etter reglene i lovtidendloven § 3, en måned etter kunngjøring, noe vi kanskje burde ha sett?

**Nr. 11: grønn → Finansdepartementet**

### **Er endringen i kraft?**

Lov 12. juni 1981 nr. 52 ble endret ved lov 15. juni 2001 nr. 48. Endringsloven tilføyer nye §§ 2-12 og 2-13, men paragrafene blir ikke satt i kraft.. De samme paragrafer blir så endret ved lov 20. juni 2003 nr. 43, som settes i kraft 13. august 2003, uten at lov 15. juni 2001 nr. 48 blir satt i kraft. Vi har ved to anledninger gjort Finansdepartementet , som har myndighet til å sette i kraft loven, oppmerksom på feilen. Vi har også foreslått hvordan feilen kan rettes opp, uten at vi har fått noen tilbakemeldinger.

**Nr. 12: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

### **Uklare overgangsbestemmelser i lover:**

Hundeloven 4. juli 2003 nr. 74 § 32 og § 33 har dessverre svært uklare og uoversiktlige overgangsregler i loven som muligens vil gi leseren visse problemer med å forstå hva som gjelder av lokale forskrifter og vedtak.

#### *§ 32. Eldre forskrifter*

*Forskrifter gitt med hjemmel i lov 4. juli 1991 nr. 48 om forbud mot innførsel, hold og avl av farlige hunder gjelder til de blir opphevet av Kongen.*

*Forskrifter om hunder og hundehold gitt med hjemmel i andre bestemmelser som blir opphevet eller endret ved § 31, gjelder til og med 31. desember 2006. Bestemmelser i slike forskrifter bortfaller tidligere dersom*

- a) loven her ikke gir noen instans hjemmel til å gi en bestemmelse med det aktuelle innhold,
- b) det blir fastsatt en bestemmelse med hjemmel i loven her som strider mot den eldre bestemmelsen, eller
- c) bestemmelsen blir opphevet av det organ som har vedtatt den.

### § 33. Enkeltvedtak etter eldre lovgivning

*Dressurområder for hunder som er lagt ut etter viltloven § 55, består for den tid som ble bestemt av den instans som samtykket i å legge ut området.*

*Andre enkeltvedtak truffet med hjemmel i bestemmelser som blir opphevet ved §§ 31 og 32, bortfaller når hjemmelen bortfaller dersom ikke hundeloven gir adgang til å treffe slike vedtak. Gjør den det, gjelder vedtaket inntil saken er blitt behandlet på ny av politiet eller annet forvaltningsorgan som kan treffe vedtaket etter loven her.*

### **Nr. 13: Gul → Helse- og omsorgsdepartementet**

#### **Kompliserte delegeringsvedtak:**

Til matloven av 19. desember 2003 nr. 124 ble myndigheten etter loven delegert til tre departementer, Fiskeri-, Helse- og Landbruksdepartementet. Ved kronprinsreg.res. 19. desember 2003 nr. 1790 ble det fastsatt myndighetsfordeling etter matloven. På grunn av kompleksiteten i vedtaket ble hele tilråingsposten tatt inn som vedlegg. Vedtaket ble kunngjort slik i Norsk Lovtidend.

*Myndighet etter lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) fordeles mellom Helsedepartementet, Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet i tråd med retningslinjene i foredraget.<sup>1</sup>*

*1 Foredraget er tatt inn som vedlegg til resolusjonen.*

Forskrifter

### **Nr. 14: rosa → Landbruks- og matdepartementet**

#### **Eksempel på enkel forskriftstekst**

Forskrift om sats for produksjonsfløte.

#### **§ 1. Satser for produksjonsfløte**

Sats for produksjonsfløte skal være 16,725 kr/liter.

#### **§ 2. Ikrafttredelse**

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2004.

Som forannevnte lov, ikke så mye informasjon om hva som reguleres.

#### **Nr. 15: lilla → Arbeids- og sosialdepartementet**

##### **Lang paragrafoverskrift**

Midlertidig forskrift 19. desember 2003 nr. 1595 om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer.

*§ 15. Plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster (PUD) og plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum (PAD) for petroleumsanlegg og rørledningssystemer på land, forhold som gjelder sikkerhet og arbeidsmiljø under petroleumsloven og arbeidsmiljøloven*

#### **Nr. 16: Blå → Arbeids- og sosialdepartementet**

##### **Feil hjemmel til forskrift**

Internkontrollforskriften av 6. desember 1996 nr. 1127 ble endret ved Kronprinsreg.res. 19. desember 2003 (nr. 1599) med feil hjemmel. Feilen ble rettet opp i kunngjøringen til endringsforskriften, men hovedforskriften er fortsatt hjemlet i tre lover som nå er avløst av den nye brann- og eksplosjonsvernsloven av 14. juni 2002 nr. 20.

#### **Nr. 17: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

##### **Hensvisning til opphevet lov**

Utlendingsforskriften av 21. desember 1990 nr. 1028 ble endret ved forskrift 12. september 2003 - kunngjøringen viste til barnetrygdloven fra 1946. Denne loven ble avløst av ny lov 8. mars 2002 nr. 4 som ble satt i kraft 1. januar 2003.

## **Mar06**

### **Lovene:**

#### **Nr. 1: Lilla\*5 → Arbeids- og sosialdepartementet\*4 og Barne- og likestillingsdepartementet**

Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø – noen slurvefeil

- § 7-2 - finne – skal være finner
- § 15-3 - oppgivesfrist – skal være oppsigelsesfrist
- § 15-14 - påstanden – skal være påstand
- § 15-17 - Bestemmelsen – skal være Bestemmelsene

Lov 17. juni 2005 nr. 65 – endringslov til barneverntjenstloven.

- Gjeninnfører begrepet oppfostringsbidrag. Begrepet ble ved den nye bidragsinnkrevingsloven 29. april 2005 nr. 20 endret til underholdsbidrag.

Lov 17. juni 2005 nr. 67 – skattebetalingsloven

## **Nr. 2: Blå → Finansdepartementet**

- Loven endrer sysselsettingsloven 27. juni 1947 nr. 9. Denne loven ble opphevet av ny arbeidsmarkedslov 10. desember 2004 nr. 76 med ikrafttredelse 1. juli 2005.

## **Nr. 3: blå → Finansdepartementet**

- Loven viser også til petroleumsskatteloven § 7-4, skal være § 7 nr. 4.

## **Statsrådssaker:**

### **Nr. 4: svart**

1. Etter møte 15. november 2005 mellom Statsministerens kontor og Lovdata har kontoret sendt ut et brev til alle departementene om behandlingen av statsrådssaker i forhold til kunngjøring i Norsk Lovtidend. I samme brev ble det også bestemt at alle departementer skal ha en kontaktperson som på departementsrådets vegne fører kontroll med at sakene blir innsendt innen de angitte frister. Det er også presisert at alle sanskjonsvedtak skal sendes til Lovdata for. Dette er en ekstra kontroll i forhold til opplysningene i "Offisielt fra Statsråd".

2. Feil i "Offisielt fra Statsråd".

I statsrådslisten for fredag 20. januar 2006 stod det under pkt. 5 Utnemningar henvisning til "Republikken Belize" i forbindelse med utnevning av ny ambassadør i Belmopan.

Ettersom Belize er et kongedømme med dronning Elizabeth II som statsoverhode, sendte jeg (Dag) en e-post til Astrid Julsvik ved SMK med en forsiktig påpekning av feilen og anmodning om at den ble rettet opp. Noe senere på dagen mottok jeg en telefon fra seniorkonsulent Birgit Brantenberg ved Utenriksledelsens sekretariat i Utenriksdepartementet som ønsket å takke for at jeg påpekte feilen.

Feilen hadde passert alle instanser i UD uten at noen hadde reagert. Man skulle nå få rettet det opp på Odin (statsrådslisten) og i manuset for kunngjøringen i Aftenposten dagen etter.

### **Nr. 5: grønn → Landbruks- og matdepartementet**

#### **Sentrale forskrifter:**

31. januar 2006 ble endringsforskrift 26. januar 2006 nr. 83 kunngjort.

1. februar 2006 får vi (Randi) e-post fra Mattilsynet med bl.a. følgende: "I stedet for den riktige og endelige endringsversjonen sendte jeg en intern arbeidsversjon. Dette førte til at endringen, som ble kunngjort den 31.1.2006, ikke tilsvarte det som var forutsatt."

3. februar 2006 blir den korrekte endringsforskriften kunngjort, og endringen kunngjort 31. januar 2006 blir trukket.

### **Nr. 6: svart**

#### **Lokale forskrifter:**

I forskrift om ny forvaltningsmodell for Reinbeitedistrikt 23, Vest-Finnmark

Det sto ... til 4-Máthe sitt reingjerde ... i forskriften. Da jeg (Ragnhild) snakket med saksbehandleren i Reindriftsforvaltningen om noe annet spurte jeg samtidig om det skulle være bindestrek der, siden det var litt underlig i forhold til de andre stedsnavnene som var ramset opp. Ja, det skal være bindestrek, det er en som heter 4 ganger Máthis, så han kalles bare for 4-Máthe, alle vet hvem det er!

## **Nr. 7: Rød**

### **Hva er en autentisk tekst i forhold til EØS-avtalen**

#### **1. Bakgrunn**

EØS-utvidelsesavtalen ble publisert i Overenskomster med fremmede stater på engelsk og norsk.

Den består av

Hovedavtale

Vedlegg A

Vedlegg B

Sluttakt

Erklæringer

EFTA oversatte hoveddelen, sluttakten og erklæringene, mens UD oversatte vedlegg A og vedlegg B til hoveddelen.

Denne avtalen finnes på nettet i 3 mer eller mindre offisielle utgaver.

#### **2. Tekstene**

##### **2.1. St.prp.nr.3 (2003-2004)**

UD ønsket i utgangspunktet å benytte den "uoffisielle norske oversettelsen" som trykkegrunnlag for "Overenskomster med fremmede stater". (St.prp.-en oppgir selv i headingen at dette er en "Uoffisiell norsk oversettelse")

Norsk

#### **Hvor:**

<http://www.odin.dep.no/ud/norsk/dok/regpubl/stprp/032001-030123/ved001-bu.html>

#### **Kommentar:**

Denne virker noe uferdig i og med at man f.eks.

- a) ikke har hatt alle Celex-numre tilgjengelig (entydige identifikasjoner av direktiver/forordninger/traktatbestemmelser), og man støter på "redaksjonelle" skrivemåter som f.eks. "[Celex-nummer]" der slike er tenkt å føyes til i ettertid. (Artikkel 3)
- b) Undertegningsdato har heller antagelig ikke vært kjent i og med at man finner formuleringer som "Utferdiget i ..., ....2003. (Artikkel 7 i hoveddelen)
- c) Enkelte erklæringer har en annen tekst enn den som ble publisert i den endelige versjonen i EØS-tillegget og Official journal (gjelder:

- Erklæring fra Liechtensteins regjering om de bilaterale forbindelse med Den tsjekkiske republikken og Den slovakiske republikken.  
Her indikeres i fotnote at "I lys av de pågående bilaterale samtaler vil denne erklæring kunne bli trukket tilbake før undertegningen".
- Erklæring fra Den tsjekkiske republikken om Fyrstedømmet Liechtensteins ensidige erklæring.  
Her indikeres i fotnote at "Denne erklæring viser til Liechtensteins foregående erklæring".
- Erklæring fra den slovakiske republikken om Fystedømmet Liechtensteins ensidige erklæring.  
Her indikeres i fotnote "Utdrag fra Liechtensteins note av 15. mars 1993....".)

Engelsk

**Hvor:**

Er ikke publisert i St.prp.-en og er heller ikke lagt ut på Odin.

2.2. EFTA

På EFTAs websider finnes engelsk tekst, og de har også hjemsendt denne samt norsk tilsvarende til publisering i "Overenskomster med fremmede stater".

Norsk

**Hvor:**

EEE/XPA/no x:

Denne er ikke lagt ut på web, men EFTA har den tilgjengelig, og de har også videresendt denne til UD til bruk i "Overenskomster med fremmede stater".

**Kommentar:**

Denne virker noe uferdig i og med at man f.eks.

- a) ikke har hatt alle Celex-numre tilgjengelig (entydige identifikasjoner av direktiver/forordninger/traktatbestemmelser), og man støter på "redaksjonelle" skrivemåter som f.eks. "[Celex-nummer]" der slike er tenkt å føyes til i ettertid. (Artikkel 3)

- b) Fotnoter er indikert, men det finnes ingen fotnotetekst. (Vedlegg A – del II – I vedlegg XXI (Statistikk) – 2) – V - 36.)

Engelsk

**Hvor:**

EEE/XPA/en x

<http://secretariat.efta.int/Web/EuropeanEconomicArea/EEAAgreement/eeaenlargementagreement/EEA%20Enlargement%20Agreement/EEAEnlargementAgreementmaintextEN.pdf>

**Kommentar:**

Denne virker noe uferdig i og med at man f.eks.

- a) ikke har hatt alle Celex-numre tilgjengelig (entydige identifikasjoner av direktiver/forordninger/traktatbestemmelser), og man støter på ”redaksjonelle” skrivemåter som f.eks. “[Celex-number]” der slike er tenkt å føyes til i ettertid. (Artikkel 3)

### 2.3. EØS-tillegget/Official journal

Norsk

**Hvor:**

EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende Nr. 23/2004 s. 1-57 av 29.4.2994.

**Kommentar:**

Denne virker som den mest komplette og endelige utgaven. Denne er også brukt i Lovdatas EØS-baser, og her er undertegningsdatoer og Celex-nummer utfyllt i tillegg til at erklæringene har annen tekst enn St.prp.-en. (Denne siste gjelder også EFTAs ”mellomversjon”.)

Engelsk

**Hvor:**

Official Journal of the European Union L 130 Volume 47, 29 April 2004 s. 11-80

**Kommentar:**

Denne virker som den mest komplette og endelige engelske utgaven. Denne teksten finnes også i EUs Celex-base (som også finnes i Lovdatas EU-system i databasen CLX2 med identifikasjon 22004A0429(03))

## **Apr06**

**Nr. 1: grønn → Barne- og likestillingsdepartementet**

*Ikrafttredelse av lov:*



Lov 7. april 2006 nr. 6 om endringer i barnelova mv. endret § 43 i barneloven. Paragrafen, som i endringsloven ble gitt på nytt med fem ledd, ble satt i kraft straks for første og annet ledd og fra 1. januar 2007 for tredje ledd. Departementet gikk ut fra at det ikke var nødvendig å sette i kraft de to siste leddene fordi de ikke var endret. Det korrekte ville nok her vært å ikke gjengi de to siste leddene i paragrafen, og presisere at endringen gjaldt de tre første leddene.

## **Nr. 2: svart**

### *Departementenes kontaktpersoner for statsrådssaker:*

Det er foreløpig oppnevnt åtte kontaktpersoner, som på departementsrådets vegne fører kontroll med at kunngjøringsplikten av statsrådssaker. Vi vil purre etter påske, det er ca. tre måneder siden brevet om oppnevning av kontaktpersoner ble sendt fra Statsministerens kontor.

## **Nr. 3: rød**

### *Ekstraordinær båndtvang:*

Svært mange kommuner innførte ekstraordinær båndtvang i vinter. Hjemmelen er hundeloven § 6 annet ledd bokstav f, den generelle båndtvangen er fra 1. april til og med 20. august og er hjemlet i § 6 første ledd. Det var noe uklart om den ekstraordinære båndtvangen automatisk bortfalt 1. april, flere kommuner hadde forespurt både fylkesmennene og Direktoratet for naturforvaltning om dette, som var usikre på hva som var ment i hundeloven. Forarbeidene gir heller ikke noe klart svar på spørsmålet. Vi valgte å oppheve alle forskriftene gitt med hjemmel i § 6 annet ledd bokstav f fra 1. april 2006.

I Asker ble forskriften om ekstraordinær båndtvang kunngjort lokalt, dette medførte problemer for kommunens kontrollører som forsøkte å håndheve båndtvangen. Etter dagens regler er lokal kunngjøring tilstrekkelig, men de foreslåtte endringene i lovtidendloven vil endre dette, slik at alle forskrifter må kunngjøres i Norsk Lovtidend.

## **Aug06**

### **Nr. 1: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

#### *Manglende opphevelse av gammel lov i ny lov:*

Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) ble vedtatt uten at lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen ble opphevet. Dette ble rettet opp ved lov 30. juni 2006 nr. 52.

### **Nr. 2: lilla\*2 → Barne- og likestillingsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet**

#### *Endring av begrep i lov:*

I § 9-2 i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven) ble ordet «oppfostringsbidrag» ved lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevingsloven) erstattet med ordet «underholdsbidrag». Ved lov 17. juni 2005 nr. 65 (i kraft 1 juli 2006) som ble endret ved lov 16. juni 2006 nr. 20 (også i kraft 1 juli 2006)

ble ordet «oppfostringsbidrag» gjeninnført i barneverntjensteloven. Ordet brukes også i forskrift 23. juni 2006 nr. 723 om fastsetting og endring av oppfostringsbidrag etter lov om barneverntjenester.

I Ot.prp.nr.18 (2004-2005) Om lov om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevingsloven) står det som kommentar til endringen i barnevernloven § 9-2: *I første og andre ledd foreslås nåværende betegnelse «oppfostringsbidrag» erstattet med «underholdsbidrag» av hensyn til konsekvent begrepsbruk.*

Barnevernloven og forskriften fastsatt 23. juni 2006 nr. 723 ligger under Barne- og likestillingsdepartementet, bidragsinnkrevingsloven under Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

### **Nr. 3: grønn → Finansdepartementet**

*Opphevelse av ikrafttredelsesbestemmelse i lov:*

I lov 30. juni 2006 nr. 38 om endringer i lov 18. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere (regnskapsførerloven), lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven), lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) og enkelte andre lover oppheves § 17 i regnskapsførerloven, paragrafen inneholdt ikrafttredelsesbestemmelsen til loven.

### **Nr. 4: Svart**

*Departementenes kontaktpersoner for statsrådssaker:*

Statsministerens kontor ba i brev 19. januar 2006 departementene om å oppnevne kontaktpersoner for statsrådssaker. Helse- og omsorgsdepartementet har ikke oppnevnt kontaktperson. Departementet har vært i telefonkontakt med Lovdata og sagt at de første henvendelsene fra Statsministerens kontor ble liggende ubehandlet, men at de jobber med saken.

### **Nr. 5: blå → Arbeidsdepartementet**

*Om hjemling av forskrifter ved ny lov:*

Lovdata mottok 11. august 2006 en henvendelse fra Arbeidstilsynets Svartjeneste om at det var henvisning til den gamle arbeidsmiljøloven fra 1977 i forskrift 29. april 1977 nr. 7 om verneombud og arbeidsmiljøutvalg. Dette gjelder nesten alle forskrifter gitt med hjemmel i arbeidsmiljøloven fra 1977. Den nye loven har løst problemet med overgangsbestemmelser i § 20-2: *Forskrifter gitt i medhold av lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø mv. skal gjelde inntil annet er bestemt.*

Lovdata har ved flere anledninger gjort ansvarlig departement, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, oppmerksom på problemet. Dette gjelder også henvisning til lover som ble opphevet av lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven). Et eksempel er forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), som fortsatt bl.a. er hjemlet i lov

4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v., lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk, lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer og lov 5. juni 1987 nr. 26 om brannvern m.v., som alle er opphevet.

I Lovdatas forskriftsbaser blir det ved vedtakelse av nye lover lagt lenke fra eldre forskrifter til overgangsbestemmelsen i den nye loven, slik at brukerne alltid vil få alle relevante forskrifter ved å søke på hjemmel.

## **Nov06**

### **Nr. 1: grønn → Finansdepartementet**

#### *Opphevelse av lov?*

Lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet ble opphevet av lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven) med virkning fra 1. juli 2006. Finansdepartementet har fastsatt forskrift 30. juni 2006 nr. 868 om overgangsregler til lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet (forsikringsloven). Forskriften fastsetter at kapitlene 7 og 8 med tilhørende forskrifter skal gjelde for livsforsikringsselskaper frem til 1. januar 2008. Lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet (forsikringsloven) kapittel 9 med tilhørende forskrifter skal gjelde fra 1. januar 2008. Kapittel 9 i loven fra 1988 skal gjelde inntil lov 10. juni 2005 nr. 43 om endringer i bl. a. lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner kapittel 2 A er satt i kraft.

### **Nr. 2: Rød → Statsministerens kontor**

#### *Endringer i departementsstrukturen*

Den nye departementsstrukturen ble fastsatt ved kongelig resolusjon 16. desember 2005 nr.

1479. Ved gjennomgang av lovene fant vi i september 2006 at to lover ikke hadde blitt overført fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet til nye departementer.

- Lov 11. april 2003 nr. 20 om granskingskommisjon for Mehamn-ulykken er lagt under Fornying- og administrasjonsdepartementet.

- Lov 26. juni 1992 nr. 87 om forsøk i offentlig forvaltning er lagt under Kommunal- og regionaldepartementet.

### **Nr. 3: Rosa → Samferdselsdepartementet**

#### *Forskrifter*

Forskrift om begrensninger i håndbagasje på sikkerhetsbegrenset område og om bord i luftfartøy ble fastsatt av Luftfartstilsynet 26. oktober 2006 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven). § 3 og vedlegg lyder:

*” § 3. Bestemmelser i vedlegg*

Nærmere bestemmelser om tiltak er gitt i vedlegg som er en del av denne forskriften. I samsvar med forordning (EF) nr. 1546/2006, og med sikte på å hindre ulovlige handlinger, må tiltakene fastlagt i vedlegget til denne forskriften være hemmelige og ikke offentliggjøres.

## Vedlegg

Skal ikke offentliggjøres.”

### Nr. 4: svart

*Departementenes kontaktpersoner for statsrådssaker*

Alle departementer har nå oppnevnt kontaktperson for statsrådssaker. Vi planlegger et møte med kontaktpersonene.

### Nr. 5: svart

*Forskriftsenheten i Lovavdelingen*

Vi har hatt et svært nyttig møte med Forskriftsenheten i Lovavdelingen. Formålet med møtet var å utveksle erfaringer knyttet til arbeidet med forskriftene, slik at de råd regelprodusentene får fra Forskriftsenheten og fra Lovdata er sammenfallende. Det viste seg at vi var enige om de fleste spørsmål som ble tatt opp under møtet, og det ble bestemt at vi skulle ha regelmessige møter.

## Apr07

### Nr.1: lilla → Arbeids- og sosialdepartementet

*Feil i lov – endring av begrep og feil i henvisning*

Ved lov 20. juni 2003 nr. 55 ble folketrygdloven § 4-25 første ledd bokstav d endret ved at ordet *uførepensjon* ble endret til *tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon*. Etter henvendelse fra en bruker om dette var feil i den gjeldende versjon av folketrygdloven, viser det seg at lov 17. juni 2005 nr. 57 gjeninnførte *uførepensjon*.

### Nr. 2: blå → Arbeids- og sosialdepartementet

I den samme henvendelsen ble det også vist til at folketrygdloven § 25-1 fortsatt viser til folketrygdloven § 21-9. Denne paragrafen er opphevet og erstattet av lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvaltningen § 7.

### Nr. 3: grønn → Finansdepartementet

*Uklart statsrådsvedtak*

I statsråd 16. mars 2007 ble lov 16. mars 2007 nr. 11 om endringer i finanslovgivningen mv. (forvalterregistrering av aksjer, obligasjoner med fortrinnsrett, mv.) sanksjonert. Det ble og vedtatt ikrafttredelse og delegeringer. I tilrådingen blir det bare vist til endringsloven og ikke til lovene som blir endret, se under.

*t i l r å r:*

- 1. Sanksjon av Lagtingets vedtak 8. februar 2007 til lov om endringer i finanslovgivningen mv. (forvalterregistrering av aksjer, obligasjoner med fortrinnsrett, mv.).*
- 2. Lovvedtaket del I, II, V, VII, VIII, IX, X, XI, XII og XIII trer i kraft straks.*
- 3. Lovvedtaket del X og XI gis tilbakevirkende kraft for frilansere for innskuddsåret 2006.*
- 4. Kongens myndighet etter lovvedtaket del V til å fastsette forskrifter delegeres til Finansdepartementet.*
- 5. Kongens myndighet etter lovvedtaket XIII til å fastsette overgangsbestemmelser delegeres til Finansdepartementet.*
- 6. Med departementet menes i lovvedtaket VII og XII Finansdepartementet.*

Redaksjonen i Lovtidend valgte å dele resolusjonen i tre deler og kunngjøre den slik:

- En kunngjøring som inneholdt delvis ikrafttredelse av endringsloven.
- En kunngjøring som inneholdt delegering etter endringslovens del V, endringer i sentralbankloven. Det ble ikke gjort endringer i resolusjonsteksten, men delegeringen ble kunngjort med tittel som viste til sentralbankloven og en forklarende fotnote.
- En kunngjøring som inneholdt delegering etter endringslovens del VII, endringer i eiendomsmeglerloven, del XII, endringer i verdipapirregisterloven og del XIII, endringslovens ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser. Det ble ikke gjort endringer i resolusjonsteksten, her ble delegeringen kunngjort med tittel som viste til endringsloven og en forklarende fotnote som viste til eiendomsmeglerloven og verdipapirregisterloven.

## **Aug07**

### **Nr. 1: svart**

*Feil i lov – endring av begrep*

Fra forrige reglerapport:

”Ved lov 20. juni 2003 nr. 55 ble folketrygdloven § 4-25 første ledd bokstav d endret ved at ordet *uførepensjon* ble endret til *tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon*. Etter

henvendelse fra en bruker om dette var feil i den gjeldende versjon av folketrygdloven, viser det seg at lov 17. juni 2005 nr. 57 gjeninnførte *uførepensjon*."

Trygderetten skal behandle en sak hvor den ene parten har påberopt seg at samordningsbestemmelsen i § 4-25 ikke gjelder tidsbegrenset uførestønad. Denne "klassiske" inkurien ble derfor grunnlaget for en hasteendring, paragrafen inneholder etter endringslov 21. juni 2007 nr. 21 både *tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon*.

I samme endringslov ble også § 4-11 rettet. Paragrafen ble endret i 2005 hvor det ble lagt til i annet ledd: *omsorgspenger, pleiepenger og opplæringspenger etter kapittel 9*. Ved en lovendring 21. april 2006 nr. 10 (i kraft 1. januar 2007) ble betegnelsene "*fødselspenger*" og "*adopsjonspenger*" i annet ledd slått sammen og betegnet "*foreldrepenger*". Imidlertid falt *omsorgspenger, pleiepenger og opplæringspenger etter kapittel 9* ut av paragrafen, begrepene ble gjeninnført ved endringsloven.

## **Nr. 2: grønn → Arbeids- og sosialdepartementet**

### *Manglende ikrafttredelse av deler av lov?*

Arbeids- og inkluderingsdepartementet hevdet i en e-post at ikrafttredelsestidspunktet for lov 17. juni 2005 nr. 62 var feil. Departementet mente hele loven nå var satt i kraft, Lovdata hadde fortsatt § 2-4 *Varsling om kritikkverdige forhold i virksomheten* med ikrafttredelse *Kongen bestemmer* og kapittel 10 med ikrafttredelse 1. januar 2011 for arbeidstakere i særlig uavhengig stilling. § 2-4 var ved lovendring 1. desember 2006 nr. 64 med ikrafttredelse 1. januar 2007 i følge departementet i kraft, etter vår oppfatning gjelder ikrafttredelsen bare endringsloven, ikke den opprinnelige paragrafen. Det samme hevdet departementet om kapittel 10, etter regjeringsskiftet ble det vedtatt en endringslov 21. desember 2005 nr. 121 med ikrafttredelse 1. januar 2006. I noten til lovens ikrafttredelsesbestemmelse står det nå:

1 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 609 trådte loven i kraft 1 jan 2006 med følgende unntak og presiseringer: - § 10-12 sjette ledd trådte i kraft 1 juli 2005. - § 14-9 femte ledd andre punktum får ikke anvendelse overfor midlertidig arbeidsavtale som løper på tidspunktet for lovens ordinære ikrafttreden. - For oppsigelser som fant sted før lovens ikrafttreden, gjelder lov 4 feb 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 61 nr. 4. - For arbeidstakere som på tidspunktet for lovens ordinære ikrafttreden har en særlig uavhengig stilling skal, for så vidt arbeidstakeren fortsetter i denne stillingen, lovens kapittel 10 tre i kraft 1 jan 2011 (ifølge departementet er denne utsatte ikrafttredelsen ikke lenger aktuell etter at bestemmelsene ble endret ved lov 21 des 2005 nr. 121 med ikrafttreden 1 jan 2006), § 10-2 første, andre og fjerde ledd trådte likevel i kraft 1 jan 2006. - Ikrafttreden for § 2-4 fastsettes senere (dog virker det som § 2-4 er ment satt i kraft idet den ble endret ved lov 1 des 2006 nr. 64, i kraft 1 jan 2007 iflg. res. 1 des 2006 nr. 1324).

## **Nr. 3: gul → Klima- og miljødepartementet**

### *Feil i lov og forskrift*

I lov 15. mai 1992 nr. 47 om om laksefisk og innlandsfisk m.v. § 30 står det: Den som etter å ha fylt 16 år vil fiske etter anadrome laksefisk eller innlandsfisk skal betale avgift til fiskefondet. Det samme er gjentatt i forskrift 15. juni 1993 nr. 532 om fiskeravgift gitt med hjemmel i paragrafen. I følge Direktoratet for Naturforvaltning skal det fra og med 1. januar 2002 ikke betales fiskeravgift for innlandsfisk. Direktoratet er gjort oppmerksom på feilen.

#### **Nr. 4: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

##### *Sen kunngjøring av forskrift*

Forskrift 28. juni 1996 nr. 618 om promilleprogram ble endret ved forskrift 5. desember 2005 nr. 1826. Endringen, som ble satt i kraft 1. mars 2006, ble kunngjort 11. mai 2007.

#### **Nr. 5: grønn → Arbeids- og sosialdepartementet**

##### *Uklare ikrafttredelsesbestemmelser*

I midlertidig forskrift 24. februar 2005 nr. 165 om irakere som tidligere har hatt midlertidig og begrenset arbeidstillatelse i Norge hadde § 4 annet ledd følgende ordlyd: § 1 opphører å gjelde på det tidspunkt endringer i forskriften her på bakgrunn av høringsbrev av 11. september 2006 trer i kraft. Høringsbrevet refererte til endring i forskrift 23. april 2007 med ikrafttredelse 1. mai 2007, men dette kom ikke så klart frem verken ved forskriften eller ved endringsforskriften. § 1 er nå opphevet, og en note med forklaring er satt inn i § 4.

## **Mai08**

#### **Nr. 1: grønn → Finansdepartementet**

##### *Manglende kunngjøring:*

Lovdata ble 14. mars 2008 gjort oppmerksom på at en endring i skattevedtaket for inntektsåret 2007, som ble vedtatt 27. november 2007, ikke var med i skattevedtaket. Endringen ble etterlyst og kunngjort 4. april 2008.

#### **Det opprinnelige vedtaket:**

##### **§ 3-4. Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak**

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 27%

#### **Endringsvedtaket:**

§ 3-4 skal lyde:

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 30 %.

#### **Nr. 2: Gul → Kommunal- og moderniseringsdepartementet**

Manglende hjemmel til å gi forskrifter:

Forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger ble endret ved forskrift 24. april 2008 nr. 396 fastsatt av Fornyings- og administrasjonsdepartementet. Endringsforskriften inneholder alle endringer til personopplysningsforskriften som er fastsatt etter 2003, se endringsforskriftens II som lyder:

”Behandling av personopplysninger gjennomført i samsvar med forskrift 23. desember 2003 nr. 1798, forskrift 6. mai 2005 nr. 408, forskrift 23. august 2005 nr. 923 og/eller forskrift 16. februar 2006 nr. 200 anses for å ha hjemmel i forskriften her. Det samme gjelder vedtak om tillatelser til å behandle personopplysninger fattet med grunnlag i de samme forskriftene.”

Bakgrunnen for dette var at Fornyings- og administrasjonsdepartementet først ved kongelig resolusjon 11. april 2008 nr. 345 ble delegert myndighet til å fastsette forskrifter etter lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger. Vedtaket innebar også at departementet fikk myndighet til å endre og oppheve forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger.

Vedtaket medførte også at departementets vedtak 4. november 2003 nr. 1932 Delegering av myndighet til Datatilsynet etter personopplysningsforskriften ble fjernet fordi vedtaket var ugyldig. I foredraget til vedtaket av 11. april 2008 sies det at departementet på enkelte områder kan delegerer sin myndighet videre til Datatilsynet, og at dette i praksis delvis hadde skjedd etter vedtaket i 2003.

### **Nr. 3: brun → Samferdselsdepartementet**

*Tittel på forskrift:*

31. mars 2008 (nr. 365) ble det fastsatt ”Forskrift om nærmere vilkår for dispensasjon og om tillatt lengde og bredde uten dispensasjon”. Forskriften er fastsatt av Samferdselsdepartementet slik at mulige områder for de nærmere vilkårene for dispensasjoner begrenser seg til bil, fly, tog, post og telekommunikasjon.

### **Aug08**

#### **Nr. 1: lilla\*3 → Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet**

*Forskriftshjemmel:*

Svært mange lover har en forskriftshjemmel i en eller flere paragrafer, vanligvis uttrykt ”Kongen (eller departementet) kan gi forskrifter.” I noen nye lover er dette nå endret til ”skal”.

I lov 15 mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) lyder § 81 annet ledd:

*”Kongen skal gi regler i forskrift om barns rett til å bli hørt.”*

Det samme gjelder lov 20 juni 2008 nr. 42 om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) hvor § 11 fjerde ledd lyder:



*”Kongen skal gi forskrifter med nærmere bestemmelser om avgrensning av virkeområdet og innholdet i plikten til universell utforming etter denne paragrafen.”*

En litt mildere form, men like klar på at forskrifter må gis er lov 3 juni 2005 nr. 33 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (diskrimineringsloven) hvor § 3 tredje ledd lyder:

*”Departementet gir forskrift om lovens anvendelse for utsendte arbeidstakere, jf. arbeidsmiljøloven § 1-7.”*

## **Nr. 2: grønn → Barne- og likestillingsdepartementet**

### ***Manglende ikrafttredelse:***

I lov 17 juli 1992 nr. 100 om barneverntjenstere § 9-3 er tredje ledd endret ved lov 1 des 2006 nr. 65 til:

*”Fylkesnemnda avgjør kravet i de tilfelle det vedtak som gir grunnlag for plasseringen hører inn under fylkesnemndas myndighetsområde.”*

Endringen skulle vært satt i kraft samtidig med nytt kapittel 7 den 1 jan 2008, men ikrafttredelsen er formulert slik at dette ikke skjedde. Leddet har i dag følgende ordlyd:

*”Fylkesnemnda avgjør kravet i de tilfelle det vedtak som gir grunnlag for plasseringen hører inn under fylkesnemndas myndighetsområde etter § 7-2.”*

## **Nr. 3: blå → Barne- og likestillingsdepartementet**

Henvisningen til § 7-2 slik den står igjen nå er meningsløs.

Lovdata har ved flere anledninger gjort departementet oppmerksom på at endringen ikke har blitt satt i kraft.

## **Nr. 4: grønn → Finansdepartementet**

### ***Lovendring som bør oppheves:***

I lov 10 des 2004 nr. 77 fikk lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) nytt § 6-46 nytt fjerde ledd. Endringen vil neppe settes i kraft, lov 14 des 2007 nr. 107 innførte et likelydende ledd som § 6-46 femte ledd.

## **Nr. 5: Svart**

### ***Feil i lover***

Vi mottok en henvendelse fra Finansdepartementet om det var mulig å rette små feil i lovene de hadde ansvaret for ved et brev. Vårt svar var da at eventuelle rettelser måtte skje ved lovendring, og sendte over en liste med de lovene som inneholdt feil. Det var en eller flere feil i merverdiavgiftsloven, ligningsloven, verdipapirfondloven, skatteloven, lov om

kompensasjon for merverdiavgift, forsikringsformidlingsloven, skattebetalingsloven 2005, eiendomsmeglingsloven 2007 og børsløven 2007. Svaret fra departementet lød:

”Takk for hyggelig samtale, og for gode råd. Det ser ut til vi går veien om odelstingsproposisjon, selv om det er småting vi ønsker rettet opp. For øvrig er det betryggende at Lovdatas folk har minst like stor respekt for lovgiver som embedsverket.”

## **Nr. 6: Svart**

### ***Opphevelse av kongelig resolusjon ved dom?***

Lovdata mottok 7 juli 2008 en anmodning fra Direktoratet for naturforvaltning om å kunngjøre vedtak av 30 mai 2006 om midlertidig vern av Krakksfjellet naturreservat.

Det aktuelle området var fredet ved kgl. res av 17 des 1999 nr. 1460 (også da betegnet som ”Krakksfjellet naturreservat”). Dette fredningsvedtaket ble imidlertid kjent ugyldig ved Gulating lagmannsrett dom av 16 des 2005, se LG-2003-19549.

Direktoratet ville på bakgrunn av det midlertidige vedtaket at fredningsvedtaket 17 des 1999 nr. 1460 skulle bli slettet som gjeldende forskrift, noe vi ikke fant helt uproblematisk, se vårt svar til direktoratet.

”Vi har i utgangspunktet ikke noe i mot å overføre kgl.res. 17 des 1999 nr. 1460 om freding av Krakksfjellet som naturreservat, Solund kommune, Sogn og Fjordane til basen for opphevede forskrifter, men vi er usikre på om det er formelt riktig at en forskrift vedtatt ved kgl.res. kan oppheves ved dom. Det vanlige er jo at en kgl.res. oppheves formelt ved kgl.res.

Vi tenker å ta spørsmålet opp med Miljøverndepartementet for å få en vurdering av spørsmålet.”

Dette er gjort og vi avventer svar fra departementet.

## **Okt08**

### **Nr. 1: blå → Olje- og energidepartementet**

#### ***Feil i lov:***

"Lov 26. september 2008 nr. 78 om endringer i lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. og i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer" gjør bl.a. en endring i vassdragsreguleringsloven § 10.

Endringsdirektivet lyder: "§ 10 nr. 7 første punktum skal lyde:", og deretter følger et avsnitt bestående av to punktum.

Endringsdirektivet burde således ha sagt "§ 10 nr. 7 første og annet punktum..." eller enda bedre: "§ 10 nr. 7 skal lyde:", siden nr. 7 bare besto av to punktum fra før.

Begge punktum endres, og vi har byttet ut begge uten å sette motstriden mellom endringsdirektiv og endring på spissen. Feilen er meldt til Olje- og energidepartementet.

## **Nr. 2: Brun → Finansdepartementet**

### ***Forskriftstittel:***

Finansdepartementet fastsatte 22. september 2008 nr. 1080 forskrift om risikostyring og internkontroll. Forskriften gjelder for finansinstitusjoner, regulerte markeder, verdipapirforetak, forvaltningsselskaper for verdipapirfond, pensjonsforetak, oppgjørssentraler, verdipapirregistre, e-pengeforetak, forsikringsformidlingsvirksomhet, eiendomsmeglingsforetak, inkassoforetak og regnskapsførerselskaper, slik at det muligens kan være et problem å finne en forklarende tittel uten at denne blir for lang. Vårt forslag til tittel er "forskrift om risikostyring og internkontroll i finansnæringen".

## **Nr. 3: Blå → Arbeids- og sosialdepartementet**

### ***Gammel hjemmel til forskrift:***

En inspektør i Arbeidstilsynet sendte e-post angående forskrift 21. april 1995 nr. 377, byggherreforskriften, som opprinnelig var hjemlet i den gamle arbeidsmiljøloven, og fortsatt har denne loven som hjemmel. Vårt svar på henvendelsen var:

*Emne: Feil i Byggherreforskriften*

*Det er for såvidt ikke feil i Byggherreforskriften, forskriften er i sin tid gitt med hjemmel i arbeidsmiljøloven fra 1977. I den nye loven fra 2005 er det gitt overgangsbestemmelser i § 20-2 - "Forskrifter gitt i medhold av lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø mv. skal gjelde inntil annet er bestemt". I følge Justisdepartementets lovavdeling skal dette være tilstrekkelig, i Lovdata synes vi nok at departementet burde ta jobben med å hjemle om forskriftene.*

*Mvh Lovdata*

Svaret fra Arbeidstilsynet:

*Hei igjen!*

*Nei..direkte feil er det kanskje ikke... men jeg og flere med meg i Arbeidstilsynet er enige med Lovdata at departementet burde hjemle om forskriften. Særlig av hensyn til brukerne som ikke har forskriften "under huden" for eksempel. byggherrer og entreprenører. Vi synes det blir litt feil å henvise til en paragraf som i ny lov tar for seg opphør av arbeidsforhold, når tema egentlig er samordning av HMS-arbeidet! Vi får håpe at henvisningene blir korrekte i den nye byggherreforskrift ...når enn den måtte komme!*

*Og...takk for oppklaringen!*

Vi har oversendt saken til Forskriftsenheten i Lovavdelingen som har sendt følgende svar:

*Henvisningen til at "I følge Justisdepartementets lovavdeling skal dette være tilstrekkelig", kan jeg egentlig ikke si noe på. Jeg vet ikke fra hvilken sammenheng uttalelsen kommer, men poenget er at det ikke kan sies å være et rettslig krav om at forskriftene skal omhjemles, for eksempel å være gyldige.*

*En annen sak er at det av informasjonshensyn, søkbarhet etc. absolutt bør gjøres tilføyelser i hjemmelsangivelsen i forskrifter som er fastsatt med hjemmel i gammel lov og som videreføres med hjemmel i ny lov.*

*Når Forskriftsenheten foreleser om temaet fremholder vi følgende:*

*Ikke krav om endring i hjemmelsangivelsen.*

*Men vi redegjør for de 3 alternative løsningene ansvarlig etat står overfor. Vi redegjør for alternativene i den rekkefølgen de etter vårt syn er anbefalelsesverdig å følge, og med nedenstående tekst i lysarket i presentasjonen:*

*"Alt 1: forvaltningen fastsetter ny forskrift med ny dato og hjemmel i ny lov sjekker om innholdet kan videreføres med hjemmel i nye hjemmelsbestemmelsene oppdaterer og forbedrer*

*Alt 2: forvaltningen ber Lovdata ta inn tillegg i hjemmelsangivelsen om videreføringshjemmel i ny lov eventuelt også i nye materielle hjemler for forskriftens materielle innhold, i så fall: sjekker at innholdet kan hjemles i nye hjemler ingen formkrav for meddelelsen (men Lovdatas ønske)*

*Alt 3: forvaltningen gjør ingen ting - bør ikke skje".*

*Det er opp til den som har fastsatt forskriften å vurdere oppdateringen av forskriften. Arbeidstilsynet bør derfor i denne konkrete saken, ta spørsmålet opp med sitt eget departement. Det må gjerne henvises til synspunktene fra Forskriftsenheten.*

*Ellers vil etter mitt syn Lovdata selv kunne legge inn en henvisning til ny lov § 20-2, slik at det blir lettere for folk som ikke kjenner lovgivningen på området å finne frem til den.*

*Med vennlig hilsen*

*Inger Riis-Johannessen  
Forskriftsenheten*

**Mar09**

**Nr. 1: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

**Begreper i lover:**

*Lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie § 9 og § 10 bruker begrepet "sivil tjeneste". Ved lov 18. februar 1999 nr. 7 om endringer i lov av 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner ble begrepet endret til "sivil verneplikt", uten at det ble gjort endringer i ferieloven. § 9 i ferieloven er endret to ganger etter 1999, § 10 tre ganger etter 1999.*

**Nr. 2: lilla → Barne- og likestillingsdepartementet**

*Lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) ble fremmet for Stortinget med begrepet "gratisaviser" i § 17. Under stortingsbehandlingen ble det foreslått og bestemt at dette skulle endres til "gratis aviser", for bedre å dekke også gratis abonnementsaviser. Dette ble gjennomført i § 17 i tittel og i første ledd første punktum, men ikke i første ledd annet punktum og i annet ledd. Feilen vil bli rettet ved endringslov.*

**Nr. 3: brun → Helse- og omsorgsdepartementet**

**Feil i tittel og i endringsanvisninger i endringslov:**

*Lov 9. mai 2008 nr. 33 om endringer i helsepersonelloven og alternativ behandlingsloven endrer som tittelen antyder nevnte lover, men i tillegg endres også pasientskadeloven. I slike tilfelle blir det som regel tilføyd m.v. eller m.m. i tittelen for å presisere at flere lover endres.*

**Nr. 4: grønn\*2 → Helse- og omsorgsdepartementet\*2**

*Endringen i helsepersonelloven § 74 lyder "nytt andre og tredje ledd skal lyde". Paragrafen hadde tre ledd, det ville vært korrekt å presisere hva som skjer med tidligere andre og tredje ledd. Den samme feilen går igjen i endringen i alternativ behandlingsloven § 8, "nytt andre og tredje ledd skal lyde", her gis det i tillegg anvisning på at "nåværende andre ledd blir nytt fjerde ledd". Paragrafen hadde fem ledd, det gis ikke anvisning på hva som skjer med nåværende tredje, fjerde og femte ledd etter endringen.*

**Feil henvisning i lover:**

**Nr. 5: blå → Finansdepartementet**

*Lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (foretaksregisterloven) § 4-4 første ledd bokstav g inneholder fire henvisninger til lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel. Loven er opphevet ved lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven).*

**Nr. 6: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

*Lov 27. juni 2008 nr. 65 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler m.m. endret bl. a. § 8-1 og § 18-1 i forsikringsavtaleloven. I begge paragrafene hadde tredje ledd før lovendringen en henvisning til annet ledd i samme paragraf. Med nytt andre og tredje ledd i begge paragrafene skulle henvisningen nå vært til fjerde ledd. Feilen er meldt til ansvarlig departementet.*

**Nr. 7: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

**Flere endringer til samme lov:**

*Lov 12. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven) § 26 ble endret ved lov 20. juni 2008 nr. 43 om endringer i lov om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranselova) fra 1. juli 2008. Endringsloven endret overskriften og føyde til nytt annet ledd i paragrafen. Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) med ikrafttredelse 1. januar 2009 endret også konkurranselovens § 26, endringen inneholdt henvisning til offentliglova i tittel og første ledd, men uten det nye andre leddet. Feilen kunne vært unngått hvis endringen bare hadde sagt at "offentlighetsloven" skulle byttes ut med "offentleglova" i overskrift og i teksten i paragrafen.*

**Nr. 8: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

**Feil i overskrift/paragraftekst:**

*I lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven) § 15 lyder overskriften "Hund som utgjør klar fare for husdyr, tamrein og hjortevilt". I teksten i paragrafen står det "utgjør en klar fare for husdyr og tamrein". Ordet "hjortevilt" ble fjernet i komitebehandlingen, men bare i teksten i paragrafen, ikke i overskriften til paragrafen.*

**Statsrådssaker:**

**Nr. 9: grønn → Kunnskapsdepartementet**

*I statsråd 30. januar ble det fastsatt Forskrift om endring i forskrift 16. desember 2005 nr. 1575 om delvis innlemming av Forsvarets høyskoler under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Endringen tilføyde ny § 4 uten at det ble anvist hva som skulle skje med den gamle § 4. I samråd med departementet la vi til en fotnote, "Nåværende § 4 blir ny § 5, Lovdatas anm."*

**Nr. 10: grønn → Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet**

*I samme statsråd ble det fastsatt Delvis ikrafttredelse av lov 9. januar 2009 nr. 1 om endringer i utlendingslovgivinga (reglar for EØS- og EFTA-borgarar o.a.) med teksten "Lovens § 37 skal tre i kraft straks". Endringsloven inneholdt i del II en endring av § 37 i den gamle utlendingsloven fra 1988 og i del III en endring av § 37 i en endringslov til den samme loven. Vi påpekte at ikrafttredelsen burde vært mer utførlig, vårt forslag var "Loven del II, endringen i utlendingsloven § 37 og del III skal tre i kraft straks". Etter flere runder med departementet ble ikrafttredelsen fremmet på nytt 13. februar 2009 nr. 163 med vårt forslag til tekst som ordlyd.*

**Forskriftstitler:**

**Nr. 11: brun → Olje- og energidepartementet**

*17. desember 2008 nr. 1429 ble det fastsatt Forskrift om endring i forskrift om fastsettelse av tariffar mv. for bestemte innretningar, hjemmelen var lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10-18 første ledd og § 4-8 og forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov*

om petroleumsvirksomhet § 70, så det er formodentlig oljesektorens innretninger det skal fastsettes tariffer for.

## **Nr. 12: brun → Kulturdepartementet**

*Forskrift om grasrotandel ble fastsatt i statsråd 27. februar 2009 nr. 238. Forskriften het på departementets hjemmesider i tillegg "til lokale lag og foreninger", dette ville kanskje vært en mer forklarende tittel?*

## **Mai09**

### **Nr. 1: Rød?**

Plan- og bygningsloven:

Odelstingsproposisjonen (Ot.prp.nr.32 (2007-2008)) til den nye plan- og bygningsloven – plandelen ble godkjent i statsråd 15. februar 2008. Loven ble vedtatt av Stortinget 5. juni 2008 og sanksjonert 27. juni 2008 (nr. 71). Dette var første del av den nye plan- og bygningsloven, inneholdene kapitlene 1 – 15 , 19 og 34 - 35. De to siste kapitlene inneholder sluttbestemmelser, ikrafttreden og overgangsbestemmelser og endringer i annet lovverk. Odelstingsproposisjonen (Ot.prp.nr.45 (2007-2008)) til plan- og bygningsloven – byggesaksdelen, med kapitlene 16 – 18 og 20 – 33 og endringer i kapittel 34, ble godkjent i statsråd 4. april 2008 og vedtatt av Stortinget 24. mars 2009. Denne delen av loven ble sanksjonert 8. mai 2009 (nr. 27). Grunnen til at det ble fremmet to odelstingsproposisjoner er at det er to ansvarlige departementer, Miljøverndepartementet har ansvaret for plandelen og Kommunal- og regionaldepartementet for byggesaksdelen.

I odelstingsproposisjonen til byggesaksdelen er det i forslaget til lovtekst tatt inn endringer i kapittel 34, endringene lyder *§ 34-1 Ikrafttreden, § 34-2 Overgangsbestemmelser og § 34-3 Endringer i andre lover*. I plandelen i loven lyder bestemmelsene slik: *§ 34-1 Ikrafttreden - plandelen, § 34-2 Overgangsbestemmelser til plandelen og § 35-1 Endringer i andre lover - del I*. Slik forslaget til lovtekst i kapittel 34 i byggesaksdelen lød ville det overskrive de samme bestemmelsene til plandelen, og i tillegg ville bestemmelser om endringer i andre lover stå i både kapittel 34 og 35. Stortinget endret, etter samråd med Lovdata, lovforslaget slik at ingen av bestemmelsene kom i konflikt med hverandre. I byggesaksdelen i den vedtatte loven lyder nå bestemmelsene *§ 34-3 Ikrafttreden – byggesaksdelen, § 34-4 Overgangsbestemmelser til byggesaksdelen, og § 35-2 Endringer i andre lover - del II*.

*Odelstingsproposisjonen til byggesaksdelen hadde også et forslag til tittel - Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (byggesaksdelen), dette ble endret til Lov om endringer i lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (byggesaksdelen). I tillegg endrer endringsloven tittelen på den endelige loven til Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), som dekker både plandel og byggesaksdel. Dette var heller ikke tatt med i den siste odelstingsproposisjonen.*

Den nye plan- og bygningsloven vil nå ved ikrafttredelse, som ennå ikke er bestemt, fremstå som en lov med korrekt tittel og korrekte angivelser av ikrafttreden, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover.

#### **Nr. 2: grønn → Utenriksdepartementet**

##### **Sen sanksjon av lov:**

*Lov om gjennomføring av Konvensjonen om klaseammunisjon ble vedtatt av Stortinget 25. november 2008. Lovens § 5 endrer straffeloven 1902 § 12 første ledd nr. 3, ny bokstav i:*

- i) er straffbar etter lov ... 2008 nr. ... om gjennomføring av Konvensjonen om klaseammunisjon # 3.*

Loven er ennå ikke sanksjonert.

#### **Nr. 3: blå → Utenriksdepartementet**

Utenriksdepartementet jobber med saken og vi har gjort dem oppmerksom på at henvisningen til 2008 blir feil. Her burde det ikke vært angitt år, bare prikker for utfylling av dato, år og nummer.

#### **Nr. 4: Rød**

##### **Tilbakevirkende kraft for endringslov:**

*Odelstingsproposisjonen for lov om endringer i utlendingsloven (opphør av overgangsordningene for EU8-landene) ble godkjent i statsråd 6. mars 2009 og vedtatt av Stortinget 28. april 2009 med ikrafttredelse 1. mai 2009. Loven ble sanksjonert 8. mai 2009 (nr. 24).*

*I forbindelse med lovendringen ble det 27. april 2009 fastsatt forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) – (opphør av overgangsordningene for EU8-landene) med ikrafttredelse 1. mai 2009. Forskriften vil bli kunngjort 8. mai 2009.*

*Lov- og forskriftsendringene fjerner særregler for arbeidstakere fra Estland, Latvia, Litauen, Polen, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia og Ungarn, slik at disse arbeidstakerne fra 1. mai 2009 får samme rettigheter som andre EU-borgere, men det er fortsatt unntak for arbeidstakere fra Bulgaria eller Romania.*

#### **Nr. 5: blå\* 22 → Arbeids- og sosialdepartementet\*22**

##### **Ny og gammel arbeidsmiljølov - omhjemling:**

*Vi har på nytt fått en henvendelse fra en inspektør i Arbeidstilsynet om omhjemling av forskrifter gitt med hjemmel i arbeidsmiljøloven fra 1977 til 2005-loven. Dette gjelder både hjemmelen til forskriftene og henvisninger i forskriftstekstene. Det er spesielt forskrift 19. september 1997 nr. 1018 om regionale verneombud for bygge- og anleggsvirksomhet, som fortsatt viser til arbeidsmiljøloven fra 1977 og forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), som også er hjemlet i den gamle loven.*



*Dette er spesielt problematisk for arbeidstakere som leser forskriften og ønsker å se lovteksten forskriften er hjemlet i og ikke finner den fordi loven er opphevet.*

I forskriftene listet opp under er det angitt, i tillegg til den opprinnelige hjemmelen, en henvisning til overgangsregelen i den nye arbeidsmiljøloven § 20-2, som lyder:

*Forskrifter gitt i medhold av lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø mv. skal gjelde inntil annet er bestemt.*

For de fleste forskriftene er denne henvisningen lagt til av Lovdata. For brukerne av regelverket gir ikke overgangsbestemmelsen forklaring på hva som er den korrekte hjemmel, og det kan vel i enkelte tilfelle være tvil om den nye loven gir hjemmel til alle de eldre forskriftene.

En overgangsbestemmelse har vel også begrenset virketid, arbeidsmiljøloven fra 2005 ble satt i kraft 1. januar 2006.

Noen av de eldre forskriftene som opprinnelig var hjemlet i den gamle arbeidsmiljøloven er omhjemlet, men som listen under viser, det gjenstår en del. Inspektøren som ringte lovte å ta opp saken med Direktoratet for Arbeidstilsynet, som eventuelt tar opp saken med ansvarlig departement.

#### **Forskrifter med gammel/opphevet hjemmel:**

- Forskrift 25. januar 2005 nr. 7 om løselig seksverdig krom i sement.
- Forskrift 27. desember 2004 nr. 1838 om uførepensjon brukt som lønnstilskudd ved reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid.
- Forskrift 14. desember 2001 nr. 1458 om lønnstilskudd ved reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid.
- Forskrift 18. desember 1998 nr. 1206 om gebyr for byggesaksbehandling etter arbeidsmiljøloven § 19.
- Forskrift 19. september 1997 nr. 1018 om regionale verneombud for bygge- og anleggsvirksomhet.
- Forskrift 12. september 1996 nr. 1242 om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område.
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).
- Forskrift 21. april 1994 nr. 333 om verne- og helsepersonale.
- Forskrift 31. oktober 1991 nr. 1014 om plikt til å utarbeide arbeidsreglement ved virksomheter innen hotell- og restaurantbransjen.
- Forskrift 8. juni 1989 nr. 914 om hvilke virksomheter som skal ha knyttet til seg verne- og helsepersonale (bedriftshelsetjeneste).
- Forskrift 11. april 1986 nr. 870 om lokale verneombud og arbeidsmiljøutvalg for losse- og lastearbeid.
- Forskrift 21. februar 1986 nr. 540 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. for sivil luftfart.
- Forskrift 10. januar 1986 nr. 17 om arbeidsmiljølovens anvendelse for arbeid i enmannsbedrifter innen bygge- og anleggsvirksomhet.
- Forskrift 19. november 1985 nr. 2105 om graving og avstivning av grøfter

- Forskrift 14. juni 1985 nr. 1157 om arbeid med ioniserende stråling.
- Forskrift 8. februar 1985 nr. 293 om unntak fra arbeidstidsregler for arbeid ved teater og opera.
- Forskrift 29. april 1983 nr. 3349 om unntak fra arbeidsmiljøloven § 50 for Sjøfartsdirektoratets og Skipskontrollens sjøkyndige, tekniske skipsinspektører og skipsmålere
- Forskrift 1. oktober 1982 nr. 3217 om unntak fra kap. X i arbeidsmiljøloven for arbeid som utføres av private og offentlige virksomheter i tilknytning til forsvarets øvingsvirksomhet.
- Forskrifter 19. desember 1980 nr. 15 om innføring av kap. X i arbeidsmiljøloven for militære arbeidstakere m.v. i Forsvaret.
- Forskrift 6. juni 1980 nr. 6 om unntak fra arbeidsmiljøloven - medbestemmelse for tilsatte i staten.
- Forskrift 25. mai 1977 nr. 2 om arbeidstilsynets samtykke ved oppføring av bygning, bygningsmessige endringer, omorganisering m.v.
- Forskrift 29. april 1977 nr. 7 om verneombud og arbeidsmiljøutvalg.

## **Aug09**

I statsråd 19. juni 2009 ble det sanksjonert 73 lover. Her er eksempler på feil som ble oppdaget i forbindelse med kunngjøringen og arbeidet med lovene i ettertid.

*Lov 19. juni 2009 nr. 48 om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond og enkelte andre lover:*

### **Nr. 1: brun → Finansdepartementet**

- I tittelen i denne endringsloven burde det også vært vist til *lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven)*, hvor tittelen endres til *lov om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven)*.

### **Nr. 2: grønn? → Finansdepartementet**

- Ny § 14-4 i lov 12. juni 1981 nr. 52 vedtatt med fire ledd, skal ifølge forarbeidene være tre ledd. Dette er en gjengangerfeil, den trykte utgaven av lovvedtaket avviker fra det som er vedtatt.

### **Nr. 3: grønn → Finansdepartementet**

- Kapittel XII, XIII og XIV i endringsloven, som endrer tre andre endringslover, innledes med *"Forutsatt at lov om endringer ..... blir vedtatt, endres uttrykket "Kredittilsyet" til "Finanstilsynet" i følgende bestemmelser:"* De tre lovene det er vist til ble sanksjonert samme dag med lovnummer 46, 59 og 60.

### **Nr. 4: blå → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 53 om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift:*

- Endringsloven viser til lov 7. juni 1966 om Opplysningsvesenets fond, skal være 1996.

*Lov 19. juni 2009 nr. 74 om endringer i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28 mv. (siste delproposisjon – sluttutføring av spesiell del og tilpasning av annen lovgivning):*

I § 412 Endringer i andre lover:

**Nr. 5: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Nr. 4: Opphever § 15 i lov 22. mai 1902 nr. 11 om den almindelige borgerlige Straffelovs ikrafttræden, denne paragrafen ble opphevet ved lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven).

**Nr. 6: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Nr. 39: Endrer tre paragrafer i lov 21. november 1952 om betaling og innkreving av skatt, loven ble opphevet fra 1. januar 2009 av lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven).

**Nr. 7: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Nr. 82: Endrer lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk. Loven er opphevet, med unntak for Svalbard, og dette er tatt med i en hakeparentes i tittelen, som er utelatt. Dette er tatt med i nr. 92, lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer [gjelder bare for Svalbard].

**Nr. 8: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Nr. 106: Endringer i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker. Ledeteksten angir § 51 første ledd nytt annet punktum:, hele leddet gjengis, riktig tekst skulle vært § 51 første ledd skal lyde.

**Nr. 9: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Nr. 132: Endrer lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling, loven ble opphevet 1. januar 2008 av lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling.

**Nr. 10: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Nr. 179: Endrer lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 24 femte ledd, skal være § 24-4 femte ledd.

**Nr. 11: brun → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Nr. 252: Endrer lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven), korrekt korttittel er forsikringsvirksomhetsloven.

§ 412 endrer 268 lover.

**Nr. 12: brun → Justis- og beredskapsdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 83 om endringer i lov 17. juli 1953 nr. 9 om sivilforsvaret mv. (innføring av kommunal beredskapsplikt):*

Lovens tittel endres fra lov om sivilforsvaret til lov 17. juli 1953 nr. 9 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og sivilforsvaret. Det er vanlig å vise til dato i

lovtittel ved endringslover og rene opphevelseslover, men i lovene ellers er det bare vist til dato i lov 4. november 1948 nr. 1 om avgift på omsetning av billedkunst m.m. (kunstavgiftsloven). Datoen for en lov blir fastsatt ved sanksjon, og brukes senere for å identifisere loven, som i denne regelrapporten.

**Nr. 13: brun → Nærings- og handelsdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 103 om tjenestevirksomhet (tjenesteloven):*

I § 29 Endringer i andre lover - i nr. 27 endres lov 27. februar 2009 nr. 10 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 5. Denne loven, som ikke hadde slik tittel, er en endringslov som ikke endrer § 5 og som ble satt i kraft straks. Korrekt dato for loven er 17. desember 2004 nr. 99.

**Nr. 14: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 110 om endringer i helsepersonelloven:*

Endringsloven var ikke med i *Offisielt fra statsråd*, så vi etterlyste den. I løpet av dagen kom loven med som lov nr. 110, den skulle hatt nr. 74.

**Nov09**

**Nr. 1: grønn → Barne- og likestillingsdepartementet**

*Lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven)*

Markedsføringsloven ble ved resolusjon 9. januar 2009 nr. 9 satt i kraft 1. juni 2009. Loven, med unntak av § 18 annet ledd, ble igjen satt i kraft 1. juni 2009 ved resolusjon 29. mai 2009 nr. 579. Denne resolusjonen skulle vært en endring til den første.

**Nr. 2: blå → Klima- og miljødepartementet**

*Lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) og lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)*

Markaloven og naturmangfoldloven og endret begge lov 21. juni 1996 nr. 38 om statlig naturoppsyn § 2. Markaloven tilføyde en henvisning, til markaloven. Endringen i naturmangfoldloven bestod i å oppheve henvisning til lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern og å tilføye henvisning til naturmangfoldloven. Naturmangfoldloven ble satt i kraft 1. juli 2009, markaloven 1. september 2009, slik at henvisningen til naturmangfoldloven da falt ut og henvisningen til naturvernloven (som ble opphevet av naturmangfoldloven) ble gjeninnført. Både markaloven og naturmangfoldloven er fremmet av samme departement.

**Nr. 3: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 47 om endringer i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (ny regnskaps- og revisjonsordning mv.)*

Denne loven ble delvis satt i kraft 1. juli 2009. I ikrafttredelsesvedtaket var det en opprømsing av paragrafer som ble endret, også § 8, som ikke er nevnt i endringsloven. "En inkurie" i følge departementet.

#### **Nr. 4: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 54 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)*

Endringslovens del IV:

*"§ 16-30 nytt åttende ledd skal lyde:*

*(8) Det gis ikke fradrag etter andre ledd bokstav a for skatt betalt til annen stat av inntekt som er skattepliktig etter § 2-38 sjette ledd.*

*Noverande niende og tiende ledd blir nye tiende og ellevte ledd."*

Litt usikkerhet om "gamle" åttende ledd, vi valgte å kalle det niende ledd.

#### **Nr. 5: grønn → Finansdepartementet**

Endringsloven del V:

*"Endringane under I tek til å gjelde straks.*

*Endringa under II tek til å gjelde straks med verknad frå og med inntektsåret 2006.*

*Endringane under III tek til å gjelde straks med verknad frå og med inntektsåret 2009.*

*Endringane under IV tek til å gjelde straks med verknad frå 1. januar 2009."*

Denne ikrafttredelsen er et godt eksempel på Finansdepartementets praksis med ikrafttredelser, som ikke er så lette å forstå.

#### **Nr. 6: blå → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 59 om endringer i finansieringsvirksomhetsloven, børsløven, verdipapirregisterloven, verdipapirhandelloven mv. (eierskap i finansinstitusjoner og i infrastrukturforetak på verdipapiriområdet)*

Endringsloven del VI:

*"I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) gjøres følgende endringer:*

*§ 13-1 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:"*

Det skulle være fjerde ledd nytt tredje punktum, se fotnote under.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 59 (i kraft 1 juli 2009 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 691) som etter sin ordlyd, formentlig ved en inkurie, gir et fjerde ledd nytt annet punktum. Det nye punktum er her satt som tredje punktum.

#### **Nr. 7: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 60 om endringer i revisorloven og enkelte andre lover (gjennomføring av revisjonsdirektivet)*

Endringsloven lyder:

*”§ 2-2 annet ledd skal lyde:”*

*Revisjon som nevnt i første ledd kan utføres av revisjonsselskap som er godkjent av Kredittilsynet, jf. § 3-1 annet ledd. Revisjonsselskapet skal utpeke én ansvarlig revisor for hvert oppdrag, jf. § 3-7 (oppdragsansvarlig revisor).*

*”§ 2-2 annet ledd tredje punktum oppheves.”*

Dette er vel strengt tatt ikke nødvendig, tredje punktum ble vel opphevet i og med at annet ledd nå bare inneholder to punktum.

#### **Nr. 8: brun → Helse- og omsorgsdepartementet**

*Lov 19. juni 2009 nr. 69 om endringer i midlertidig lov 2. juli 2004 nr. 64 om prøveordning med lokaler for injeksjon av narkotika (sprøyteromsloven) m.m.*

Loven har fått ny tittel, med dato.

*Lov 2. juli 2004 nr. 64 om ordning med lokaler for injeksjon av narkotika (sprøyteromsloven)*

Lovens tittel endres slik at datoen nå er tatt med i tittelen. Det er vanlig å vise til dato i lovtittel ved endringslover og rene opphevelseslover, men ikke i hovedlover. Datoen for en lov blir fastsatt ved sanksjon, og brukes senere for å identifisere loven, som i denne regelrapporten.

#### **Nr. 9: lilla\*2 → Justis- og beredskapsdepartementet\*2**

*Lov 19. juni 2009 nr. 74 om endringer i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28 mv. (siste delproposisjon - slutføring av spesiell del og tilpasning av annen lovgivning)*

I endringsloven er det en oppramsing av paragrafer hvor begrepet ”legeme” erstattes med ”kropp” og ”legemet” med ”kroppen.”

I § 107 stod det før endringen ”det menneskelige legemet.”

§ 143 er også med i oppramsingen, paragrafen inneholder verken ordet ”legeme” eller ”legemet.”

#### **Nr. 10: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

I § 412 *Endringer i andre lover:*

- Nr. 169 endrer lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord § 6, skal være § 21.

**Nr. 11: brun** → Justis- og beredskapsdepartementet

*Lov 19. juni 2009 nr. 85 om endringer i lov om vaktvirksomhet*

Vaktvirksomhetsloven har fått ny tittel, med dato.

*Lov 5. januar 2001 nr. 1 om vaktvirksomhet (vaktvirksomhetsloven)*

Lovens tittel endres slik at datoen nå er tatt med i tittelen. Se "sprøyteromsloven" over.

**Nr. 12: grønn** → Justis- og beredskapsdepartementet

I loven blir §§ 1 til 13 blir gitt på nytt, nåværende § 12 blir § 14 og nåværende § 13 blir § 15. Deretter blir det gitt nye §§ 16 til 18, det blir innført ny § 19 og nåværende §§ 16 til 18 blir nye §§ 20 til 22. Hva skjedde med tidligere § 14?

**Nr. 13: rosa** → Justis- og beredskapsdepartementet

Kanskje hele loven burde vært gitt på nytt?

**Nr. 14: grønn** → Kunnskapsdepartementet

*Lov 19. juni 2009 nr. 95 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven)*

I § 29 Endringer i andre lover:

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot oppheves § 6-1 femte ledd fra 1. januar 2010. Dette leddet blir også opphevet av privatskoleloven § 8-2 Føresegn om oppheving fra 1. juli 2010. I dette tilfellet burde endringen vært gjort i privatskoleloven § 8-2.

**Nr. 15: blå\*3** → Klima- og miljødepartementet\*3

*Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)*

I § 78 Endringer i andre lover:

- Nr. 7 – endringer i viltloven – vist til endring i § 25 første ledd annet punktum, skal være § 25 første ledd første punktum.
- Nr. 11 – endringer i naturoppsynsloven – vist til endring i § 2 første ledd, men endrer også annet ledd, skulle stått § 2 første og annet ledd.
- Nr. 16 – endringsparagrafen i ny plan- og bygningslov – endrer viltloven § 21 nr. 1 – skulle stått § 21 nr. 1 første ledd, nr. 1 inneholder tre ledd.

**Nr.16: grønn** → Justis- og beredskapsdepartementet

*Vedrørende resolusjon 10. desember 1932 om bruk av telegraf og telefon til forkynnelser i henhold til domstollovens § 164 første ledd, og telegraf til skriftlige meddelser mv i henhold til samme lovs § 189*

Lovdata sendte 27. februar 2009 brev til Justisdepartementet om denne resolusjonen fortsatt var gjeldende. Justisdepartementet besvarte brevet allerede 21. september 2009 og mente at resolusjonen fra 1932 ikke var opphevet.

## **Feb10**

### **Nr. 1: rosa → Justis- og beredskapsdepartementet**

#### *Feil i lover*

*Lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom § 30 endres ofte. Paragrafens første ledd lyder:*

*Så framt føresegnene i lova her ikkje med reine ord er avgrensa til å gjelda inngrep i samhøve med § 2, gjeld dei òg, sålangt dei høver og ikkje strider mot serføresegner om tilhøvet, når nokon vil gjera eller det vert gjort oreigningsinngrep med heimel i ei eller fleire av desse lovene:*

Det følger så en liste med lover etter dato. Prinsippet ved endringer i denne listen er at opphevede lover tas ut og etterlater et tomt nummer, nye lover føyes til. Fra 2003 har følgende skjedd:

- *Lov 15. juni 2007 nr. 40 (reindriftsloven), opphevet gammel lov og tilføyde ny lov*
- *lov 17. juni 2005 nr. 101 (matrikkellova), erstattet en tidligere lov og bryter kronologien*
- *lov 17. juni 2009 nr. 101 (mineralloven), ), opphevet gammel lov og tilføyde ny lov*
- *lov 8. mai 2009 nr. 27 (plandelen til plan- og bygningsloven), tar bort datoen på loven slik at plan- og bygningsloven beholder sin plass i listen.*

Problemet er upresis angivelse av hvilken endring som ønskes. Hva ligger i at "henvisning oppheves og ny henvisning tilføyes"? Normalt tar vi det som at det gamle nr. blir stående tomt, og nytt nr. tilføyes bakerst i listen. Slik gjorde vi med reindriftsloven (*lov 15. juni 2007 nr. 40*):

*"1. I lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom § 30 oppheves henvisningen til lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift og ny henvisning til lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift føyes til."*

I tråd med det vi har oppfattet som prinsipp har vi latt nr. 19 stå tom, og føyd til et nytt nr. 31.

Så kom matrikkellova (*lov 18 juni 2005 nr. 101*):

*"Tilvisinga i § 30 nr. 3 til signallova opphevast og ny tilvising til lov om eigedomsregistrering føyast til."*

Her har vi endret teksten i nr. 3, og brutt kronologien, i stedet for å tilføye nytt nr. 32, for siden kom ny minerallov (*lov 17 juni 2009 nr. 101*):

*"6. Lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom endres slik:*

*§ 30 nr. 8 og nr. 17 oppheves.*



Ny § 30 nr. 32 skal lyde:

Lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)”

Samtidig bryter lovgiver selv kronologien ved at ny plan- og bygningslov simpelthen tar bort datoen til loven (siden gammel og ny lov har samme navn), slik at kronologien brytes.

### **Nr. 2: grønn → finansdepartementet**

Lov 17. juni 2005 nr. 67 om om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 10-51 første ledd bokstav f) har hatt en litt ulykksalig historie. Den ble endret ved lov 23. desember 2008 nr. 100 for å få inn en henvisning til folketrygdloven § 24-4 tredje ledd, og for å fjerne henvisningen til særavgiftsloven § 4 første ledd.

Denne endringen ble så overskrevet av en tidligere endring med senere ikrafttreden gjort ved ny tolloven ( 21. desember 2007 nr. 119), hvis hensikt bare var å oppdatere henvisningen til tolloven.

Dette ble rettet opp ved endringslov 19. juni 2009 nr. 55.

Imidlertid ble det samme dag vedtatt to andre lover, nr. 49 og nr. 58, som begge endret bokstav f). Nr 49 skulle utvide henvisningen til ligningsloven til §§ 10-2 til 10-5; nr. 58 skulle oppdatere henvisningen til merverdiavgiftsloven. Ingen av disse to tok hensyn til hverandre eller endringslov nr. 55.

Siden prinsippet for konsolidering i lovene er tekstuell erstatning legger vi inn den sist ikraftsatte endringen slik den er gitt av lovgiver. Hvis det er flere endringslover med samme dato er den med høyest nummer som kommer ' sist' og dermed blir gjeldende. Og selv om vi skulle ha tolket de to lovene med samme og nyeste ikrafttredelsesdato, nr. 49 og 58, ville det blitt galt uansett, idet endringene gjort ved nr. 55 ville blitt borte.

Hvis man pusler sammen de siste endringene, sammenholdt med forarbeidene, er det sannsynlig at dette er den ordlyden man var ute etter:

"f) tilleggsskatt etter ligningsloven §§ 10-2 til 10-5, tilleggsavgift etter folketrygdloven § 24-4 tredje ledd, merverdiavgiftsloven § 21-3, lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 44, lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter § 3, lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 3, og tilleggstoll etter tolloven § 16-10.»

Det uheldige ved den valgte lovgivningsteknikk er at endringslovene gjentar hele bokstaven for hver endring. Hadde de nøyd seg med å endre bare den enkelte lovhenvisning kunne det ha gått bra.

### **Nr. 3: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

I lov 26. januar 2007 nr. 3 endres tvangsfullbyrdelsesloven § 7-3 bokstavene a og d. Paragrafen ser nå slik ut:

**§ 7-3. Kompetent namsmyndighet**

*Begjæring om utlegg skal settes fram for namsmannen i det distriktet der saksøkte har alminnelig verneing.*

*Med unntak for begjæring om utlegg etter § 7-2 bokstav f kan en begjæring om utlegg også settes frem for namsmannen i et annet distrikt hvor saksøkte har formuesgoder når:*

*a) det er sannsynlig at det ikke vil være tilstrekkelige eller hensiktsmessige formuesgoder å ta utlegg i i det distrikt der saksøkte har alminnelig verneing,*

*(b) utlegg søkes i et formuesgode som saksøkeren har panterrett eller tilbakeholdsrett i for sitt krav, og dette befinner seg i distriktet,*

*(c) saksøkte er næringsdrivende og har forretnings- eller driftssted i distriktet,*

*d) saksøkte ikke har kjent alminnelig verneing i riket,*

*(e) saksøkte har samtykket etter at kravet ble misligholdt, eller*

*(f) tvangsfullbyrdelsen ellers vil bli vesentlig vanskeliggjort.*

Dette er dessverre en gjenganger.

#### **Nr. 4: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

*Feil i ledetekst*

*Lov 7. mars 2008 nr. 5 endrer straffeprosessloven § 428. I ledetekstene står*

*§ 428 første ledd **nytt** annet og tredje punktum skal lyde:*

*Et nytt punktum skytes inn i leddet og forskyver punktumene i leddet, men i følge forarbeidene til loven er ikke dette nytt annet punktum, bare nytt innhold i annet og tredje punktum.*

*§ 428 **nytt** tredje og fjerde ledd lyder:*

*Det samme gjelder for ledd som for punktum, nytt tredje ledd var her også i følge forarbeidene til loven bare nytt innhold i tredje ledd. Fjerde ledd var faktisk nytt.*

#### **Nr. 5: grønn→ Justis- og beredskapsdepartementet**

*Sen fastsettelse av endring i forskrift*

*Forskrift 16. desember 2005 nr. 1494 om domssogns- og lagdømmeinndeling inneholder oversikt over domstolene. Fra 1. januar 2010 ble Trondheim tingrett og Sør-Trøndelag tingrett slått sammen til Sør-Trøndelag tingrett, dette ble fastsatt ved kongelig resolusjon 5. februar 2010 nr. 98.*

### **Aug10**

#### **Nr. 1: rosa→ Justis- og beredskapsdepartementet**

*Lov 26. mars 2010 nr. 8 om varemerker endret panteloven § 3-4. Annet ledd får nå bokstav a), bokstav b. og bokstav c).*

**Nr. 2: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

Samme lov endret også *designloven* § 50 annet ledd første punktum. § 50 annet ledd inneholder bare et punktum.

**Nr. 3: rosa→ Finansdepartementet**

*Lov 4. juni 2010 nr. 20 om endringer i finansieringsvirksomhetsloven og enkelte andre lover* endret *finansieringsvirksomhetsloven* § 1-4, som får et nytt nr. 5, tidligere nr. 5 blir nytt nr. 6. Nr. 1, 2 og 5 i paragrafen har komma til slutt, nr. 3, 4 og 6 har punktum.

**Nr. 4: rosa→ Finansdepartementet**

Samme lov endret også *lov om betalingssystemer m.v.* ved å legge til et nytt kapittel 5. Nåværende kapittel 5 blir nytt kapittel 6 og nåværende kapittel 6 blir nytt kapittel 7. Tidligere inneholdt kapittel 6 § 6-1 og § 6-2, etter endringen skal bare nåværende § 6-1 bli ny § 7-1, tidligere § 6-2 nevnes ikke. Paragrafen inneholdt "*Endringer i andre lover*" og står etter konsolideringen av loven som § 6-2 i kapittel 7.

**Nr. 5: brun→ Finansdepartementet**

Samme lovs kapittel X endret "*Kredittilsynet*" til "*Finanstilsynet*" i en del lovbestemmelser. I *forretningsbankloven* § 16 a gjennomføres endringen i tredje ledd, det står fortsatt "*Kredittilsynet*" i annet ledd. Endringen er også gjennomført i flere paragrafer i *finansieringsvirksomhetsloven*, men ikke i § 2b-4. Ved søk i Norges Lover finnes fortsatt "*Kredittilsynet*" i *inkassoloven* § 30, i *lov om autorisasjon av regnskapsførere* § 12 og § 13, i *aksjeloven* § 7-2, i *allmennaksjeloven* § 7-2 og i *straffeloven 2005* § 412.

**Nr. 6: blå→ Helse- og omsorgsdepartementet**

*Lov 18. juni 2010 nr. 24 om endring i legemiddeloven* endret *legemiddeloven* § 28 ved å gi et "nytt" femte ledd. Leddet er ikke nytt.

**Nr. 7: rosa→ Finansdepartementet**

*Lov 25. juni 2010 nr. 33 om endringer i regnskapsloven og enkelte andre lover* endret *foretaksregistreringsloven* § 3-8 første ledd ved å innføre et nytt nr. 8, som avsluttes med punktum. Resten av numrene, 1 til og med 7 og 9 til og med 12, er uten punktum.

**Nr. 8: blå→ Finansdepartementet**

*Lov 25. juni 2010 nr. 39 om endringer i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.* endret § 4 første ledd nr. 2, skal være *annet ledd nr. 2*.

**Nr. 9: rosa→ Justis- og beredskapsdepartementet**

*Lov 25. juni 2010 nr. 46 om endringer i straffeloven 1902 mv. (skjerpning av straffen for drap, annen grov vold og seksuallovbrudd)* endrer også *straffeloven 2005* § 274 ved å innføre bokstav f i første ledd. Uten å rette opp i bokstav e, slik at begge avsluttes med punktum, bokstavene a, b og c avsluttes med komma, bokstav d med , *eller*.

**Nr. 10: rosa → Kommunal- og moderniseringsdepartementet**

*Lov 25. juni 2010 nr. 48 om endringer i plan- og bygningsloven (byggesaksdelen) endret lovens § 21-4 sjette ledd ved å innføre ny bokstav c. Bokstav a avsluttes med komma, bokstav b med punktum og bokstav c uten noe tegn.*

**Okt10**

**Nr. 1: grønn → Klima- og miljødepartementet**

Mange endringer i samme lov:

*Lov 21. juni 1996 nr. 38 om statlig naturoppsyn § 2 første ledd lød i 2006:*

*Oppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av:*

- *lov av 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet,*
- *lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern,*
- *lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag,*
- *lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner,*
- *lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet, og*
  
- *lov av 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v.,*

*blir overholdt. Det samme gjelder lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, så langt departementet bestemmer.*

Ved lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) ble naturoppsynsloven § 2 første ledd med ikrafttredelse 1. juli 2010 endret til:

*Oppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av:*

- *lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet,*
- *lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag,*
- *lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner,*
- *lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, i den utstrekning departementet bestemmer,*
- *lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet,*
- *lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v., og*
- *lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold*

*blir overholdt.*

Fra 1. juli 2009 til 1. september 2009 var rekkefølgen riktig, forurensningsloven var blitt fjerde strekpunkt, kronologien stemte. *Lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven), med ikrafttredelse 1. september 2009, endret dette. Naturoppsynsloven § 2 første ledd lød da:*

*Oppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av*

1. lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet,
2. lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern,
3. lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag,
4. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner,
5. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet,
6. lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v. og
7. lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)

*blir overholdt. Det samme gjelder lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, så langt departementet bestemmer.*

Lovene har nå fått nummer, naturvernloven blir gjeninnført og naturmangfoldloven tatt ut, forurensningsloven flyttet tilbake og markaloven blir nr. 7.

Ved lov 17. september 2010 nr. 57 om endringer i naturmangfoldloven, viltloven mv. (nødværge, bruk av åte) ble naturoppsynsloven § 2 første ledd igjen endret (med ikrafttredelse straks):

§ 2 nytt første ledd nr. 7 lyde:

7. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Det skulle vel stått § 2 første ledd nytt nr. 7, noe det ikke er. Tidligere nr. 7 faller dermed ut, så naturoppsynsloven § 2 første ledd, med fotnoter, ser nå slik ut:

*Oppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av*

1. lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet,
  2. lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern,<sup>1</sup>
  3. lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag,
  4. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner,
  5. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet,
  6. lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v., og
  7. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- [ 7. lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)]<sup>2</sup>

*blir overholdt. Det samme gjelder lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, så langt departementet bestemmer.*

- 1 Opphevet, se nå lov 19 juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Se note 2 nedenfor.
- 2 Endringslov 17 sep 2010 nr. 57 tilføyde naturmangfoldloven som nytt nr. 7, og erstattet ved det, trolig ved en inkurie, markaloven som tidligere nr. 7.

Miljøverndepartementet, som er ansvarlig for naturoppsynsloven, markaloven og naturmangfoldsloven, skriver i Prop.75L (2009-2010):

*”Ved en inkurie ble ikke alle endringer i Stortingets lovvedtak (Odelstinget av 9. juni 2009 og Lagtinget 16. juni 2009) om endringer i lov om statlig naturoppsyn § 2 i samband med behandlingen av naturmangfoldloven fulgt opp. Endringen følger således formelt Stortingets vedtak opp slik at naturmangfoldloven oppføres i listen i § 2 første ledd over lover som Statens naturoppsyn skal føre oppsyn med. Samtidig tas henvisningen til lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern (naturvernloven) ut da denne loven fra 1. juli 2009 er opphevet i sin helhet”.*

**Nr. 2: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet, Samferdselsdepartementet**

**Korrekte henvisninger til rettsakter:**

*Lov 19. juni 2009 nr. 107 om endringer i jernbaneloven, jernbaneansvarsloven og COTIF-loven viser til forordning (EF) nr. 1371/2007. I romertall I, endring i jernbaneloven § 7c, er henvisningen korrekt. I romertall II, endring i jernbaneansvarslova § 2, og romertall III, endring i COTIF-loven § 2, er henvisningen forordning (EF) 2007/1371.*

**Nr. 3: grønn→ Barne- og likestillingsdepartementet**

**Dobbel ikrafttredelse:**

*Til lov 3. september 2010 nr. 52 om varer av edelt metall mv. ble det ved resolusjon 3. september 2010 nr. 1248 bestemt:*

*”At lovvedtak 55 (2009-2010) om varer av edelt metall mv. trer i kraft fra 1. januar 2011. Fra samme tid oppheves lov 6. juni 1891 nr. 2 om Guld-, Sølv- og Platinavarers Finhed og Stempling m.v. samt lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov § 375”.*

Lovens § 12 første ledd lyder:

*Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tid oppheves*

*- lov 6. juni 1891 nr. 2 om Guld-, Sølv- og Platinavarers Finhed og Stempling m.v.*

*- lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov § 375.*

Opphevelsen i ikrafttredelsesresolusjonen er her overflødig, opphevelsene følger av loven.

**Nr. 4: grønn→ Justis- og beredskapsdepartementet**

**Klipp og lim:**

*Forskrift 25. juni 2010 nr. 978 om endring i forskrift om postforkynning ble fremmet i statsråd samme dag inneholdende to paragrafer fra en annen forskrift også fremmet av Justisdepartementet. Forskriften hadde de samme paragrafene, men endringene var uten mening for postforkynningsforskriften. Vi påpekte feilene før statsråd, men departementet fant ingen mulighet til å få det rettet, det skulle skje i et senere statsråd. Ved forskrift 20. august 2010 nr. 1203 om endring i forskrift om postforkynning ble feilene rettet. Rettelsene*

ble da gjort i den opprinnelige forskriften, ikke endringsforskriften. Det resulterte i at postforkynningsforskriftens § 10 ble korrekt, mens § 11 *Ikrafttredelse* ble opphevet.

Vi har lagt inn en note til § 11:

1 Endret ved forskrift 25 juni 2010 nr. 978, dette var imidlertid en inkurie som ble opphevet ved forskrift 20 aug 2010 nr. 1203.

## **Mar11**

### **Nr. 1: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

*To endringslover som endrer samme paragraf:*

§ 92 første ledd annet punktum i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) lød:

Det gjelder likevel ikke i utvisningssaker i henhold til §§ 66 bokstav b og c, 67 første ledd bokstav a, b og c, 68 første ledd bokstav a og b.

Lov 17. desember 2010 nr. 87 om endringer i politilova m.m. endret paragrafens første ledd (her vises bare annet punktum):

*Det gjelder likevel ikke i utvisningssaker i henhold til §§ 66 bokstav b og c, 67 første ledd bokstav a, b og c, 68 første ledd bokstav a og b og 122.*

Endringen innførte henvisning til § 122 og trådte i kraft 1. januar 2011.

Lov 17. desember 2010 nr. 88 om endringer i utlendingsloven (gjennomføring av returdirektivet) endret samme paragrafs første ledd annet punktum:

*Det gjelder likevel ikke i utvisningssaker i henhold til §§ 66 første ledd bokstav b og c, 67 første ledd bokstav a, b og c og 68 første ledd bokstav a og b.*

Denne endringen trådte i kraft 24. desember 2010. Endringen hadde med henvisning til § 66 første ledd, men ikke henvisning til § 122.

I § 92 første ledd annet punktum slik den lyder nå, feilen er forklart med fotnote:

*Det gjelder likevel ikke i utvisningssaker i henhold til §§ 66 [første ledd]<sup>6</sup> bokstav b og c, 67 første ledd bokstav a, b og c, 68 første ledd bokstav a og b og 122.*

6 Ordene « første ledd » falt utilsiktet ut ved sist ikraftsatte endringslov.

Ved konsolideringen av lovene følges prinsippet om at den sist ikraftsatte lov gjelder, i dette tilfelle faller henvisningen til første ledd etter § 66 bort fordi lov nr. 88 trådte i kraft 24. desember 2010, lov nr. 87 først 1. januar 2011. Hadde lovene trådt i kraft til samme tid hadde henvisningen til § 66 første ledd kommet med, henvisningen til § 122 ville da blitt borte. I dette tilfelle ville en mulig løsning vært om lovendringene bare hadde anvist tilføyelse av § 122 (lov nr. 87) og første ledd (lov nr. 88).

### **Nr. 2: blå → Samferdselsdepartementet**

### **Feil ved henvisning internt i loven og henvisninger i andre lover:**

*Lov 17. desember 2010 nr. 91 om endringer i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (endringer relatert til ruspåverka kjøring m.m.) endrer § 22 i vegtrafikkloven som skal lyde:*

#### **§ 22. Ruspåvirkning av motorvognfører**

*Ingen må føre eller forsøke å føre motorvogn når han er påvirket av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel. <sup>1</sup> Har han større alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,2 promille eller en alkoholemengde i kroppen som kan føre til så stor alkoholkonsentrasjon i blodet, eller større alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften enn 0,1 milligram per liter luft, regnes han i alle tilfeller for påvirket av alkohol i henhold til bestemmelsene i loven.*

*Overstiger konsentrasjon i blodet av annet berusende eller bedøvende middel grenser fastsatt i forskrift gitt med hjemmel i loven eller en mengde slikt middel i kroppen som kan føre til så stor konsentrasjon av slikt middel i blodet, regnes han i alle tilfeller for påvirket i forhold til bestemmelsene i loven. Dette gjelder likevel ikke hvor overskridelsen skyldes legemiddel inntatt i henhold til gyldig resept.*

*Villfarelse med hensyn til alkoholkonsentrasjonens størrelse fritar ikke for straff. Det samme gjelder villfarelse med hensyn til størrelsen av konsentrasjonen av annet berusende eller bedøvende middel, med mindre slikt middel er inntatt i henhold til gyldig resept, jf. tredje ledd.*

*Fører av motorvogn må ikke nyte alkohol eller ta annet berusende eller bedøvende middel i de første seks timene etter at han er ferdig med kjøringen, når han forstår eller må forstå at det kan bli politietterforskning på grunn av kjøringen. Dette forbudet gjelder likevel ikke etter at blodprøve eller utåndingsprøve er tatt, eller politiet har avgjort at slik prøve ikke skal tas.*

*Departementet kan gi forskrift om grenser for konsentrasjoner i blodet av annet berusende eller bedøvende middel som nevnt i tredje ledd og § 31 annet ledd.*

*1 Her skulle første ledd ha sluttet, og neste setning skulle ha vært annet ledd.*

Paragrafen hadde tidligere to ledd, etter endringen blir tidligere første ledd nye første til femte ledd, annet ledd blir sjette ledd og det gis et nytt syvende ledd. Det er henvist til § 22 første og annet ledd i i flere paragrafer i vegtrafikkloven og i tillegg i straffeloven 1902 § 53, i straffeprosessloven § 96 i straffeloven 2005 uten at disse lovene endres ved denne loven. Departementet er gjort oppmerksom på de mulige feilene som vil oppstå ved eventuell ikrafttredelse av loven.

### **Feil i statsrådssaker:**

**Nr. 3: brun → Forsvarsdepartementet**



I statsråd 10. desember 2011 fremmet Forsvarsdepartementet *forskrift 17. desember 2010 nr. 1605 om utskrivning og verneplikt (vernepliktforskriften)*. I foredraget ble korttittelen brukt, det var også med i tilrådingsposten, men ikke i forslaget til forskrift. Lovdata kontaktet departementet som bekreftet at korttittelen er med i statsrådsprotokollen, og at vedtaket i protokollen alltid er identisk med tilrådingsposten og at det er den teksten som skal kunngjøres.

#### **Nr. 4: blå→ Nærings- og fiskeridepartementet**

Statsråd 17. desember 2011: I *forskrift 17. desember 2010 nr. 1659 om endring i forskrift om unntak fra konkurranseloven § 10 for samarbeid ved omsetning av bøker* lød en av endringene:

§ 5. *Unntak for samarbeid om litteraturabonnement* skal lyde:

§ 5 inneholder to ledd, endringen her gjaldt bare første ledd. Riktig ledetekst skulle vært:

§ 5. *Unntak for samarbeid om litteraturabonnement* første ledd skal lyde:

Feilen ble oppdaget ved ajourføringen av forskriftene og forklart i note til § 5:

0 Endret ved forskrift 17 des 2010 nr. 1659 (i kraft 1 jan 2011. Det antas at andre ledd skal videreføres til tross for endringsforskriftens ordlyd, red. anm.).

#### **Nr. 5: grønn→ Justis- og beredskapsdepartementet**

I samme statsråd ble *forskrift 17. desember 2010 nr. 1609 om endring i forskrift om ordningen av påtalemyndigheten (Påtaleinstruksen)* fastsatt. I foredraget var det tatt med ikrafttredelse av endringen, ikke i tilrådingsposten. I og med at vi ikke kan endre teksten i statsrådssaker ble opplysningene lagt til ved en fotnote etter endringsteksten:

1 I henhold til statsrådsforedraget punkt 3 trer endringene i påtaleinstruksen i kraft samtidig med iverksettelsen av lov 17. desember 2010 nr. 86 om endringer i lov om rettergangsmåten i straffesaker (1. januar 2011).

### **Mai11**

#### **Nr. 1: blå\*2→ Justis- og beredskapsdepartementet\*2**

##### ***Manglende oppdatering av lovhenvvisninger ved lovendringer:***

Lov 21. juni 1985 nr. 82 om kredittkjøp m.m. ble opphevet ved lov 7. mai 2010 nr. 15 endringer i finansavtaleloven mv. (gjennomføring av direktiv 2008/48/EF om kredittavtaler for forbrukere mv.) fra 11. juni 2010, bestemmelsene ble flyttet til lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven). Henvvisninger til kredittkjøpsloven finnes fortsatt i

- Lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) § 2-12.
- Lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse § 9-3 og § 9-6.

**Nr. 2: blå→ Landbruks- og matdepartementet**

***Manglende oppdatering av lovhenvvisninger ved ny lov:***

*Lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven) § 10, § 16 og § 25 viser til lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern, denne loven er opphevet ved lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd fra 1. januar 2010.*

**Nr. 3: lilla→ Justis- og beredskapsdepartementet**

***Trykkfeil i lov:***

*Lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 10 brukes formen "opplyninger", dette er en feil som også går igjen i hele rekken av forarbeider. Departementet er varslet om feilen.*

**Nr. 4: grønn→ Finansdepartementet**

***Endringer i endringslov til endringslov til skatteloven:***

*Lov 10. desember 2010 nr. 72 om endringer i lov 25. juni 2010 nr. 41 om endringer i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) endrer som tittelen antyder lov 25. juni 2010 nr. 41 som endrer lov 14. desember 2007 nr. 107. Lov 25. juni 2010 nr. 41 trådte i kraft straks og er derfor innarbeidet i lov 14. desember 2007 nr. 107. I dette tilfelle hadde det korrekte vært å la lov 10. desember 2010 nr. 72 hoppe over lov 25. juni 2010 nr. 41 og i stedet direkte endre lov 14. desember 2007 nr. 107.*

**Nr. 5: blå→ Finansdepartementet**

***Henvvisninger til paragraf som ikke eksisterer:***

*Lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling § 7-1 viser til samme lovs § 7-11, denne paragrafen har aldri eksistert. Departementet er varslet om feilen.*

**Nr. 6: gul\*2→ Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet**

***Delegering etter klimavoteloven:***

*15. april 2011 ble lov 15. april 2011 nr. 12 om endringer i klimavoteloven sanksjonert med ikrafttredelse straks, med unntak for ny § 21 a. Samtidig ble Kongens myndighet etter lov 15. april 2011 nr. 12 om endringer i klimavoteloven § 3, § 4, § 5, § 8b og § 21 a delegert til Miljøverndepartementet. I og med at endringsloven ble satt i kraft straks, skulle myndigheten her bli delegert direkte til paragrafene i klimavoteloven, ikke til endringsloven. I tillegg burde delegeringsvedtaket også oppheve tidligere delegeringer til klimavoteloven § 3 og § 5.*

***Delegering etter foretaksregisterloven:***

*15. april 2011 ble Kongens myndighet til å fastsette forskrift etter lov 15. april 2011 nr. 10 om endringer i revisorloven og enkelte andre lover (unntak fra revisjonsplikt for små*

aksjeselskaper) del VIII § 3-1 første ledd nr. 8 delegert til Nærings- og handelsdepartementet. Del VIII endrer lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 3-1, delegeringen burde vel spesifisert at den gjelder § 3-1 i foretaksregisterloven og ikke § 3-1 i endringsloven. I kunngjøringen i Norsk Lovtidend er dette forklart med fotnote.

## **Jul11**

### **Nr. 1: rosa → Helse- og omsorgsdepartementet**

#### ***Feil i lov:***

*Lov 6. mai 2011 nr. 13 om endringer i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. og lov 19. juni 1931 nr. 18 om Aktieselskapet Vinmonopolet endrer alkoholloven § 5-2 første ledd som skal lyde:*

Departementet kan etter å ha innhentet nødvendige uttalelser gi

- 1. bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 på tog som er kollektive transportmidler*
- 2. bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk*
- 3.<sup>1</sup> gruppe 1 og 2 om bord i fly på innenlandske flyvninger*
- 4.<sup>1</sup> bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk om bord i skip som er kollektive transportmidler, og om bord i cruiseskip på turer av flere dagers varighet.*

*1 Det som her står som nr. 3 skulle nok vært fortsettelsen på nr. 2, og det som står som nr. 4 skulle vært nr. 3.*

Lovendringen endrer definisjonen av alkoholholdig drikk.

### **Nr. 2: grønn → Olje- og energidepartementet**

#### ***Lov trukket i statsråd:***

Lov om endringer i petroleumsloven ble i følge *Offisielt fra statsråd* sanksjonert 17. juni 2011 som lov nr. 18. Etter en kort stund ble det sendt ut en ny versjon av *Offisielt fra statsråd*, denne gangen uten lov nr. 18, grunnen var at andre gangs behandling av loven i Stortinget ikke var ferdig. Det ble ikke sendt ut noen beskjed om at loven var trukket, det var ingen informasjon på *Offisielt fra statsråd* om at listen over lover var endret, og loven ble derfor kunngjort i Norsk Lovtidend 17. juni 2011.

Feilen ble først oppdaget torsdag 23. juni 2011 ved at Olje- og energidepartementet kontaktet Lovtidendredaksjonen med noen spørsmål som ikke stemte med kunngjøringen fredag 17. juni 2011. Loven ble umiddelbart slettet fra kunngjøringen i Norsk Lovtidend og loven ble sanksjonert og kunngjort fredag 24. juni 2011 som lov nr. 38.

### **Nr. 3: grønn → Barne- og likestillingsdepartementet**

Manglende ikrafttredelse av del av lov:

Lov 24. juni 2011 nr. 19 om endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven endrer i del I introduksjonsloven og i del II statsborgerloven. Del III inneholder ikrafttredelsesbestemmelsene for loven og lyder:

*Endringene i introduksjonsloven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.<sup>1</sup>*

*Endringene i introduksjonsloven §§ 17 første ledd, 18 første ledd og 19 nytt annet ledd gjelder personer som kommer inn i personkretsen for rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter at loven trer i kraft.*

*Kravet om gjennomført norskopplæring i statsborgerloven § 8 gjelder kun for søknader om norsk statsborgerskap som er fremmet etter 1. september 2008.*

1 Iflg. res. 24 juni 2011 nr. 645 trer endringene i introduksjonsloven § 2 første ledd ny bokstav e og § 2 andre ledd ikr. 1 juli 2011. Siden endringsloven ikke bestemmer når endringen i statsborgerloven skal tre i kraft, vil dette iflg. lov om Norsk Lovtidend 19. juni 1969 nr. 53 § 3 skje 25 juli 2011.

Dette er vel ikke tilsiktet, første ledd burde lyde: *Endringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.*

## **Okt11**

Lov 26. august 2011 nr. 40 om endringer i gravferdsloven og enkelte andre lover:

Loven endrer i kapittel I lov 7. juni 1996 nr. 32 om kirkegårder, kremasjon og gravferd. Hensikten med endringen er å endre uttrykket 'kirkegård' til 'gravplass' for å innføre et livssynsnøytralt begrep, dette gjøres også i lovens tittel.

### **Nr. 1: grønn → Kulturdepartementet**

1. Samleendringen først i loven endrer bestemmelser som deretter endres eksplisitt. Dette gjelder § 4 første og tredje ledd, hele § 5 samt § 6 første ledd. Til overmål oppheves § 4 tredje ledd, etter først å ha blitt endret.

### **Nr. 2: lilla → Kulturdepartementet**

2. Samme endring tar ikke hensyn til grammatikalske varianter, som -en, -er, -enes og -ens som alle forekommer i gravferdsloven.

### **Nr. 3: lilla → Kulturdepartementet**

3. I § 1 nåværende annet ledd i gravferdsloven vil det etter endringen stå 'gravplass eller gravplass'.

### **Nr. 4: blå → Kulturdepartementet**

Dessuten henvises det til 'gravplass etter første ledd', som etter endringen vel vil bli annet ledd, jf. nr. 4 nedenfor.

### **Nr. 5: grønn → Kulturdepartementet**

4. Endringen i § 1 lyder '§ 1 nytt første ledd skal lyde:' uten at det sies noe om de tre leddene paragrafen har fra før. Ut fra sammenhengen vil jeg tro at disse leddene forskyves, men det er lite tilfredstillende å måtte tolke endringslover for å være sikker på at det blir riktig.

Departementet er gjort oppmerksom på feilene.

## **Mar12**

### **Nr. 1: grønn → Samferdselsdepartementet**

Vegtrafikkloven § 22a – merknad i Lovdata skrevet av Morten Holmboe:

«Ved lov 17. desember 2010 nr. 91 ble § 22a annet ledd endret slik:

«Dersom testresultatet eller andre forhold gir grunn til å tro at fører av motorvogn har overtrådt bestemmelsene i § 22, kan politiet *foreta særskilt undersøkelse av om det forekommer tegn og symptomer på ruspåvirkning* og fremstille ham for utåndingsprøve, blodprøve, *spyttprøve* og klinisk legeundersøkelse for å søke å fastslå påvirkningen. Slik fremstilling skal i alminnelighet finne sted når føreren nekter å medvirke til alkotest eller foreløpig test av om føreren er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel.»

Denne delen av lovvedtaket ble satt i kraft straks, se res. 17. desember 2010 nr. 1613: «Del I § 22a, § 34 fyrste og femte ledd og § 37 blir sett i verk straks.»

I Lovdatas gjengivelse av gjeldende lovtekst synes denne endringen falt ut. Det kan skyldes at § 22a ble endret ved lov 5. mai 2006 nr. 13, som først trådte i kraft 1. februar 2012. I denne endringsloven het det:

«Dersom resultatet av alkotesten eller andre forhold gir grunn til å tro at fører av motorvogn har overtrådt bestemmelsene i § 22 eller § 22b, kan politiet fremstille ham for utåndingsprøve, blodprøve og klinisk legeundersøkelse for å søke å fastslå påvirkningen.»

Denne endringsloven kunne naturlig nok ikke ta opp i seg den senere endringen av 17. desember 2010. Det kan se ut til at Lovdata har konsolidert lovteksten ved å legge inn endringen av 2006 som den nye lov, uten å ta i betraktning den mellomliggende lovendringen. Vegtrafikkloven § 22a må dermed lyde slik den lød etter endringsloven av 2010, supplert med «eller § 22b».

Dette er ikke noen kritikk mot Lovdata, som nok er av den oppfatning at de må følge den ordlyden som den senest ikraftsatte endringsloven angir. Etter mitt syn må det likevel være klart at endringene fra 2010 (fortsatt) er gjeldende rett. Den nye lov (lex posterior) inkluderer «tegn og symptomer» og «spyttprøve», og Kongen kan ikke ved en ikraftsetting av en tidligere vedtatt lov endre loven av 2010. Det er heller ingen grunn til å anta at det er noen som har hatt noe ønske om det. Etter mitt syn burde man her følge rekkefølgen for lovvedtakene, ikke ikraftsettingsvedtakene, og det måtte være en riktig konsolidering av lovteksten å skrive den slik jeg har angitt her.

Om løsningen ligger i en annerledes konsolidering av lovteksten eller i en formell lovendring er det ikke plass til å gå inn på her, men den rettslige løsningen må være klar: Hjemlene gitt ved 2010-endringsloven er fortsatt gjeldende lovbestemmelser.»

Lovdatas kommentar:

Løsningen er kanskje klar for Holmboe, som tross alt jobber på PHS, men ikke for oss, som følger prinsippet om tekstuell erstatning strengt. Foreløpig har vi gjengitt omstridt tekst i en fotnote.

**Gjenganger:**

**Nr. 2: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 9. desember 2011 nr. 54 om endringer i lov 25. juni 2010 nr. 41 om endringer i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26 mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven), ble også endret ved lov 10. desember 2010 nr. 72, da skrev vi i regelrapporten for mai 2011:*

*Lov 10. desember 2010 nr. 72 om endringer i lov 25. juni 2010 nr. 41 om endringer i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) endrer som tittelen antyder lov 25. juni 2010 nr. 41 som endrer lov 14. desember 2007 nr. 107. Lov 25. juni 2010 nr. 41 trådte i kraft straks og er derfor innarbeidet i lov 14. desember 2007 nr. 107. I dette tilfelle hadde det korrekte vært å la lov 10. desember 2010 nr. 72 hoppe over lov 25. juni 2010 nr. 41 og i stedet direkte endre lov 14. desember 2007 nr. 107.*

Det samme gjelder etter vår oppfatning loven fra 2011.

**Nr. 3: blå → Finansdepartementet**

Alle endringslovene gjelder overgangsbestemmelser, og i 2011-loven er ledeteksten *Femte ledd skal lyde*: Teksten inneholder to ledd.

**Nr. 4: svart**

**Feil i lovene som er merket med fotnoter:**

En opptelling av feilnoter gir for alle lovene ca. 300 feil, bare fra år 2000 og frem til nå er det avmerket nærmere 100 feil. Det er alle slags feil, ortografiske feil, henvisninger til lover som er opphevet, feil i datoer til lover som det er vist til, feil i henvisninger til EØS-avtalen og rettsakter, feil i navn på institusjoner og strukturfeil. Her er noen eksempler:

**Nr. 5: blå\*5 → Klima og miljødepartementet\*5**

- Lov 19. juni 1970 om naturvern er det vist til åtte ganger i fem lover, denne loven ble opphevet av lov 19. juni 2009 nr. 100, som i hovedsak ble satt i kraft 1. juni 2009.

**Nr. 6: brun\*9 → Finansdepartementet\*9**

- Lov 7. desember 1956 nr. 1 endret 21. desember 2009 navn fra kredittilsynsloven til finanstillsynsloven og navnet på tilsynet fra Kredittilsynet til Finanstillsynet. Det er fortsatt tre lover som viser til kredittilsynsloven og seks lover som fortsatt viser til Kredittilsynet.

**Nr. 7: Blå\*4 → Justis- og beredskapsdepartementet\*4**

- Lov 8. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten i tvistemål (tvistemålsloven) ble opphevet ved lov 17. juni 2005 nr. 90 fra 1. januar 2008, det er fortsatt vist til den opphevede loven i fire lover.

## Aug12

### **Nr. 1: blå→ Klima- og miljødepartementet**

**Lov 25. mai 2012 nr. 29 om endringer i klimakvotelovent** endrer overskriften til kapittel 2, samtidig blir kapittelet flyttet uten at dette er angitt i teksten til endringsloven.

Lovteksten endrer også § 21a, paragrafen blir ny § 20. § 21a står ikke i klimakvotelovent, men er gitt i *lov 15. april 2011 nr. 12 om endringer i klimakvotelovent*, som ikke er satt i kraft. Lov 25. mai 2012 nr. 29 er satt i kraft, vi har lagt til grunn at ikrafttredelsen for den nye § 20 bare gjelder omnummereringen.

I loven blir også § 22 (straff) endret til § 21, § 22 blir også endret av *lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven)*, i denne loven står det fortsatt § 22. Den nye straffeloven er ikke satt i kraft. Det er satt inn forklarende fotnote i straffeloven.

### **Nr. 2: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

**Lov 22. juni 2012 nr. 39 om endringar i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd** opphever bl.a. § 24-2 og endrer §§ 24-3 til 24-6 til §§ 24-2 til 24-5 i folketrygdloven. I *lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven)* endres også § 24-4, som nå er § 24-3. Det er satt forklarende fotnote i straffeloven, og endringshenvisningen i noten i folketrygdloven er flyttet til rett paragraf.

### **Nr. 3: rosa→ Finansdepartementet**

**Lov 22. juni 2012 nr. 40 om endringar i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av inntekt og formue** endrer § 14-60 tredje ledd som nå lyder:

(3) Med driftsmiddel som tas ut av norsk beskatningsområde, <sup>3</sup> menes blant annet:

- a. driftsmiddel som tilhører skattepliktig etter § 2-1 eller § 2-2, når skatteplikten opphører etter disse bestemmelser eller etter skatteavtale med fremmed stat, <sup>4</sup>
- b. driftsmiddel som tilhører skattepliktig etter § 2-3, når skattyterens skatteplikt opphører etter denne bestemmelsen eller etter skatteavtale med fremmed stat, eller når driftsmidlets tilknytning til riket eller til virksomhet i riket som nevnt i § 2-3 opphører, og
- c. driftsmiddel som tilhører utenlandsk selskap eller innretning hvor deltakerne skattlegges etter § 10-61, når norsk kontroll av selskapet eller innretningen opphører.

Med skatteplikt som nevnt under a og b likestilles skatteplikt etter petroleumsskatteloven<sup>2</sup> § 2. Selv om vilkårene under a, b eller c er oppfylt, anses et driftsmiddel ikke for tatt ut av norsk beskatningsområde dersom det samtidig gis slik tilknytning som nevnt i annet ledd.

En forholdsmessig del av eiendel som tilhører eller forpliktelse som påhviler selskap som nevnt i § 10-40 anses tatt ut av norsk beskatningsområde når eiendelen eller forpliktelsen ved overføring av andel i selskapet fra deltaker som har skatteplikt etter § § 2-1 eller 2-2, til deltaker som ikke har slik skatteplikt, eller på annen måte mister tilknytning til Norge slik at norsk skattelovgivning ikke får virkning for inntekter og kostnader knyttet til eiendelen eller forpliktelsen.

Tredje ledd har nå tre ledd, dette umuliggjør korrekte henvisninger. Dette vil gjelde både i naturlig språk (skal man henvisne til "§ 14-60 tredje ledd annet ledd"?) og det vil kollidere med reglene i f eks XML, som ikke vil tillate ledd innenfor ledd.

#### **Nr. 4: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

*Lov 22. juni 2012 nr. 46 om endringer i helseregisterloven mv. (opprettelse av nasjonal kjernejournal m.m.)* endrer *lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m.* § 3-3 annet ledd, med ikrafttredelse straks. Dette leddet ble også endret av *lov 24. juni 2011 nr. 30*, med ikrafttredelse 1. juli 2012. Lovendringen fra 2012 retter opp to inkurier i 2011-loven, disse skulle vært gjort i endringen fra 2011, og ikke i spesialisthelsetjenesteloven.

#### **Nr. 5: rød**

##### **Grunnlovsbestemmelse 21. mai 2012, kunngjort 15. juni 2012 nr. 522**

Stortinget vedtok 21. mai 2012 endringer i Grunnloven § 2, § 4, § 12, § 16, § 21, § 22 og § 27 om ny organisering av forholdet mellom staten og Den norske kirke, det såkalte «kirkeforliket». Grunnlovsendringene trådte i kraft straks.

I henhold til Grunnloven § 112 annet ledd sendes grunnlovsbestemmelser «Kongen ved Trykken som gjældende Bestemmelse i Kongeriget Norges Grundlov».

Dette betyr i praksis at Stortingssekretariatet sørger for en trykt versjon av grunnlovsbestemmelsen som sendes til Justis- og beredskapsdepartementet, som igjen fremmer kunngjøringen for Kongen i statsråd. Deretter kunngjøres grunnlovsbestemmelsen i Norsk Lovtidend og Grunnloven blir konsolidert.

Da det ofte tar noen uker mellom grunnlovsbestemmelsen og kunngjøringen, var Norsk Lovtidend-redaksjonen i telefonisk kontakt med Stortingssekretariatet ved Jan Nagell-Erichsen fredag 28. mai for å høre hvor langt prosessen var kommet. Sekretariatet var da i gang med å utarbeide teksten som skulle sendes til trykkeriet (O. Fredr. Arnesen).

Redaksjonen mottok fredag 1. juni fra trykkeriet papirversjonen til grunnlovsbestemmelsen, som danner korrekturgrunnlaget for kunngjøringen i Norsk Lovtidend etter at det har gått i statsråd. Det ble da oppdaget at det trykte vedtaket manglet endringen til overskriften til kapittel A, noe Stortingssekretariatet straks ble underrettet om.



Mandag 4. juni mottok redaksjonen fra trykkeriet en korrigert versjon av grunnlovsbestemmelsen. Da var selve overskriften til kapittel A kommet med, men ledeteksten, dvs. den forklarende teksten, den som forteller hva som skal endres) fortsatt var utelatt («Overskriften til kapittel A skal lyde:»).

Vi tok dette opp pr. e-post samme dag:

I versjonen vi mottok fredag 1. juni var overskriften for den endrete del A utelatt. Denne er nå tatt med i dagens mottatte versjon, men ledeteksten (dvs. den forklarende teksten, den som forteller hva som skal endres) fortsatt er utelatt ("Overskriften til kapittel A skal lyde:").

Vi forstår det dithen at det trykte vedtaket som sendes JD for fremleggelse i statsråd bør være i overensstemmelse med det faktiske endringsvedtaket i Stortinget, som igjen var identisk med Dok.nr.12:10 (2007-2008).

<http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Grunnlovsforslag/2007-2008/dok12-200708-010/2/>

Vi mener derfor at ledeteksten til kapittel A også må med i det trykte vedtaket.

En annen mer lovteknisk detalj, som jeg ikke kom inn på i min telefonsamtale med Nagell-Erichsen fredag, er spørsmålet om den nye overskriften til kapittel B burde stå fra marg og ikke avsnittsmarkeres.

Selve tittelen til grunnlovsbestemmelsen er vel for øvrig ikke en del av selve vedtaket, men vi lurer her på om det kanskje burde stå "...§ 22 og § 27" og ikke komma mellom (i overskriften til Dok.nr.12:10 står det "og").

Tirsdag 5. juni mottok vi nok en korrigert versjon hvor alle kommentarene var hensyntatt. Fredag 15. juni ble grunnlovsbestemmelsen kunngjort i statsråd og samme dag i Norsk Lovtidend. Ajourføring fant også sted samme dag.

Forhåndskunnskaper om det aktuelle grunnlovsvedtaket hos det enkelte redaksjonsmedlemmet gjorde at feilene ble oppdaget før statsrådet. Men generelt tar redaksjonen som utgangspunkt at det trykte vedtaket for en lov eller grunnlovsbestemmelse faktisk er i overensstemmelse med det som er vedtatt i Stortinget og at interne rutiner på Stortinget sørger for dette.

## **Feb13**

### **Nummererte ledd med underledd og ikrafttredelse av ikrafttredelse:**

#### **Nr. 1: rosa → Finansdepartementet**

I lov 14. desember 2012 nr. 84 om endringer i finanstilsynsloven, banksikringsloven og foretakspensjonsloven får foretakspensjonsloven ny § 4-7 a. Paragrafen har nummererte ledd, og under disse nummererte leddene er det nye ledd. Spørsmålet er hvordan man viser til dette «under»-leddet. Skal man vise til § 4-7 annet ledd annet ledd, eller ledd nr. 2 annet ledd?

## Nr. 2: grønn → Finansdepartementet

Loven blir satt i kraft med kongelig resolusjon fra samme dato, denne setter også i kraft lovens del IV, som lyder:

*Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid. Kongen kan fastsette overgangsregler.*

Loven ble satt i kraft 1. januar 2013. Det er vel strengt tatt ikke nødvendig å sette denne delen av loven i kraft. Dette er et fenomen som har blitt vanlig de siste årene.

## Nr. 3: grønn → Barne- og likestillingsdepartementet

### Feil i lov og resanksjonering av samme lov:

Lov 7. desember 2012 nr. 71 om endringer i statsborgerloven endret § 29 både i lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap og i lov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i statsborgerloven. Lovteknisk helt korrekt, også ikrafttredelsesbestemmelsen. Det viste seg at lovvedtaket manglet et avsnitt, og loven ble derfor sanksjonert på nytt som lov 11. januar 2013 nr. 1 om endringer i statsborgerloven med følgende forklaring:

*Endringsloven ble første gang sanksjonert som lov 7. desember 2012 nr. 71. Dette lovvedtaket inneholdt en feil og kan derfor ikke iverksettes. Loven sanksjoneres derfor på nytt, basert på en beriktiget versjon av lovvedtak nr. 5 (2012-2013).*

I kunngjøringen av lov 7. desember 2012 nr. 71 er det gitt følgende forklaring:

*Dette lovvedtaket inneholdt en feil og kunne derfor ikke iverksettes.*

*Endringsloven ble som følge av dette sanksjonert på nytt som lov 11. januar 2013 nr. 1, basert på en beriktiget versjon av lovvedtak nr. 5 (2012-2013).*

Begge utgavene av loven er også trykket i Norsk Lovtidend med samme forklaringer.

Når det gjelder ikrafttredelsen skriver Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i foredraget til den kongelige resolusjonen:

### 2. Ikraftsetting

*Som følge av ovennevnte feil er lovvedtaket foreløpig ikke anvendt. Departementet sendte ut informasjonsskriv om dette den 21. desember 2012.*

*Etter lovvedtaket del III nr. 2 trer loven del II i kraft straks. Loven del II inngår da som en del av endringslov 27. april 2012 om endringer i statsborgerloven. Ifølge kgl. res. 27. april 2012 trådte endringsloven 27. april 2012 i kraft 1. januar 2013.*

*Etter lovvedtaket del III nr. 1 trer loven del I i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Av kgl. res. 7. desember 2012 pkt. 2 følger at loven del I trådte i kraft 10. desember 2012.*

*Departementet antar at loven del I må anses gyldig sanksjonert og satt i kraft. Som følge av at*

*loven del II nå trer i kraft og inngår som en del av endringslov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i statsborgerloven, blir loven del I nå uansett uten betydning.*

*Det er etter dette ikke nødvendig å treffe noe vedtak om ikraftsetting.*

En resanksjonering reiser en del spørsmål, både når det gjelder kunngjøring og den første lovens status, er den opphevet eller er den oversanksjonert?

#### **Nr. 4: lilla → Finansdepartementet**

##### **Store og små bokstaver:**

Lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral (SI-loven) endrer mange lover med liten i i innkrevingsentral, i straffeprosessloven § 456 står det *Innkrevingsentral*.

Ved å søke i lovene er det ca. 15 forekomster av Statens innkrevingsentral med stor i og ca. 100 med liten i.

#### **Nr. 5: grønn → Kommunal- og moderniseringsdepartementet**

##### **Manglende ikrafttredelse:**

Lov 8. februar 2013 nr. 7 om endringer i kommunelova m.m. (eigenkontroll mv.) endrer bl.a. kommunelovens § 50, nr. 1, som etter endringen inneholder tre punktum. Ikrafttredelsen av § 50 nr. 1 andre punktum er fastsatt i lovens del V til 1. januar 2014. Ved en kongelig resolusjon samme dag er resten av endringsloven satt i kraft, med unntak av kommunelovens § 50 nr. 1 første og tredje punktum. Mulig forklaring er at det bare er andre punktum som er nytt, og at departementet derfor har gått ut i fra at første og nå tredje punktum automatisk videreføres.

### **Apr13**

#### **Nr. 1: grønn → Nærings- og fiskeridepartementet**

##### **Opphevelse av ikrafttredelsen?**

Lov 23. mai 2003 nr. 35 om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven) ble endret ved lov 20. februar 2004 nr. 8, ved endringen ble ikrafttredelsesbestemmelsen i tidligere § 15 ikke disponert. Loven har nå ingen egen ikrafttredelse. Dette er forklart i noten til nåværende § 15:

*Tilføyd ved lov 20 feb 2004 nr. 8 (i kraft 1 mars 2004 iflg. res. 20 feb 2004 nr. 400), endringsloven disponerer ikke den tidligere § 15 om ikrafttredelse. Loven trådte ifølge tidligere § 15 i kraft fra den tid Kongen bestemmer, dvs fra 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 628.*

#### **Nr. 2: rosa → Klima- og miljødepartementet**

##### **Feil disponering av ledd i endringslov:**

*Lov 14. desember 2012 nr. 94 om endringer i lakse- og innlandsfiskloven og naturmangfoldloven gir ny § 15 fjerde ledd i naturmangfoldloven uten å disponere tidligere fjerde ledd, fotnoten til paragrafen lyder:*

Endret ved lov 14 des 2012 nr. 94 (ikr. 1 jan 2013 iflg. res. 14 des 2012 nr. 1204), endringsloven gir «nytt fjerde ledd» uten å disponere tidligere fjerde ledd, som her er satt i klammeparentes som femte ledd.

**Nr. 3: Gul → Barne- og likestillingsdepartementet**

### **Fysiske begrensninger?**

Midlertidig lov 8. mars 2013 nr. 9 om overføring av foreldreskap for barn i Norge født av surrogatmor i utlandet mv. endret i § 5 statsborgerloven § 5 a, hvor overskriften lyder:

*§ 5a. Erverv ved overføring av foreldreskap for barn født i Norge av surrogatmor i utlandet skal vel være*

*§ 5a. Erverv ved overføring av foreldreskap for barn i Norge født av surrogatmor i utlandet.*

Feilen er videreført fra Prop 47 L (2012-2013).

**Nr. 4: brun → Kunnskapsdepartementet**

### **Hva skal universitetet hete?**

I statsråd 15. februar 2013 ble det fremmet en resolusjon om fusjon mellom Høgskolen i Finnmark og Universitetet i Tromsø. I følge resolusjonen skulle det fusjonerte universitetet få navnet Universitetet i Tromsø – Nordområdeuniversitetet. Dette navnet var ikke det som ble fastsatt i statsråd, det rette navnet på universitetet er Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Departementets forklaring på at feil navn ble kunngjort var at det «Ved en inkurie ble en tidligere versjon av resolusjonen oversendt».

## **Aug13**

**Nr. 1: svart**

### **Feil i lovvedtakene som medførte ny trykt versjon:**

Det har vært mange beriktigede opptrykk hittil i 2013. Det er heller ikke trykket på beriktiget at de er beriktiget, dette medfører klart en fare for forvekslinger. De trykte lovvedtakene burde vel også hatt en form for identifikasjon, ISBN-nummer eller en egen nummerserie med versjonsnummer? Her følger en liste over lover fra 2013 som er beriktiget:

**Nr. 2: grønn → Finansdepartementet**

1. Lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral (SI-loven) hadde i første versjon et manglende ledd i endringsdelen.

**Nr. 3: rosa → kulturdepartementet**

2. Lov 7. juni 2013 nr. 31 om Norsk kulturråd (kulturrådsloven) hadde i første versjon ingen ledd i § 3, det skulle være tre ledd.
3. Lov 14. juni 2013 nr. 54 om endringer i ekomloven hadde fire feil med hensyn til ledd. Se også egen sak om denne loven. (telles ikke her, Samferdselsdepartementet)

**Nr. 4: brun → Barne- og likestillingsdepartementet**

4. Lov 21. juni 2013 nr. 57 om endring i markedsføringsloven het i første trykte versjon *Midlertidig lov om endring i markedsføringsloven*.

**Nr. 5: grønn → Barne- og likestillingsdepartementet**

5. Lov 21. juni 2013 nr. 64 om endringer i barnelova (farskap og morskap) hadde i første trykte versjon et ledd for mye i § 4.
6. Lov 21. juni 2013 nr. 85 om endringer i straffeloven 1902 og straffeloven 2005 mv. (forberedelse av terror m.m.) fikk et ledd for mye i § 79. Ulik tegnsetting, (a) og b), ble ikke rettet. Se også egen sak om straffeloven 1902. . (telles ikke her)

**Nr. 6: grønn → Kunnskapsdepartementet**

7. Lov nr. 98 om endringer i opplæringslova og privatskolelova (spesialundervisning m.m.). Her falt en del av ikrafttredelsen i del III i første versjon bort, føyd til i neste versjon.

**Nr. 7: rosa → Landbruks- og Matdepartementet**

8. Lov 21. juni 2013 nr. 100 om fastsetjing og endring av egedoms- og rettshøve på fast eigedom m.m. (jordskiftelova) ble § 6-1 omstrukturert og det ble gjort endringer i endringsdelen av loven i andre versjon.

**Nr. 8: grønn → Klima- og miljødepartementet**

9. Lov 21. juni 2013 nr. 101 om endringer i småbåtloven (bruk av vannscooter) manglet i første trykte versjon et ledd i småbåtlovens § 40.

**Nr. 9: rosa → Justis- og beredskapsdepartementet**

**Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven):**

I § 17 står etter lovendring 21. juni 2013 nr. 85 i første ledd (a) og b). Det finnes i loven (1), 1) og 1., for bokstaver (a), a) og a. Det er uheldig at det brukes ulik tegnsetting, men så lenge endringslovene er slik utformet må vi følge disse.

**Nr. 10: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

**Lov 26 mars 2010 nr. 9 om vergemål (vergemålsloven):**

Loven viderefører ikke den gamle lovens regler om overformynderi, lov 21 februar 1930 om skifte (skifteloven) § 86 annet ledd lyder: *Sikkerhetsstillelse kreves ikke når det er staten eller overformynderiet som begjærer offentlig skifte.*

**Nr. 11: Blå\*4 → Finansdepartementet\*4**

**Lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral (SI-loven):**

I endringsdelen av SI-loven er det blitt noen feil.

§ 11 nr. 2 – vassdragsreguleringsloven § 25 - opphever annet ledd tredje og fjerde punktum, skulle vært tredje, fjerde og femte punktum.

§ 11 nr. 18 – sjøloven § 11 – opphever niende ledd, paragrafen har bare åtte ledd.

§ 11 nr. 26 – stiftelsesloven § 7 – opphever fjerde ledd annet punktum, skulle vært annet og tredje punktum.

§ 11 nr. 36 – elsertifikatloven § 26 – opphever annet ledd annet til fjerde punktum, skulle vært tredje til femte punktum.

**Lov 26. april 2013 nr. 16 om endringer i ligningsloven og merverdiavgiftsloven mv. (kontrollbestemmelser og personalliste):**

**Nr. 12: blå → Finansdepartementet**

Loven del VII endrer merverdiavgiftsloven kapittel 16, §§ 16-1 til og med 16-10 med ledeteksten *Kapittel 16 skal lyde:*

Neste ledetekst er *Ny § 16-11 skal lyde:*

§ 6-9 og § 16-10 er også nye, dette er det ikke vist til i ledeteksten.

**Nr. 13: brun → Finansdepartementet**

Loven del IX lyder:

*Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Endringene under del VII trer likevel i kraft straks.*

Ikrafttredelsesresolusjonen lyder:

*Delt ikraftsetting av loven. Loven del IX trer i kraft straks. Loven del I med unntak av §§ 10-9 og 11-1, del II, III, IV, VI og VIII trer i kraft 1. juli 2013. Loven del I §§ 10-9 og 11-1 og loven del V trer i kraft 1. januar 2014.*

Kommentar: Lovens del IX er ikrafttredelsesbestemmelsen, Kongen gir dermed Kongen rett til å sette i kraft loven, denne retten har vel Kongen allerede?

**Lov 24. mai 2013 nr. 17 om endringer i tobakksskadeloven:**

**Nr. 14: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

Endringsloven har ikrafttredelse 1. juli 2013, 1. januar 2014, 1. juli 2014, 1. januar 2015 og Kongen bestemmer. Dette har ført til at loven blir litt uoversiktlig og usammenhengende. I noten til tobakksskadeloven står nå:

«Loven *omarbeides i sin helhet* ved lov 24 mai 2013 nr. 17, men ulik tid for ikrafttredelse av de enkelte bestemmelsene gjør at loven vil fremstå noe usammenhengende frem til 1 jan 2015. Enkelte bestemmelser står nå dobbelt, se f.eks. § 4 og § 22 om reklame § 5 og § 24 om synlig oppstilling, § 6 og § 20 om gratis utdeling, § 11 og § 17 om aldersgrenser og § 16 og § 36 om retting. Tidligere § 21 om ikrafttredelse forsvant helt ut av loven».

**Nr. 15: rosa → Helse- og omsorgsdepartementet**

I virkeligheten er det skrevet en helt ny lov. Hvorfor man velger å gjøre det på denne måten, med en endringslov, vites ikke. Bortsett fra ulempene nevnt ovenfor skaper denne metoden store vanskeligheter for Lovdata med tanke på lenkestrukturer når paragrafene 'hopper' rundt på denne måten. Det virker som dette hensynet ikke er kjent blant lovkonsipister, for dette er bare ett eksempel av flere i den siste tid.

**Nr. 16: blå** → Justis- og beredskapsdepartementet

**Lov 24. mai 2013 nr. 18 om endringer i straffeloven 1902 mv. (offentlig sted, offentlig handling m.m.)**

Loven endrer lov 20. januar 2012 nr. 4 om pågriping og overlevering til og frå Noreg for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre § 23 annet ledd tredje punktum, skal være fjerde punktum.

**Nr. 17: grønn** → Justis- og beredskapsdepartementet

**Lov 14. juni 2013 nr. 43 om endringer i straffeprosessloven:**

Loven var ikke trykket da den ble sanksjonert i statsråd, vi måtte etterlyse loven på Stortinget og fikk den levert med ekspressbud, i tide til kunngjøring 14. juni 2013.

**Lov 14. juni 2013 nr. 52 om endringer i vassdragsreguleringsloven, forurensningsloven, genteknologiloven og vannressursloven**

**Nr. 18: lilla** → Klima- og miljødepartementet

I del I – lov 14. desember 1917 om vassdragsreguleringer – skal være vassdragsreguleringer.

**Nr. 19: rosa** → Klima- og miljødepartementet

I del III – lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer (genteknologiloven) – i ny § 21 a brukes parenteser i paragraftittelen, det er paragrafen helt alene om.

**Nr. 20: blå** → Samferdselsdepartementet

**Lov 14. juni 2013 nr. 54 om endringer i ekomloven:**

§ 2-9 sjetten ledd skal lyde: riktig her er § 2-9 femte ledd skal lyde:

**Nr. 21: rosa** → Utenriksdepartementet

**Lov 21. juni 2013 nr. 55 om endringer i lov 9. mai 1997 nr. 26 om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland:**

Endringsloven endrer tittelen på loven, 30 av 31 paragrafer og titlene til tre av fem kapitler. Endringene medfører at 24 av paragrafene bytter plass, mange lenker til for eksempel forarbeider vil da bli feil. En ny lov hadde kanskje vært ryddigere?

**Nr. 22: blå** → Barne- og likestillingsdepartementet

### **Lov 21. juni 2013 nr. 57 om endring i markedsføringsloven:**

§ 18 endres slik at den bare får et ledd mot tidligere to ledd. § 36 i loven viser fortsatt til § 18 første og annet ledd og § 43 viser til § 18 første ledd.

### **Nr. 23: lilla → Barne- og likestillingsdepartementet**

### **Lov 21. juni 2013 nr. 61 om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven):**

I § 35 Endringer i andre lover nr. 5 – etnisitet, religion, livssyn – er nå rettet til etnisitet, religion, livssyn.

### **Nr. 24: brun → Nærings- og fiskeridepartementet**

### **Lov 21. juni 2013 nr. 75 om førstehandsomsetning av viltlevande marine ressurser (fiskesalslagslova):**

§ 3 tredje ledd viser til NIS-loven uten nummer, er rettet.

### **Nr. 25: rosa → Justis- og beredskapsdepartementet**

### **Lov 21. juni 2013 nr. 83 om endring i politiloven:**

Loven endrer lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 14 ved å tilføye et nytt nummer 8 i første ledd. Nummer 8 avsluttes med punktum, ingen av de andre numrene i paragrafen har det. Endringen gir hjemmel for å gi forskrifter i henhold til lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 14, politiregisterloven er ikke satt i kraft.

### **Nr. 26: grønn\*2 → Justis- og beredskapsdepartementet**

### **Lov 21. juni 2013 nr. 85 om endringer i straffeloven 1902 og straffeloven 2005 mv. (forberedelse av terror m.m.):**

Loven endrer også straffeprosessloven og en av endringene har ledeteksten «§ 202 c skal lyde:» og gjengir første ledd første punktum. § 202 c har seks ledd, og lov 21. juni 2013 nr. 86 om endringer i straffeprosessloven mv. (behandling og beskyttelse av informasjon) tilføyer et nytt syvende ledd i paragrafen fra den tid Kongen bestemmer. Endringsnoten til paragrafen har følgende tilføyelse: «Etter sin ordlyd, formentlig ved en inkurie, opphever endringsloven innholdet fra og med paragrafens første ledd annet punktum».

Lovens endring i straffeloven 2005 § 79 har følgende ledetekst: § 79 første ledd bokstav c skal lyde: og gjengir bokstav c med første avsnitt, bokstav c har to avsnitt. Endringsnoten til paragrafen har følgende tilføyelse: «Etter sin ordlyd, formentlig ved en inkurie, opphever endringsloven bokstav c annet ledd».

### **Nr. 27: rosa → Justis- og beredskapsdepartementet**

### **Lov 21. juni 2013 nr. 89 om endringer i sivilombudsmannsloven (nasjonal forebyggende mekanisme):**



Lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen (sivilombudsmannsloven) § 4 første ledd får nytt annet punktum, tidligere annet punktum blir nytt annet ledd, uten å disponere tidligere annet ledd. Dette står nå som tredje ledd.

**Lov 21. juni 2013 nr. 98 om endringer i opplæringslova og privatskolelova (spesialundervisning m.m.):**

**Nr. 28: lilla → Kunnskapsdepartementet**

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) endres § 8-1 – fjerde avsnitt avsluttes med «eller at skoleskyssen blir uforsvarelg lang». Skal vel være «uforsvarleg».

**Nr. 29: blå → Kunnskapsdepartementet**

I samme lovs § 9a-8 vises det til «opplæringslova kapittel 9 a» - dette er kapitlet § 9a-8 er en del av, skulle det ikke stått «dette kapittel»?

**Nr. 30: blå → Kunnskapsdepartementet**

**Lov 21. juni 2013 nr. 99 om endringer i barnehageloven (politiattest m.m.)**

I lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) ble § 19 endret ved at det vises til lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 39. Politiregisterloven er ikke satt i kraft.

**Nr. 31: brun → Barne- og likestillingsdepartementet**

**Nye form på korttitler?**

Lov 21. juni 2013 nr. 58 om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering) – burde vært seksuell orienteringsdiskrimineringsloven og lov 21. juni 2013 nr. 60 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn (diskrimineringsloven om etnisitet) – burde hete etnisitetsdiskrimineringsloven.

## **Okt13**

**Nr. 1: blå\*12 → Barne- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet\*4, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet\*3, Arbeids- og sosialdepartementet, Kulturdepartementet\*2**

Lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) endrer mange lover ved at det i disse lovene innføres en hjemmel til å kreve politiattest. Politiregisterloven trer i kraft 1. januar 2014, men i følgende lover er det allerede innført krav om politiattest med hjemmel i politiregisterloven, innført med egne endringslover:

- Barnevernloven § 6-10, endret ved lov 15. april 2011 nr. 9 om endringer i barnevernloven (krav til politiattester mv.), satt i kraft 1. september 2011.

- Straffeprosessloven § 161 a, tilføyd ved lov 20. januar 2012 nr. 6 om endringer i straffeloven, straffeprosessloven, straffegjennomføringsloven, konfliktrådsloven (barn og straff), satt i kraft straks.
- Psykisk helsevernloven § 4A-7, tilføyd ved lov 22. juni 2012 nr. 48 om endringer i psykisk helsevernloven (regionale sikkerhetsavdelinger og enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå m.m.), satt i kraft 1. juli 2012.
- Utlendingsloven § 98 c, tilføyd ved lov 13. april 2012 nr. 15 om endringar i utlendingsloven (avvikling av åremålsordninga for nemndleiarar i Utlendingsnemnda og rett til representant for einslege, mindreårige asylsøkjjarar), satt i kraft 1. juli 2013. Utlendingslovens § 97 omhandlar også politiattest, uten å vise til politiregisterloven.
- Vergemålsloven § 26, endret ved lov 5. april 2013 nr. 12 om endringer i vergemålsloven mv., satt i kraft straks.
- Opplæringslova § 10-9, endret ved lov 24. juni 2011 nr. 37 om endringar i opplæringslova og privatskolelova (politiattest m.m.), satt i kraft 1. august 2011.
- Privatskolelova § 4-3, endret ved lov 24. juni 2011 nr. 37 om endringar i opplæringslova og privatskolelova (politiattest m.m.), satt i kraft 1. august 2011.
- Politiloven § 14, endret ved lov 21. juni 2013 nr. 83 om endring i politiloven, satt i kraft straks.
- Arbeidsmarkedsloven § 21, tilføyd ved lov 23. mars 2012 nr. 13 om endringer i arbeidsmarkedsloven (krav om politiattest for ansatte i bedrifter som tilbyr tiltaket varig tilrettelagt arbeid), satt i kraft 1. mai 2012.
- Barneha geloven § 19, endret ved lov 21. juni 2013 nr. 99 om endringer i barneha geloven (politiattest m.m.), satt i kraft 1. august 2013.
- Kirkeloven § 29, endret ved lov 26. august 2011 nr. 40 m endringer i gravferdsloven og enkelte andre lover, satt i kraft 1. januar 2012.
- Kringkastingsloven § 2-18, tilføyd ved lov 14. desember 2012 nr. 91 om endringer i kringkastingsloven, åndsverkloven og film- og videogramlova (gjennomføring av direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester mv.), satt i kraft 1. januar 2013.

## **Nr. 2: brun → Nærings- og fiskeridepartementet**

Lov 22. juni 2012 nr. 58 om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar (patentstyrelova) endrer organiseringen av Patentstyret og innfører *Klagenemnd* til erstatning for *annen avdeling*. Patentstyrelova endrer lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter (patentlova) § 36 ved å tilføye et nytt tredje ledd. I dette ledd er det brukt den nye benevnelsen *Klagenemnden*, i annet ledd i paragrafen står det fortsatt *annen avdeling*.

## **Nr. 3: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

Lov 21. juni 2013 nr. 82 om endringer i politiregisterloven mv. endrer straffeprosessloven § 28. I § 28 fjerde ledd vises det til § 28 *fjerde ledd*, det vanlige er vel å skrive *dette ledd*.

## **Nr. 4: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

I samme lov er del XIX om endringene i politiregisterloven bestemt satt i kraft 1. januar 2014, den burde vært satt i kraft straks slik at det hadde vært en konsolidert versjon av politiregisterloven frem til ikrafttredelsestidspunktet 1. januar 2014. Dette er ofte en kilde til feil.

Lov 21. juni 2013 nr. 86 om endringer i straffeprosessloven mv. (behandling og beskyttelse av informasjon):

**Nr. 5: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

- Viser i straffeprosessloven § 28 fjerde ledd til § 28 fjerde ledd, det vanlige er vel å skrive *dette ledd* (se også lov nr. 82 over).

**Nr. 6: grønn→ Justis- og beredskapsdepartementet**

- Opphevet straffeprosesslovens § 160 a med ikrafttredelse 13. september 2013, dette var hjemmelen for registrering i identitetsregisteret. Denne bestemmelsen skulle erstattes av lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 12, som ikke var satt i kraft. Dette ble løst i statsråd 27. september 2013, da ble politiregisterloven § 12 satt i kraft straks med virkning fra 13. september 2013.

**Nr. 7: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

- Straffeprosessloven § 158 viser fortsatt til samme lovs § 160 a, som ble opphevet 13. september 2013.

Lov 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skipsarbeiderloven) opphever sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18.

**Nr. 8: lilla→ Nærings- og fiskeridepartementet**

- I lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister – NIS-loven – blir § 8 endret ved å vise til skipsarbeiderloven, tittelen til paragrafen er fortsatt *Sjømannslov, forhyring*.

**Nr. 9: rosa→ Nærings- og fiskeridepartementet**

- Skipsarbeiderloven endrer også lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven). I § 29 endres både første ledd bokstav a og annet ledd bokstav a, første ledd endres til a. og annet ledd til a).

**Nr. 10: blå\*2→ Nærings- og fiskeridepartementet\*2**

- Straffeloven 1902 § 419 viser fortsatt til *Sjømannslov av 30. mai 1975 nr. 18*.
- Straffeloven 2005 endrer også sjømannsloven fra 1975 ved å tilføye ny § 54 C.

## **Nov14**

**Nye feil i lover:**

**Nr. 1: rosa→ Arbeids- og sosialdepartementet**

Det har ikke vært mye lovarbeid siden forrige regelrapport. Bare én lov er sanksjonert. Men det kom en provisorisk anordning 19 september 2014 nr. 1205, om tvungen lønnsnemd. I denne, med 3 paragrafer, klarte man å nummerere feil slik at den besto av § 1, § 2 og § 5. Dette er siden rettet opp ved protokolltilførsel i statsråd.

**Nr. 2: svart**

I september leverte vi en «ubedt høringsuttalelse» til Lovavdelingen – kommentarer til høringsnotat snr. 14/3664 om ikraftsetting av straffeloven 2005. Det dreier seg om endringer som må gjøres i lovverket for øvrig, og vi hadde ca. 70 kommentarer til de foreslåtte endringene. Dette er tidkrevende, for det innebærer en prøvekonsolidering av en stor endringslov på ca. 80 sider. Men hvis våre kommentarer tas til følge vil det redusere antall feil i det fremtidige lovverket.

### **Nr. 3: svart**

#### **Gamle feil i lover:**

En opptelling viser at det pr. i dag er avmerket **54 rene ortografiske feil**. Noen av disse har stått i årevis, og har overlevd endringslover til samme lov hvor departementet ikke har foreslått dem rettet.

Vi har i det lengste håpet og trodd at lovkonsipistene som et ledd i lovarbeidet så igjennom loven som skal endres, og merket seg «feilnotene». Men slik er det åpenbart ikke, i alle fall ikke som en regel. Vi vil derfor i fremtiden systematisk sende melding til departementene hver gang vi setter inn en slik note. Hittil har vi bare gjort det ved alvorlige feil.

I tillegg er det avmerket ca. **250 henvisningsfeil**. Dette gjelder f.eks. henvisninger til opphevede lover og paragrafer, samt omdøpte departementer, direktorater og andre instanser. Alle disse er ikke nødvendigvis feil; de kan fungere som overgangsbestemmelser.

### **Feb15**

#### **Uheldig lovteknikk:**

##### **Nr. 1: grønn → Samferdselsdepartementet**

*Lov 15. august 2014 nr. 61 om losordningen*

##### *§ 21 Ikraftttredelse*

*Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Lov 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten m.v. oppheves fra den tid Kongen bestemmer.*

Vanligvis blir den gamle loven opphevet samtidig med at den nye loven settes i kraft, noe som også skjedde ved kgl.res. 15. august 2014 nr. 1082, begge lovene fra 15. august 2014.

##### **Nr. 2: grønn → Samferdselsdepartementet**

##### *§ 22 Overgangsbestemmelser*

*Forskrifter og enkeltvedtak gitt i medhold av lov 16. juni 1989 nr. 59 og lov 9. april 1948 nr. 2 gjelder også etter at loven her har trådt i kraft.*

*Kongen kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.*

De to foregående loslover, fra 1948 og fra 1989, er fortsatt hjemmel for forskrifter og enkeltvedtak, og skaper muligens usikkerhet rundt hva som gjelder. Spørsmålet blir om den nye losloven har det samme materielle innholdet som de to foregående, og det kan vel også reises spørsmål i hvilken grad forskrifter og enkeltvedtak fra 1948-loven har overlevd og videreføres med hjemmel i 1989-loven.

I forarbeidene til § 22 står det:

*«Bestemmelsen er modernisert og forenklet i tråd med gjeldende regler om lovteknikk. Gjeldende forskrifter vil bare fortsette å gjelde i den utstrekning de ikke strider mot loven her eller forskrifter gitt i medhold av denne.»*

I følge Lovavdelingens veileder «Lovteknikk og lovforberedelse» anses forskrifter gitt med hjemmel i en opphevet lov å være uten rettslig virkning. Det bør i forbindelse med ikrafttredelsen av en ny lov være en gjennomgang av forskriftene som er gitt med hjemmel i den tidligere loven og formelt oppheve forskrifter som ikke lenger gjelder. Forskrifter som ikke oppheves gjelder i den utstrekning de kunne vært gitt med hjemmel i den nye loven.

#### **Lovdatas kommentar:**

Slike overgangsregler skaper usikkerhet om hva som gjelder, og det er pedagogisk uheldig at forskriftene til en lov har en tidligere dato enn loven. Dette medfører også at det aldri blir ryddet opp i og med at det finnes en «mulig» hjemmel for forskriftene.

#### **Feil i endringslov:**

##### **Nr. 3: blå→ Samferdselsdepartementet**

*Lov 6. februar 2015 nr. 8 om endringer i vegtrafikkloven mv. (ruspåvirket kjøring, gebyr for forvaltningskontroll og unntak fra lovens motorvognbegrep), endrer også lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 12. Denne endringen tok ikke hensyn til tidligere endringer i paragrafen, ved lov 20. januar 2012 nr. 6 (ikrafttredelse 1. juli 2014) ble det lagt til et nytt tredje ledd. Lov 6. februar 2015 nr. 8 har ledetekst «§ 12 tredje ledd innledningen skal lyde», det skulle være fjerde ledd. Endringens materielle innhold ble også feil, idet en henvisning til «første og annet ledd» skulle vært «første til tredje ledd». Departementet er blitt varslet om feilen.*

#### **Stortinget som forskriftsgiver:**

##### **Nr. 4: rød**

Det er svært uvanlig at Stortinget gjør vedtak om endring i forskrifter, men 29. januar 2015 ble det fremmet et representantforslag (Dok.nr.8:55) om å tillate blyhagl utenfor våtmarksområder og skytebaner.

*«Stortinget ber regjeringen legge til rette for å tillate bruk av blyhagl til jakt utenfor våtmarksområder og skytebaner.»*

Blyforbudet framgår av forskrift 20. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften). I komiteens merknader står det: I forskriften § 2-5 Bly og blyforbindelser heter det:

*«Det er forbudt å bruke blyhagl på skytebaner. Fra 1. januar 2005 er det forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke blyhagl.»*

Produktforskriften ble endret ved forskrift 17. november 2011 nr. 1113 og bestemmelsen om forbud mot blyhagl står nå i § 2-2 som lyder:

## § 2-2. Blyhagl

*Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke blyhagl.*

Feilen i innstillingen er merket med fotnote fra Lovdata og Stortinget er varslet om feilen.

## **Mai15**

**Uklar hjemmel for forskrifter:**

**Nr. 1: grønn → Utenriksdepartementet**

*Lov 13. februar 2015 nr. 9 om utenrikstjenesten (utenrikstjenesteloven)*

*§ 16. Ikrafttredelse*

*Loven trer i kraft på det tidspunkt Kongen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves lov 3. mai 2002 nr. 13 om utenrikstjenesten. Forskrifter gitt med hjemmel i lov 18. juli 1958 nr. 1 om utenrikstjenesten og lov 3. mai 2002 nr. 13 om utenrikstjenesten gjelder også etter at loven har trådt i kraft, så langt det er hjemmel for å gi slik forskrift også etter loven her.*

De to foregående utenrikstjenestelovene, fra 1958 og fra 2002, er fortsatt hjemmel for forskrifter og enkeltvedtak, og skaper muligens usikkerhet rundt hva som gjelder. Spørsmålet blir om den nye utenrikstjenesteloven har det samme materielle innholdet som de to foregående, og det kan vel også reises spørsmål i hvilken grad forskrifter og enkeltvedtak fra 1958-loven har overlevd og videreføres med hjemmel i 2002-loven. Vil man undersøke dette må man ha lovtekstene fra alle tre lover og vurdere innholdet.

Forarbeidene gir ikke noe klart svar hvorfor begge lovene fortsatt kan være hjemmel for forskrifter. Merknaden til § 16 lyder:

*Paragrafen gjelder ikrafttredelse av loven og opphevelse av loven av 2002. Forskriftene vedtatt med hjemmel i lov 3. mai 2002 nr. 13 og lov 18. juli 1958 nr. 1 om utenrikstjenesten vil fortsatt gjelde så langt det er hjemmel for å gi slik forskrift også etter loven her. Paragrafen erstatter § 22 i loven av 2002.*

Se også samme problemstilling i omtalen av losloven i regelrapporten fra februar 2015.

**Uheldig lovteknikk:**

**Nr. 2: grønn → Klima- og miljødepartementet**

Midlertidig lov 13. februar 2015 om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag inneholder to nye paragrafer, § 4 b og § 14 a. § 4 b gjelder midlertidig bruk av snøscooter, § 14 a bestemmer hvor lenge § 4 b skal gjelde. I og med at § 4 b bare skal gjelde til 1. juni 2015 kunne vel dette vært tatt med i paragrafen og ikke i en egen ikrafttredelsesparagraf. Hva skjer med § 14 a etter 1. juni 2015? Loven ble grunnet en inkurie igjen endret ved lov 20. mars 2015 nr. 13. Begge endringslovene er fremmet som representantforslag.

**Klassikeren – ledd:**

### **Nr. 3: rosa → Justis- og beredskapsdepartementet**

Lov 27. mars 2015 nr. 15 om endringer i straffeprosessloven (besøksforbud)

*Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) § 222 a første ledd skal lyde:*

*Påtalemyndigheten kan nedlegge besøksforbud dersom det er grunn til å tro at en person ellers vil*

- a) begå en straffbar handling overfor en annen person,*
- b) forfølge en annen person,*
- c) på annet vis krenke en annens fred, eller*
- d) begå ordensforstyrrelser som er særlig belastende for en annen person.*

*Slikt forbud kan også nedlegges til beskyttelse for en nærmere avgrenset krets av personer. Forbudet kan nedlegges dersom den som forbudet skal beskytte, har begjært det, eller allmenne hensyn krever det. § 170 a gjelder tilsvarende.*

Endringen fremstår som to ledd, dette fordi teksten etter oppramsing av bokstaver er rykket inn og regnes derfor som et eget ledd. Denne feilen starter i proposisjonen, gjentas i innstillingen og vedtas av Stortinget. Dette er dessverre en gjenganger.

### **Endringslov eller ny lov?**

#### **Nr. 4: rosa → Finansdepartementet**

Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) opphever og endrer mange lover. I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomheter er det mer enn 130 endringsdirektiver. Kapitler og paragrafer endres, oppheves og flyttes. Denne loven har i dag 17 kapitler, etter endringen er dette redusert til 10 kapitler. Kapittel 1 videreføres i den ajourførte loven, kapitlene 2, 3, 4, 5, 6, 8, 13 og 14 oppheves, kapitlene 2 til 10 får nye overskrifter, mens kapitlene 11, 12, 15, 16 og 17 - overskriftene -er ikke opphevet. Med alle endringene i denne loven kunne kanskje en ny lov vært en bedre løsning? Alle lenker til forarbeider, dommer og artikler fra loven vil bli feil ved ikrafttreddelsen av endringene.

#### **Nr. 5: svart**

#### **Straffeloven 2005**

Lovdata leverte, uten å være høringsinstans, kommentarer til forslaget til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005. Kommentarene gikk bare på det lovtekniske, og på et veldig pirkete nivå.

Nå er proposisjonen kommet; Prop.64 L (2014-1005), og vi kan se hvilken gjennomslagskraft våre kommentarer hadde.

Vi hadde 68 forslag til endringer i høringsutkastet; av disse er 43 rettet, slik at det gjenstår 25 forslag.

#### **Nr. 6: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

Halvparten (12) av disse er å finne i endringene i mil.strl. Her er det noen paragrafer med 1902-rettskriving, og andre med modernisert språkbruk. Endringene tar ikke alltid hensyn til dette, men bruker ny språkform i gammel tekst, og omvendt. Typisk er å skrive straffeloven med liten s i paragrafer hvor substantiver ellers skrives med stor forbokstav.

#### **Nr. 7: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

Mer kuriøst er at forslaget gjeninnfører gammel språkform som 'fængsel', f.eks. i § 96, som fra før har 1979-rettskrivning med 'fengsel'. (Denne feilen var ikke nevnt i høringsnotatet.)

#### **Nr. 8: svart**

Flesteparten av de gjenstående påpekninger går på hvordan lover henvises til – bruk av korttittel kontra full tittel o.l., bruk av genitiv-s o.l.

#### **Nr. 9: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

De eneste feilene av noen alvorlighetsgrad er at det etter endringsloven vil stå igjen noen forekomster av ellers forlatt begrepsbruk. Dette gjelder 'legeme/legemsskade' i stedet for 'kropp/kroppsskade' i vegtrafikkloven § 31 og sjøloven § 506, og 'falsk' forklaring i stedet for 'uriktig ...' i krigsforbryterdomstolloven § 7 og lov om Den internasjonale straffedomstols vedtekter § 12. (De to siste gjelder begge internasjonale domstoler, og kan for alt jeg vet ha en grunn til å beholde begrepet 'falsk'.)

### **Aug15**

#### **Nr. 1: rosa → Finansdepartementet**

*Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) opphever og endrer flere lover. I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven) endres tittelen og 11 av 15 paragrafer. Lovens tittel er endret fire ganger, § 1 i loven er endret 31 ganger og § 7 er endret 15 ganger, kanskje en ny lov hadde vært mer oversiktlig?*

#### **Nr. 2: blå → Finansdepartementet**

I tillegg endres finanstilsynsloven § 6 med henvisning til straffeloven 1902. I og med at finansforetaksloven trer i kraft 1. januar 2016, etter straffeloven 2005, som trer i kraft 1. oktober 2015, vil denne henvisningen da være til 1902-lovens §§ 147 a og 147 b. Den riktige henvisningen skulle vært straffeloven kapittel 18, jf. endringsdirektivet i straffeloven 2005.

#### **Nr. 3: rosa → Finansdepartementet**



Finansforetaksloven endrer også lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) ved å gi loven ny tittel, oppheve seks hovedoverskrifter, oppheve åtte av 17 kapitler og gi svært mange endringer i loven. 83 av endringene innebærer flytting av paragrafer. Kanskje en ny lov hadde vært mer oversiktlig?

#### **Nr. 4: rosa\*2 → Helse- og omsorgsdepartementet\*2**

Lov 24. april 2015 nr. 25 om donasjon og transplantasjon av organ, celler og vev (transplantasjonsloven) og lov 24. april 2015 nr. 26 om obduksjon og avgjeving av lik til undervisning og forskning (obduksjonslova) – begge lovene har endringsdirektivene før ikrafttredelsen, dette er svært uvanlig. I Justisdepartementets hefte *Lovteknikk og lovforberedelse* står det:

«Når en ny lov også skal gjøre endringer i andre lover, plasseres endringene i en egen paragraf helt til slutt i den nye loven. Dersom det gjøres endringer i flere lover, inndeles paragrafen i arabertall for hver lov som foreslås endret. Oppheving av lover plasseres først.»

Endringsparagrafene i de overnevnte lovene er ikke inndelt i arabertall, slik det er anvist, og i transplantasjonslova er opphevingen av den gamle transplantasjonsloven plassert sist i endringsparagrafen. Dette gjelder også obduksjonslova, her er også opphevingen av den gamle loven plassert sist. I begge lovene er heller ikke endringslovene plassert i kronologisk rekkefølge.

#### **Nr. 5: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

Lov 12. mai 2015 nr. 29 om endringer i skadeserstatningsloven og voldsoffererstatningsloven (terminvis utbetaling av menerstatning) har i del III - ikrafttredelsen – en overgangsbestemmelse:

2. Loven gjelder for tilfeller der den erstatningsbetingede<sup>2</sup> hendelsen finner sted etter ikrafttredelsen.

<sup>3</sup> Skal vel være «erstatningsbetingende».

#### **Nr. 6: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

Feilen kan rettes, loven trer først i kraft 1. januar 2016, men prinsipielt mener vi at dette er en helt unødvendig overgangsbestemmelse. Slike overgangsbestemmelser kan gis når loven gis tilbakevirkende kraft, at loven skal gjelde for hendelser som skjedde før ikrafttredelsen, jf. Grunnloven § 97.

#### **Nr. 7: blå → Finansdepartementet**

Lov 19. juni 2015 nr. 49 om endringar i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) var fremmet som en lov delt inn i fire romertall. Under stortingsbehandlingen ble del IV tatt ut. Ikrafttredelsesbestemmelsen var opprinnelig i del V, denne ble korrekt endret til del IV. Innholdet i del IV ble uheldigvis stående slik at det ble feil, Lovdata har satt inn forklarende noter.

*[Endringane under III tek til å gjelde 1. januar 2016.]<sup>1</sup>*

*Endringa under IV<sup>2</sup> tek til å gjelde 1. januar 2019.*

*1 Dette leddet viser til en del av loven som ikke ble vedtatt, men ved en inkurie ble ikrafttredelsen ikke tatt ut samtidig.*

*2 Skulle vært III, jf. note 1.*

#### **Nr. 8: brun → Kommunal- og moderniseringsdepartementet**

*Lov 19. juni 2015 nr. 70 om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere, embetsmann og tjenestemenn (karantene-loven). Den valgte korttittelen kan vel lett misforstås og er veldig generell, korttittelen burde kanskje være embetskarantene-loven. Forarbeidene har ingen opplysninger om valget av lovens korttittel. Heller ikke NOU 2012:12 Ventetid – et spørsmål om tillit En evaluering av statens karantenerregelverk bruker betegnelsen på loven.*

#### **Nr. 9: grønn → Kulturdepartementet**

*Lov 19. juni 2015 nr. 73 om endringer i åndsverkloven (gjennomføring av EUs hittedirektiv og innføring av generell avtalelisens mv.) - § 45a fjerde ledd i åndsverkloven blir opphevet, § 45a femte ledd blir fjerde ledd. Paragrafen hadde seks ledd, det sjette leddet er beholdt som femte ledd.*

#### **Nr. 10: blå → Kunnskapsdepartementet**

*Lov 19. juni 2015 nr. 76 om endringer i opplæringslova og privatskolelova (krav om relevant kompetanse i undervisningsfag m.m.) endrer § 2-12 tredje ledd i opplæringslova ved å føye til en henvisning til § 14-1. Fra før hadde dette leddet en henvisning til § 13-1, som er opphevet. Denne feilen var markert med en fotnote. Endringsloven beholder henvisningen til den opphevede paragrafen og tilføyer et ettall, som muligens er fotnotehenvisningen til feilen.*

### **Okt15**

#### **Nr. 1: svart**

##### ***Ikrafttredelse av ny straffelov***

I forbindelse med ikrafttredelsen av ny straffelov og ajourføringen av lovendringene gitt ved lov 19. juni 2015 nr. 65 om ikraftsetting av straffeloven 2005 (straffelovens ikraftsettingslov), er det oppdaget at det i en del lover ikke er vedtatt korrekte endringer. Henvisninger til den nye straffelovens paragrafer er ikke endret, selv om andre deler av de aktuelle lovene har fått riktige henvisninger. Det er spesielt i reglene om politiattest at dette har skjedd, men det er også andre feil. Endring fra gamle til nye begreper er heller ikke gjennomført.

#### **Nr. 2: blå\*4 → Justis- og beredskapsdepartementet\*4**

##### ***Straffeloven 2005 – manglende endringer knyttet til reglene om politiattest***

I forarbeidene til straffelovens ikraftsettingslov (Prop.64 L (2014-2015)) er det vist til at lovendringene i forbindelse med politiattest skal følges opp i en egen prosess. Det er fremmet en proposisjon, Prop.94 L (2014-2015), som har forslag til endringer. Disse forslagene er pr. 21. oktober 2015 ikke behandlet av Stortinget. Manglende henvisninger til straffeloven 2005 gjelder:

- Lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav (inkassoloven) § 5 sjettede ledd.
- Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven) § 6-10.
- Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 20 a.
- Lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 12 og § 39.

### **Nr. 3: blå\*2→Justis- og beredskapsdepartementet\*2**

#### ***Straffeloven 2005 – manglende endringer knyttet til reglene om politiattest som ikke er med i Prop. 94 L (2014-2015)***

Det er vist til straffeloven 1902 i lov 19. juni 2009 nr. 44 om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova) § 7. I tillegg har denne paragrafen en henvisning lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering, denne loven er opphevet ved lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven), som trådte i kraft 1. juli 2014.

Det er også vist til straffeloven 1902 i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 5-4.

### **Nr. 4: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

#### ***Straffeloven 2005 – manglende endringer knyttet til taushetsplikt***

- Lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 35 og § 47 viser til straffeloven 1902 § 121, skal være straffeloven 2005 § 209.

#### ***Straffeloven 2005 – manglende endringer i andre lover***

### **Nr. 5: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

- I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) er det i § 2-5 vist til straffeloven 1902 § 406, som omhandler bl.a. unndragelse av skatter og avgifter. Straffeloven 2005 § 406 omhandler grov uaktsom formuesforringelse ved insolvens. Ligningsloven § 12-1 og § 12-2 ble endret og § 12-4 ble opphevet av straffeloven 2005.

### **Nr. 6: grønn\*2→ Justis- og beredskapsdepartementet\*2**

- I lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven m.v. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner) gjenstår del II med ikrafttredelse og overgangsregler til straffeloven 1902. Loven burde muligens vært opphevet samtidig med straffeloven 1902.

- *Lov 3. desember 1999 nr. 82 om endringer i straffeprosessloven og straffeloven m.v. (etterforskningsmetoder m.v.) viser endringene i straffeprosessloven § 212 til straffeloven 1902. Loven burde muligens vært endret i samsvar med straffeloven 2005 eller opphevet samtidig med straffeloven 1902.*

**Nr. 7: blå → Finansdepartementet**

- *Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) fastsetter endringer i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner (finanstilsynsloven) § 6, som henviser til § 147 a og § 147 b i straffeloven 1902. Endringen trer først i kraft 1. januar 2016, så her har Stortinget mulighet til å rette feilen.*

**Straffeloven 2005 – gjenhengende begreper**

Følgende lover inneholder begreper som er endret i den nye straffeloven.

**Nr. 8: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

**Legemskrenkelse, skal være kroppskrenkelse.**

- *Lov 21. juni 2013 nr. 60 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn (diskrimineringsloven om etnisitet) § 26.*

**Nr. 9: lilla\*3 → Justis- og beredskapsdepartementet\*3**

**Falsk forklaring, skal være uriktig forklaring.**

- *Lov 24. juni 1994 nr. 38 om gjennomføring i norsk rett av De forente nasjoners sikkerhetsråds vedtak om å opprette internasjonale domstoler for forbrytelser i det tidligere Jugoslavia og Rwanda § 7.*
- *Lov 15. juni 2001 nr. 65 om gjennomføring i norsk rett av Den internasjonale straffedomstols vedtekter 17. juli 1998 (Roma-vedtektene) § 12.*
- *Lov 21. mars 1975 nr. 9 om nordisk vitneplikt § 5.*

**Nr. 10: grønn\*2 → Justis- og beredskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet**

**Feil og mangler i kunngjøringer**

*I kongelig resolusjon 18. september 2015 nr. 1065 om ikrafttredelse av lov 4. september 2015 nr. 87 om endringer i straffeprosessloven (avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner) ble det brukt datoen 15. juni 2015 for loven, dette var datoen for Stortingets behandling. Loven hadde riktig nummer, nr. 87, dette nummeret tildeles i statsråd ved sanksjon.*

*Kongelig resolusjon 9. oktober 2015 nr. 1178 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven, fremmet av Klima- og miljødepartementet, bestemmer til hvilke paragrafer i loven departementet er blitt delegert myndighet. Vedtakets siste avsnitt lyder «Dette erstatter tidligere delegeringsvedtak som angitt». Tilråingsposten inneholder ingen opplysninger om tidligere delegeringsvedtak, dette er bare angitt i foredraget til resolusjonen. 11 tidligere vedtak ble opphevet av resolusjonen. Til tross for manglende opplysninger i denne resolusjonen, er den et godt eksempel på hvordan det burde gjøres, samle alle delegeringer til en lov i et vedtak.*

## **Feb16**

### **Nr. 1: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

**Lov 18. mai 2001 nr. 21 - straffegjennomføringsloven** - spørsmål om en lovendring i § 37 var falt ut, Lovdatas svarte slik på henvendelsen:

*Denne endringen ble foretatt i endringslov 14. juni 2013 nr. 44. På det tidspunkt forelå allerede endringslov 20. jan. 2012 nr. 6, som endret § 37 i sin helhet. Da denne senere ble satt i kraft 30. okt. 2015 overskrev den dermed endringen fra 2013-loven.*

*Lovgiver hadde i 2013 full anledning til å endre 2012-loven tilsvarende, men gjorde det ikke. I tillegg ble 2012-loven før ikraftsettelse endret ved lov 28. feb. 2014 nr. 3. Lovgiver hadde altså to anledninger til å gjeninnføre endringen fra 2013-loven.*

*Lovdata kan da ikke etterpå spekulere i hva lovgiver kan ha ment, eller ved nærmere ettertanke ville ha ment, men må ta lovendringene bokstavelig. Dette må nok rettes opp ved en ny lovendring.*

### **Nr. 2: blå → Finansdepartementet**

**Lov 10. april 2015 nr. 17 - finansforetaksloven** – viser i § 10-12 til seg selv. Grunnen er muligens at det vises til både allmennaksjeloven § 10-9 og finansforetaksloven § 10-9 i paragrafen, men den korrekte henvisningen til finansforetaksloven ville vært å skrive «etter denne lovs § 10-9». Dette er den eneste henvisningen i loven med navnet på loven.

### **Nr. 3: blå\*25 → Finansdepartementet\*25**

Loven opphever flere lover, blant annet forretningsbankloven, sparebankloven og finansieringsvirksomhetsloven. Her følger lister over lover hvor henvisninger til de opphevede lovene ikke er endret.

Henvisninger til lov 24. mai 1961 nr. 1 - sparebankloven:

- Lov 13. juni 1980 nr. 24 – ligningsloven - § 5-7.
- Lov 22. mai 1981 nr. 25 – straffeprosessloven - § 230.
- Lov 26. mars 1999 nr. 14 – skatteloven - § 6-40 og § 6-41.
- Lov 1. april 2005 nr. 14 – SE-loven - § 2 og § 7.

Henvisninger til lov 24. mai 1961 nr. 2 - forretningsbankloven:

- Lov 22. mai 1981 nr. 25 – straffeprosessloven - § 230.

- Lov 26. mars 1999 nr. 14 – skatteloven - § 6-41.
- Lov 18 juni 1999 nr. 42 – om omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap - § 1.
- Lov 1. april 2005 nr. 14 – SE-loven - § 2 og § 7.

Henvisninger til lov 10. juni 1988 nr. 40 – finansieringsvirksomhetsloven:

- Lov 13. juni 1980 nr. 24 – ligningsloven - § 3-13 og § 5-7.
- Lov 22. mai 1981 nr. 25 – straffeprosessloven - § 230.
- Lov 13. mai 1988 nr. 26 – inkassoloven - § 4.
- Lov 26. juni 1992 nr. 86 – tvangsfullbyrdelsesloven - § 1-3 og § 3-4.
- Lov 9. mai 1997 nr. 26 – Norfundloven - § 7.
- Lov 26. mars 1999 nr. 14 – skatteloven - § 6-40 og § 6-41.
- Lov 26. mars 1999 nr. 15 – deltakerloven - § 7.
- Lov 25. juni 1999 nr. 46 – finansavtaleloven - § 35.
- Lov 17. desember 1999 nr. 95 – betalingssystemloven - § 1-1 og § 5-1.
- Lov 23. mai 2003 nr. 35 – ehandelsloven - § 6.
- Lov 6. juni 2003 nr. 39 – burettslagslova- § 5-28.
- Lov 19. desember 2003 nr. 130 – om Innovasjon Norge - § 6.
- Lov 1. april 2005 nr. 14 – SE-loven - § 2 og § 7.
- Lov 17. juni 2005 nr. 67 – skattebetalingsloven - § 5-12
- Lov 29. juni 2007 nr. 75 – verdipapirhandeloven - § 9-11 og § 10-16 a.
- Lov 25. november 2011 nr. 44 – verdipapirfondloven - § 1-5, § 2-13 og § 6-6.
- Lov 22. juni 2012 nr. 57 – eksportkredittloven - § 8.

#### **Nr. 4: blå→ Justis- og beredskapsdepartementet**

**Lov 12. mai 2015 nr. 27 om forsvunne personar** opphevet lov 23. mars 1961 nr. 1, det vises fortsatt til den gamle loven i lov 21. februar 1930 – skifteloven – i § 39, § 42 og § 43.

#### **Nr. 5: lilla\*4→ Samferdselsdepartementet\*4**

**Lov 4. september 2015 nr. 91 – postloven - § 58 nr. 2** – i følge loven skal uttrykkene «postoperatør» og «postoperatøren» erstattes av uttrykkene «tilbyder av posttjenester» og «tilbyderen av posttjenester». Her er en kommentar fra Lovdata:

*Hjertesukk: Ambisjonen med lov 4. september 2015 nr. 81 § 58 var nok å erstatte alle forekomster av «postoperatør», men det gjenstår 10 forekomster, gitt. Tenk om det hadde vært mulig på en eller annen måte å søke gjennom alle lover!*

Postoperatør forekommer fortsatt i:

- Lov 13. august 1915 nr. 5 – domstolloven - § 178 (tre forekomster) og i § 195. Endringen er gjennomført i § 146 og § 163 a.
- Lov 13. juni 1980 nr. 24 – ligningsloven - § 3-7.
- Lov 24. august 2012 nr. 64 – bustøttelova - § 8, § 8 a og § 8 b.
- Lov 18. desember 2015 nr. 105 – trygderettsloven - § 10 og § 31.

#### **Nr. 6: grønn→ Justis- og beredskapsdepartementet**

**Lov 20. november 2015 nr. 94 om endringer i utlendingsloven (innstramminger)** - endrer utlendingsloven med ikrafttredelse straks. I tillegg har endringsloven en bestemmelse om at den oppheves fra 1. januar 2018. Denne løsningen reiser flere spørsmål:

1. Hva skjer hvis paragrafene endres, skal disse endringene også oppheves 1. januar 2018?
2. Hva skjer etter 1. januar 2018, blir de gamle paragrafene tilbakeført?
3. Hva skjer hvis endringene skal gjelde etter 1. januar 2018?

Den valgte løsningen innebærer for alternativ 1 og 3 at loven må endres. For alternativ 2 er løsningen ikke gitt, loven burde i del III, opphevelsesbestemmelsen, inneholdt instruks om hva som skulle skje 1. januar 2018.

**Nr. 7: grønn → Landbruks- og matdepartementet**

**Lov 11. desember 2015 nr. 100 om endringer i jordskiftelova (reglar om saksbehandling mv.)** – endrer den nye jordskifteloven som trer i kraft 1. januar 2016. Endringsloven trer i kraft samtidig med loven den endrer, endringslover til ikke ikraftsatte lover bør ha ikrafttredelse straks.

**Nr. 8: grønn → Samferdselsdepartementet**

**Lov 11. desember 2015 nr. 101 – ITS-loven** - § 8 første ledd lyder:

*Loven trer i kraft straks, med mindre Kongen beslutter at hele eller deler av loven skal tre i kraft på et senere tidspunkt.*

Enten trer loven i kraft ellers så gjør den ikke det. Om Kongen skulle bestemme er vanlig formulering «Kongen bestemmer». I dette tilfellet er det bestemt i loven at den trer i kraft straks. Forarbeidene har ingen kommentarer til § 8.

**Nr. 9: rosa → Arbeids- og sosialdepartementet**

**Lov 18. desember 2015 nr. 105 om endringer i lov om anke til Trygderetten (lovrevisjon)** har en uvanlig løsning for endringer i loven, hele loven gjengis med følgende innledning:

*Lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten skal lyde:*

Deretter gjentas hele loven. Det er mulig dette er første gang denne løsningen anvendes i Norge. Ulempen er at endringshistorikken på paragrafnivå blir svært vanskelig å dokumentere. Løsningen reiser også spørsmålet om hvorfor det ikke ble vedtatt en ny lov, noe som ikke er diskutert i forarbeidene.

**Nr. 10: blå → Helse- og omsorgsdepartementet**

**Lov 18. desember 2015 nr. 121 om endringer i helselovgivningen (Nasjonalt klageorgan for helsetjenester mv.)** endrer folketrygdloven

§ 21-12 første ledd:

*Vedtak etter folketrygdloven kan påklages . . . – skulle vært Vedtak etter denne loven kan påklages . . .*

#### **Nr. 11: lilla → Justis- beredskapsdepartementet**

**Lov 18. desember 2015 nr. 127 om endringer i utlendingsloven (som følge av endrede strafferammer i straffeloven 2005 m.m.)** skulle rette opp en feil i § 66 bokstav b, «villedende» skulle rettes til «villedende». Resultatet ble korrekt for «villedende», men endringen ga også et ekstra, ikke planlagt, strekpunkt.

#### **Gjentakelse av gamle forskrifter:**

#### **Nr. 12: grønn → Nærings- og fiskeridepartementet**

Forskrift 4. desember 2015 nr. 1392, forskrift 4. desember 2015 nr. 1406 og forskrift 27. januar 2016 nr. 67 er alle fastsatt av Sjøfartsdirektoratet og har alle et vedlegg inneholdende forskriften som oppheves ved den nye forskriften. Vi har spurt hvorfor. Begrunnelsen er at brukerne av forskriftene skal se hva som var tidligere gjeldende forskrift, og at disse brukerne ikke er PRO-brukere og dermed ikke har tilgang til historiske versjoner. Dette har så vidt vi vet ikke vært noe problem tidligere. Løsningen vil være å markere vedleggene med de opphevede forskriftene, i forskriftsbasene vil de markeres ved at det står «OPPHEVET» på høyre side av skjermen, og bakgrunnsfargen endres.

#### **Nr. 13: grønn → Arbeids- og sosialdepartementet**

I statsråd 20. november 2015 ble det fastsatt forskrift om garantipensjon – alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20 (forskrift nr. 1335). Forskriften ble ikke sendt inn til kunngjøring innen fristen, som er kl. 1230 samme dag. Dette ble omtalt i vår nyhet fra statsråd. Etter purring ble forskriften sendt inn mandag 23. november 2015, og ble kunngjort umiddelbart.

#### **Nr. 14: lilla → Arbeids- og sosialdepartementet**

Forskriften inneholdt en trykkfeil som av Lovdata ble markert med en fotnote. Tirsdag ringte saksbehandler for å fortelle at det er en trykkfeil i forskriften og om vi kunne rette dette ved kunngjøring. Under samtalen gjorde jeg saksbehandleren oppmerksom på at forskriften var kunngjort og at feilen var markert med en fotnote. Det hadde ikke vedkommende registrert.

### **Apr16**

#### **Mulig feil i ikrafttredelsesvedtaket**

#### **Nr. 1: grønn → Arbeids- og sosialdepartementet**

#### **Lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering**

Vi fikk en henvendelse fra Arbeids- og sosialdepartementet, som vil fremme forslag til endringer i lov om lønnsplikt under permittering § 3. Denne bestemmelsen har vært endret en rekke ganger, og stort sett har endringene dreiet seg om endringer i arbeidsgivers lønnsplikt (gjeldende § 3 (1) første ledd, men også § 3 (2) (Permittering på ubestemt tid). Paragrafen ble midlertidig endret ved lov 23 juni 2000 nr. 49, det ble tatt inn to nye ledd (tredje og fjerde ledd), som i første omgang ble vedtatt å gjelde ut 2000. Ved lovendring lov 15 juni 2001 nr. 35 (i.kr. 23 juni 2001) ble den midlertidige endringen forlenget ut 2001. Ved



nok en lovendring, 21 des 2001 nr. 99 (ikr. 1 jan 2002), ble den midlertidige endringen gjort permanent. § 3 (2) tredje og fjerde ledd har, muligens feilaktig, hatt klammeparentes for å vise at de ikke gjelder, og ble i siste utgave av Norges Lover tatt ut.

#### **Lovdatas svar til departementet:**

Det er nok riktig at § 3 nr. 2 tredje og fjerde ledd i lov om lønnsplikt under permittering fortsatt gjelder. Jeg tror grunnen til at de har falt ut er at lov 23 juni 2000 nr. 49, som ble endret ved lov 15 juni 2001 nr. 35, skulle gjelde til 31 des 2001. Denne loven var derfor allerede opphevet når lov 21 des 2001 nr. 99, som opphevet ikrafttredelsesvedtaket i lov 23 juni 2000 nr. 49, ble satt i kraft 1 jan 2002. Det riktige ville vært å sette endringen i lov 23 juni 2000 nr. 49 i kraft straks, 21 des 2001, og ikke 1 jan 2002.

#### **Fotnote i § 3 i forklarer hva som har skjedd.**

Lov 23 juni 2000 nr. 49, som ble endret ved lov 15 juni 2001 nr. 35, skulle gjelde til 31 des 2001. Loven ble ved lov 21 des 2001 nr. 99 gjeninnført fra 1 jan 2002.

I tillegg har § 3 (2) første ledd en bestemmelse om at departementet kan gi forskrift om adgang til å forlenge perioden på 26 uker, som er lovens ramme, før arbeidsgivers lønnsplikt gjeninntre. Perioden er nå ved forskrift 25 juni 2015 nr. 770 utvidet til 30 uker. Dette er svært uvanlig, forskriftshjemler gis vanligvis som departementets mulighet til å gi utfyllende regler. Lovteknisk burde nok § 3 (2) første ledd inneholdt en bestemmelse om at departementet bestemmer, det ville gi leseren en oppfordring til å finne den aktuelle forskriften. Lovdata har lagt til en fotnote i § 3 om at perioden er utvidet ved forskriftsvedtak, og ikke ved lovendring.

#### **Henvisning til forskrift i lov**

##### **Nr. 2: blå→ Kunnskapsdepartementet**

Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-8 (5) viser til forskrift 3. desember 1997 nr. 1441 om salær fra det offentlige til advokater mv. Dette er lovteknisk uheldig, det må foretas en lovendring om forskriften blir gitt på nytt eller oppheves. Eventuelt kunne en henvisning til salærforskriften vært tilstrekkelig.

##### **Nr. 3: rosa→ Kunnskapsdepartementet**

I tillegg mangler et punktum i samme ledd.

##### **Nr. 4: rosa→ Arbeids- og sosialdepartementet**

##### **Endringslov eller egen lov:**

Lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdlova (uføretrygd) hadde siste ikrafttredelse 1 jan 2015, men har overgangsregler, som gir departementet hjemmel til å fastsette forskrifter. Disse reglene vil gjelde frem til sistemann som er omfattet av lovens regler dør, og det kan bli en stund til. Loven var tatt ut av siste utgave av Norges Lover, men er lagt tilbake og vil bli med i neste utgave. Lovteknisk burde vel denne endringsloven vært

gitt som en egen lov, eller som en del folketrygdloven, i og med at den vil gjelde svært lenge for en stor gruppe mennesker.

#### **Nr. 5: rosa → Arbeids- og sosialdepartementet**

Loven tilføyer også en ny § 19-9 a i folketrygdloven. Folketrygdloven har som en del av loven en innholdsfortegnelse til hvert kapittel, § 19-9 a er ikke med i innholdsfortegnelsen for kapittel 19.

#### **Nr. 6: rosa → Finansdepartementet**

##### **Feil oppramsing i endringslov**

Lov 18. desember 2015 nr. 115 om endringer i skatteloven – gjeninnfører § 10-20 (3) i skatteloven, denne bestemmelsen har en oppramsing som starter med b). Proposisjonen var riktig, men i innstillingen har a) falt ut. Lovdatas fotnote lyder:

<sup>1</sup> Ved en inkurie ble tredje ledd inndelt i bokstav b), c) og d) i stedet for det mer naturlige a), b) og c).

#### **Nr. 7: brun\*2 → Helse- og omsorgsdepartementet\*2**

##### **Endring av direktoratsnavn**

Lov 18. desember 2015 nr. 121 om endringer i helselovgivningen (Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten mv.) endret i mange lover benevnelsen Sosial- og helsedirektoratet til Helsedirektoratet, bortsett fra i to lover:

- Lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern § 5-8 annet ledd.
- Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-8 nr. 2.

Slike feil kunne vært unngått hvis man brukte den nøytrale benevnelsen «direktoratet».

#### **Nr. 8: lilla → Justis- og beredskapsdepartementet**

##### **Retting av feil og inkurier i lovene**

Stortinget vedtok 14. mars 2016 lov om endring i vergemålsloven m.m. Loven endrer vergemålsloven § 5 og retter feil og inkurier i 26 andre lover. Det er 59 poster med rettelser, 35 av disse er avmerket med fotnoter eller nevnt i Lovdatas regelrapporter. I ledeteksten til lovens nr. 35 – endringer i straffegjennomføringsloven – er det vist til bokstav d, skal vel være bokstav d.

#### **Nr. 9: gul → Justis- og beredskapsdepartementet**

##### **Mulig feil i forskrift**

Forskrift 4. mars 2016 nr. 213 om domssogn- og lagdømmeinndeling inneholder i § 20 en liste over lover Oslo byfogdembete og Oslo tingrett behandler saker etter. Listen inneholder flere lover som er opphevet, og inneholder ingen lover vedtatt etter 2005. Det er mulig listen er fra 2005.

## Aug16

### Lovtekniske utfordringer:

#### **Nr. 1: grønn → Klima- og miljødepartementet**

*Lov 15. april 2011 nr. 12 om endringer i klimavoteloven* tilføyer ny § 21 a i loven. Denne endringen er ikke satt i kraft. § 21 a ble ved *lov 25. mai 2012 nr. 29 om endringer i klimavoteloven* endret til § 20 i selve klimavoteloven, med ikrafttredelse straks. Endringsloven fra 2011, som ved ikrafttredelse innfører § 21 a, ble ikke endret. Spørsmålet er om endringen er gjort i feil lov, kan det endres i en paragraf som ikke er satt i kraft?

#### **Nr. 2: blå → Klima- og miljødepartementet**

I tillegg er to henvisninger til andre paragrafer i klimavoteloven § 21 a (nå § 20) blitt endret, slik at disse henvisningene også vil bli feil ved ikrafttredelse av endringsloven fra 2011.

#### **Nr. 3: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 9. desember 2011 nr. 52 om endringer i skatteloven* del III endrer lovens § 5-10 første ledd bokstav d. Denne bokstaven er senere endret ved *lov 18. desember 2015 nr. 115 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)* del V. I tillegg endrer loven fra 2011 § 5-15 første ledd bokstav a, denne bokstaven er senere opphevet ved loven fra 2015 del V. Denne delen av endringsloven skulle vært opphevet.

#### **Nr. 4: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

*Lov 20. januar 2012 nr. 6 om endringer i straffeloven, straffeprosessloven, straffegjennomføringsloven, konfliktrådsloven m.fl. (barn og straff)* endrer lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering, som er opphevet, og endrer lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning, som oppheves fra 1. januar 2017.

#### **Nr. 5: grønn → Finansdepartementet**

Denne delen av loven burde vært opphevet av *lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven)*.

#### **Nr. 6: blå → Finansdepartementet**

I tillegg viser endringen i ligningsloven til *lov 15. mars 1991 nr. 3 om meglings i konfliktråd*, denne loven ble opphevet av *lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling (konfliktrådsloven)* fra 1. juli 2014.

#### **Nr. 7: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

*Lov 22. juni 2012 nr. 46 om endringer i helseregisterloven mv. (opprettelse av nasjonal kjernejournal m.m.)* endrer § 3-14 i spesialisthelsetjenesteloven med ikrafttredelse fra den tid Kongen bestemmer. Denne endringen blir opphevet av *lov 20. mai 2016 nr. 10 om endringer i psykisk helsevernloven mv. (rettigheter og bruk av tvang på rusfeltet)*, som også

trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Ikrafttredelsen for denne opphevelsen skulle vært straks.

**Nr. 8: grønn → Kulturdepartementet**

*Lov 21. juni 2013 nr. 97 om endringer i medieeierskapsloven, som ikke er satt i kraft, endrer lov 13. juni 1997 nr. 53 om eierskap i medier. Denne loven ble opphevet fra 1. juli 2016 av lov 17. juni 2016 nr. 63 om oppheving av lov om eierskap i medier. Endringsloven fra 2013 skulle derfor vært opphevet samtidig.*

**Nr. 9: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2015 nr. 49 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) tilføyer ny § 10-10 i ligningsloven med ikrafttredelse 1. januar 2019. Ligningsloven oppheves av lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) fra 1. januar 2017. Endringsloven fra 2015 skulle derfor vært opphevet straks ved vedtakelse av skatteforvaltningsloven.*

**Nr. 10: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2015 nr. 52 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) endrer skatteloven § 14-51, paragrafen får nytt innhold og tidligere § 14-51 endrer paragrafnummer til § 14-52. Den "nye" § 14-51 endres også ved lov 17. juni 2016 nr. 40 om endringer i skatteloven, begge endringslovene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Lovteknisk hadde det vært riktig at loven fra 2016 endret loven fra 2015 og ikke skatteloven, med ikrafttredelse straks.*

**Nr. 11: grønn → Finansdepartementet**

*Lov 19. juni 2015 nr. 56 om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) tilføyer ny § 21-1 a i merverdiavgiftsloven. Denne tilføyelsen trer i kraft 1. januar 2019. Lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) opphever merverdiavgiftsloven kapittel 21 med § 21-1 a med ikrafttredelse 1. januar 2017. Endringsloven fra 2015 skulle vært opphevet av skatteforvaltningsloven.*

**Feil i lover:**

**Nr. 12: blå → Finansdepartementet**

*Lov 18. desember 2015 nr. 118 om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) endrer merverdiavgiftslovens § 7-1 med ledeteksten "§ 7-1 første ledd skal lyde". Paragrafen har bare et ledd, riktig ledetekst skulle vært "§ 7-1 skal lyde".*

*Lov 22. april 2016 nr. 3 om endringer i vergemålsloven m.m. endrer vergemålsloven, i tillegg retter loven opp feil og inkurier i 28 lover:*

**Nr. 13: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

- Loven opphever skifteloven § 126 annet ledd annet punktum, skal vel være tredje eller fjerde ledd annet punktum, paragrafen er "tømt" fordi den inneholdt skiftelovens opphevelsesdel.

**Nr. 14: blå\*2→ Justis- og beredskapsdepartementet\*2**

- Loven viser til tvisteloven § 28-A1 og § 28-A3, skal være § 28 A-1 og § 28 A-3.
- Loven endrer konkursloven § 147 med teksten "første ledd skal lyde", paragrafen har bare et ledd, det skulle stått § 147 skal lyde.

**Nr. 15: lilla→ Justis- og beredskapsdepartementet**

- Loven endrer straffeloven 2005 § 274 - i ledeteksten til endringen står "bostav", skal vel være "bokstav".

**Nr. 16: brun→ Barne- og likestillingsdepartementet**

*Lov 27. mai 2016 nr. 13 om informasjonstilgang m.m. for Barnevoldsutvalget* bruker ikke navnet barnevoldsutvalget, eller har noen definisjon av ordet, det blir heller ikke brukt i resolusjonen som opprettet utvalget. I lovens § 1 står "Formålet med loven er å gi utvalg oppnevnt av Kongen i statsråd 13. november 2015 som skal gjennomgå alvorlige barnevoldssaker m.m., tilgang på opplysninger som er nødvendige for å få utført sitt arbeid i henhold til mandatet".

*Lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) - § 16-3* som inneholder endringer i andre lover:

**Nr. 17: rosa→ Finansdepartementet**

- Lovene som endres er ordnet kronologisk, bortsett fra lov 29. juni 2007 nr. 75 - verdipapirhandeloven, som kommer før lov 29. juni 2007 nr. 73 - eiendomsmeglingsloven.

**Nr. 18: rosa→ Finansdepartementet**

- Loven endrer petroleumsskatteloven § 3 c) femte ledd. Leddet inneholdt streker for å vise lovtekst som var opphevet og tatt ut, disse strekene er beholdt selv om leddet gis på nytt i sin helhet.

**Nr. 19: blå→ Finansdepartementet**

- Loven endrer petroleumsskatteloven § 7, som i femte avsnitt hadde en henvisning til "petroleumsskatteloven § 7-4", dette er feil og feilen er merket med fotnote, men feilen gjentas i endringsdelen til skatteforvaltningsloven. Henvisningen skal være til § 7 nr. 4.

**Nr. 20: rosa→ Finansdepartementet**

- Loven opphever folketrygdloven § 24-2 og § 24-3. Folketrygdloven har innholdsfortegnelse til hvert kapittel, den blir ikke endret som følge av at paragrafene oppheves.

**Nr. 21: blå→ Finansdepartementet**

- Loven endrer lov 13. juni 1997 nr. 53 om eierskap i medier, denne loven ble opphevet av lov 17. juni 2016 nr. 63 fra 1. juli 2016.

**Nr. 22: blå→ Finansdepartementet**

- Loven endrer lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven), som fortsatt viser til seg selv i § 11-22 tredje ledd, men ikke i første og femte ledd i samme paragraf.

- Loven endrer lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven):

**Nr. 23: rosa → Finansdepartementet**

- - Endringen i § 1-1 ny bokstav b) avsluttes med punktum. Bokstav i) blir ny j) og avsluttes også med punktum, dette blir feil fordi det også er vedtatt ny bokstav k).

**Nr. 24: rosa → Finansdepartementet**

- - Endringen i § 5-13a er vedtatt med fotnotetegn 2, fotnotene er ikke en del av lovteksten.

- Loven endrer lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven):

**Nr. 25: grønn → Finansdepartementet**

- - § 13-3 oppheves. Denne paragrafen er også opphevet av *lov 18. desember 2015 nr. 118 om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)* med ikrafttredelse 1. januar 2017. Endringsloven fra 2015 burde derfor vært endret.

**Nr. 26: grønn → Finansdepartementet**

- - § 14-3 fjerde ledd blir opphevet to ganger, først ved at paragrafens første og fjerde ledd oppheves, og ved at fjerde ledd oppheves igjen. Forklaringen til den doble opphevelsen kan være at nåværende annet og tredje ledd blir nye første og annet ledd, og at det vedtas et nytt tredje ledd, som er en videreføring av tidligere § 14-3 fjerde ledd annet punktum.

**Nr. 27: blå → Finansdepartementet**

- - § 14-4 nytt fjerde og femte ledd blir tilføyd, skulle vært nye fjerde og femte ledd.

**Nr. 28: blå → Finansdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 29 om klageorganer for forbrukersaker (gjennomføring av direktiv 2013/11/EU og forordning (EU) nr. 524/2013)* endrer verdipapirfondloven § 2-13 annet ledd, men retter ikke feil i paragrafens tredje ledd. Tredje ledd viser fortsatt til finansieringsvirksomhetsloven, denne loven ble opphevet ved *lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven)* fra 1. januar 2016. Denne feilen er markert med fotnote.

**Nr. 29: rosa → Finansdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 35 om endringer i lov om eidegdomsskatt til kommunane* endrer § 7 i loven. Denne paragrafen har i første ledd bokstav a til d, alle blir avsluttet med punktum. Ny bokstav e, som siste bokstav, er vedtatt uten punktum.

**Nr. 30: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 45 endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester - kriterier og ventelister)* ble satt i kraft 1. juli 2016 ved kongelig

resolusjon 17. juni 2016 nr. 729. Ikrafttredelsen omfattet også del III, dette er ikrafttredelsen av loven, slik at Kongen har satt i kraft sin egen myndighet til å sette loven i kraft. Resolusjonen viste ikke til lovens dato 17. juni 2016, men til 13. juni 2016, som er datoen for Stortingets vedtak.

**Nr. 31: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 48 om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (utvidelse av retten til fritt behandlingsvalg til å omfatte private rehabiliteringsinstitusjoner m.m.),* resolusjonen for ikrafttredelse av loven viser til 30. mai 2016 som vedtakelsesdato for loven, dette er datoen for Stortingets vedtak.

**Nr. 32: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 54 om endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler)* ble satt i kraft straks, *lov 17. juni 2016 nr. 52 om endringer i straffeloven mv. (militær virksomhet i væpnet konflikt m.m.)* ble satt i kraft 1. juli 2016. Begge endringslovene inneholdt endringer i straffeprosessloven § 200 a, § 202 b, § 202 c, § 216 a og § 222 d, som ved ajourføring av lovene ville mistet henvisninger til straffeloven og for en paragraf til utlendingsloven. Paragrafene er nå ajourført med hakeparenteser og fotnoter, i tillegg er det skrevet en forklarende merknad om feilene. I tillegg opphever lov 17. juni 2016 nr. 54 §§ 211 og 212 i straffeprosessloven, § 215 i samme lov gir fortsatt Kongen hjemmel til å gi forskrifter til gjennomføring av reglene i §§ 211 og 212. Denne paragrafen skulle vært opphevet.

**Nr. 33: grønn → Kommunal- og moderniseringsdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 59 om endring i valgloven mv. og lov 17. juni 2016 nr. 62 om endringer i valgloven (personval ved stortingsval, frist for godkjenning av førehandsstemmer mv.)* har begge ikrafttredelse straks i lovvedtakene. Departementet fremmet kongelig resolusjon for begge lovene med ikrafttredelsesvedtak 1. juli 2016. Lovens egen ikrafttredelse gjelder.

**Nr. 34: grønn → Kunnskapsdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 65 om endringer i barnehageloven og opplæringslova (spesialpedagogisk hjelp, kortere ventetid for barnehageplass m.m.)* og *lov 17. juni 2016 nr. 66 om endringer i barnehageloven (tilsyn m.m.)* fikk nok feil rekkefølge i statsråd 17. juni 2016. Lov nr. 66 tilføyer ny § 9 b i barnehageloven, denne paragrafen endres av lov nr. 65. Den historiske noten lyder nå:

0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 66 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674), endret ved lov 17 juni 2016 nr. 65 (ikr. 1 aug 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 679) - disse to lovene fikk nok feil nummerrekkefølge.

**Nr. 35: blå → Nærings- og fiskeridepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 72 om endringer i lov om Innovasjon Norge (ansvarsforhold og forvaltning)* har ledetekst § 7 første ledd annet punktum oppheves. Det skulle stått § 7 annet punktum oppheves, paragrafen har bare et ledd. Lovens § 32 første ledd endres, i

paragrafens tredje ledd er det merket en feil med fotnote, som ikke ble rettet ved lovendringen.

#### **Nr. 36: blå→ Samferdselsdepartementet**

*Lov 17. juni 2016 nr. 75 om endringer i luftfartsloven har ledetekst "Ny § 14-23a", paragrafen er ikke ny, den ble tilføyd ved lov 4. mai 2001 nr. 18. I følge forarbeidene er den gitt "en helt annen redaksjon". Det kvalifiserer ikke til betegnelsen ny.*

#### **Nr. 37: blå\*3→ Forsvarsdepartementet\*3**

*Lov 12. august 2016 nr. 77 om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m. (forsvarsloven) opphever fire lover og endrer 14 lover.*

- I lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner viser § 1 til lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt som blir opphevet. Denne bestemmelsen endres ikke av den nye forsvarsloven.
- I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp viser § 16 til lov 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner som blir opphevet. Denne bestemmelsen endres ikke av den nye forsvarsloven.
- I lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie viser § 9 til lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt som blir opphevet. Denne bestemmelsen endres heller ikke av den nye forsvarsloven.

#### **Nr. 38: gul→ Helse- og omsorgsdepartementet**

##### **Feil i delegering:**

*Delegering 2. oktober 1992 nr. 690 av myndighet etter lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. ble endret ved vedtak 4. mai 2016 nr. 909. Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (sosialtjenesteloven) ble opphevet ved lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) fra 1. januar 2012.*

#### **Nov16**

#### **Nr. 1: blå\*5→ Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet\*5**

##### **Henvisninger til opphevet lov:**

Lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 27 a viser fortsatt til likestillingsloven fra 1978, denne loven ble opphevet av lov 21. juni 2013 nr. 59 om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven). Den nye likestillingsloven ble satt i kraft 1. januar 2014.

Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 7-6 viser også til den opphevede loven.

I tillegg vises det til den opphevede loven i tre forskrifter,

- i § 16-3 i utlendingsforskriften,
- i § 2 i forskrift om utsendte arbeidstakere,



- i § 1 i forskrift om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styrer, råd, delegasjoner m.v. - regler om håndheving og rapportering.

#### **Nr. 2: lilla\*4→ Kulturdepartementet\*4**

##### **Manglende oppdatering av endret begrep i lov:**

Lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) bruker begrepet «Den norske kirke», dette begrepet ble også innført i Grunnloven i 2012. "Statskirken" er fortsatt brukt i

- lov 17. juli 1953 om verneplikt § 3,

- straffeprosessloven § 119,

- straffeloven 2005 § 211 og

- tvisteloven § 22-5,

alle paragrafene viser fortsatt til "prester i statskirken".

#### **Nr. 3: svart**

##### **Kunngjøring av forordninger og endringsforordninger:**

Lovdata fikk i oktober en henvendelse fra Finansdepartementet om EØS-tilpasninger og kunngjøring av forordninger og endringsforordninger. Dette på grunn av opprettelsen av EUs finanstilsyn, som implementerer mange nye forordninger. Innføringen av finanstilsynet for Norges del ble gjennomført ved lov 17. juni 2016 nr. 30 om EØS-finanstilsyn, med ikrafttredelse 3. oktober 2016, loven ble kunngjort uten henvisning til noen forordninger.

Det er ansvarlig departementet som har ansvaret for at de aktuelle rettsakter er med i kunngjøringene av lover og forskrifter. Forordninger og endringsforordninger er da nesten uten unntak uoffisielle oversettelser. De er heller ikke EØS-tilpasset, det vil si at EØS-komiteens beslutninger ikke er innarbeidet i dokumentene. Grunnen til at oversettelsene er uoffisielle er at de offisielle oversettelsene ligger fire til fem år frem i tid.

Departementet ønsket at Lovdata skulle ta ansvaret for publisering av forordninger og endringsforordninger, og senere erstatte uoffisielle oversettelser med offisielle versjoner. I tillegg ønsket departementet at vi skulle EØS-tilpasse tekstene og konsolidere forordningene. De aktuelle rettsaktene i finanstilsynspakken er enorme i omfang, og vil innebære mye arbeid og kreve mer ressurser enn Lovdata har i dag.

En del av ønskene fra Finansdepartementet er delvis gjennomført i Lovdata PRO, men dette gjelder ikke konsolidering av rettsakter, og vi har pr. i dag heller ikke rutiner for å erstatte uoffisielle tekster med offisielle.

## **Feb17**

### ***Gamle feil:***

#### **Nr. 1: rosa→ Justis- og beredskapsdepartementet**

*Lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning - § 30 om virkeområde for loven har en oppramsing av andre lover. Oppramsingen er til og med 2012 kronologisk, fra 2013 er kronologien brutt.*

**Nr. 2: Brun → Justis- og beredskapsdepartementet**

For alle lovene, unntatt plan- og bygningsloven, er det vist til dato og tittel på lovene.

**Nr. 3: blå → Justis- og beredskapsdepartementet**

I tillegg viser paragrafen til tre opphevede lover, den første ble opphevet i 2000.

**Nr. 4: grønn → Arbeids- og sosialdepartementet**

*Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 21-12 ble først endret av lov 18. desember 2015 nr. 105 (i kraft 1. april 2016) og senere av lov 18. desember 2015 nr. 121 (i kraft 1. januar 2017). Den første loven innførte " også vedtak om å avvise en klage", denne teksten ble fjernet av den siste loven. Feilen er markert med hakeparenteser og fotnoten lyder:*

*"Ved en inkurie ble den markerte teksten i første ledd annet punktum, vedtatt ved lov 18 des 2015 nr. 105 (ikr. 1 apr 2016), fjernet ved lov 18 des 2015 nr. 121 (ikr. 1 jan 2017)."*

**Nr. 5: blå → Samferdselsdepartementet**

*Lov 2. mai 2003 nr. 35 om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven) viser fortsatt til lov 23. juni 2000 nr. 54 om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport mv. Denne loven ble opphevet av lov 9. september 2017 nr. 80 om reservasjonssystemer for flyreiser mv. , med ikrafttredelse straks.*

**Nr. 6: grønn → Kulturdepartementet**

*Lov 21. juni 2013 nr. 97 om endringer i medieeierskapsloven endrer lov 13. juni 1997 om eierskap i medier (medieeierskapsloven). Denne loven er opphevet ved lov 17. juni 2016 nr. 63 om oppheving av lov om eierskap i medier med ikrafttrdelse 1. juli 2016. Endringsloven fra 2013 skulle vært opphevet samtidig med hovedloven.*

**Nye feil:**

*Lov 18. november 2016 nr. 83 om om endringer i naturmangfoldloven mv. (administrativt beslag og administrativ inndragning):*

**Nr. 7: lilla? → Klima- og miljødepartementet**

Loven innførte ny § 72 b, første ledd tredje punktum i paragrafen lyder:

*"For ting av vesentlig verdi skal som hovedregel inndragning etter straffeloven, ikke naturmangfoldloven, benyttes."*

**Nr. 8: blå → Klima- og miljødepartementet**

Det er også vist til loven i § 75 tredje ledd som lyder:

"Dersom en overtredelse av en eller flere av bestemmelsene som nevnt i første ledd samtidig innebærer overtredelse av andre lovers regler, gjelder naturmangfoldlovens regler om straff bare i den utstrekning tilsvarende straff ikke er hjemlet i vedkommende lov."

Henvising til "naturmangfoldloven(s)" skulle vært til "denne loven(s)". Dette er de to eneste henvisningene med lovens navn. I resten av lov er det ved 28 tilfelle vist til "denne loven", "loven her" og "lovens".

**Nr. 9: blå→ Klima- og miljødepartementet**

Innledningen til forarbeidene i lovvedtaket opplyser om at det er gjort "flere klargjøringer og oppretting av inkurier i naturmangfoldloven og viltloven". I naturmangfoldloven viser en feilfootnote i § 50 fortsatt til *lov 30. juni 1972 nr. 70 om bergverk (bergverksloven)*, denne loven ble opphevet av *lov 19 juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)*, med ikrafttredelse 1. januar 2010.

**Nr. 10: brun→Klima- og miljødepartementet**

I viltloven er det i § 31 vist til fjelloven med dato uten nummer, som også er merket med en feilfootnote. Ingen av disse feilene ble rettet opp ved lovendringen.

**Nr. 11: blå\*3→ Finansdepartementet\*3**

*Lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering (folketregisterloven)* endrer begreper knyttet til folkeregistrering i 21 andre lover, men henvising til lov 16. januar 1970 nr. 1 (den gamle loven) står fortsatt i barnelova § 15 og § 57, i konsesjonsloven § 6 og i barnetrygdloven § 14. Disse henvisningene må endres ved ny lov. Loven er ikke satt i kraft, så det er fortsatt tid til å rette opp feilene.

**Nr. 12: rosa→ Klima- og miljødepartementet**

*Lov 9 des 2016 nr. 89 om endringer i forurensningsloven (avfallsdefinisjoner m.m.)* endrer forurensningsloven § 33 bokstav a) uten komma, bokstav f) uten punktum, dette er siste bokstav i første ledd. Bokstav e) i samme paragraf har ikke "og", dette ble borte i 1993. Oppramsingen i første ledd ser nå slik ut:

- a) forberedelse til ombruk
- b) materialgjenvinning,
- c) utnyttelse av energi,
- d) destruksjon,
- e) innsamling, oppbevaring, sortering
- f) bindende mål for gjenvinning, herunder mål for forberedelse til ombruk og materialgjenvinning

**Nr. 13: grønn→ Finansdepartementet**

*Lov 16. desember 2016 nr. 91 om endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandelloven (oppfølging av EØS-finanstilsyn) endrer lov 20. juni 2014 nr. 30 om kredittvurderingsbyråer ved å tilføye fem nye paragrafer. Ikrafttredelsesbestemmelsen, tidligere § 3, blir overskrevet uten at den opprinnelige paragrafen flyttes, dette betyr at denne loven i dag ikke har noen ikrafttredelsesbestemmelse.*

**Nr. 14: brun → Samferdselsdepartementet**

*Forskrift 6. desember 2016 nr. 1456 om gebyr for parkeringsvirksomhet og opplæringstilbydere (gebyrforskriften) - burde vel hatt parkeringsgebyrforskriften som korttittel.*

**Nr. 15: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

*Ikraftsetting 9. desember 2016 nr. 1460 av lov 17. juni 2016 nr. 49 om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og helsepersonelloven (politiattest i den kommunale helse- og omsorgstjenesten) hadde noen mangler. Datoen for ikrafttredelsen manglet, og henvisningen til endringsloven som skulle settes i kraft var til datoen for stortingsvedtaket, ikke lovens sanksjonsdato. Begge feilene ble forklart i følgende fotnoter.*

*"1 Loven trer i kraft 1. januar 2017 (Lovtidend-redaksjonens anm.).*

*2 Skal være lov 17. juni 2016 nr. 49 (Lovtidend-redaksjonens anm.)."*

**Apr17**

Feil i lovene:

**Nr. 1: brun → Kunnskapsdepartementet**

Henvisning til feil lovtittel:

*Lov 19. juni 2009 nr. 95 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven) viser i § 2 til "lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)", lovens tittel ble ved lov 19. juni 2015 nr. 75 endret til "lov om frittstående skolar (friskolelova)".*

**Nr. 2: blå\*2 → Nærings- og fiskeridepartementet\*2**

Henvisning til opphevet lov:

*Lov 21. april 2017 nr. 18 om endringer i anskaffelsesloven m.m. (retting av feil) retter i lov 19. mai 2006 nr. 19 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) § 23 en henvisning til anskaffelsesloven. Det var i paragrafen vist til den opphevede lov 16. juli 1999 nr. 69, nå vises det til "anskaffelsesloven" ved å bruke lovens korttittel.*

Det er forststatt vist til «lov 16. juli 1999 nr. 69» i

*- lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 59,*

*- lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova) § 8.*

### **Nr. 3: brun\*2 → Samferdselsdepartementet\*2**

Henvisning til myndighet som har skiftet navn:

Post- og teletilsynet skiftet fra 1. januar 2015 navn til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.

Det er fortsatt to lover som visert til det gamle navnet:

- lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk (åndsverkloven) § 5,

- lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 1-4, § 10-2, § 11-6 og § 11-7.

### **Nr. 4: blå\*3 → Arbeids- og sosialdepartementet\*3**

Feil i henvisninger i innholdsfortegnelse:

Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) har innholdsfortegnelser til hvert kapittel, disse inneholder en del feil:

- Kapittel 4 - innholdsfortegnelsen viser til opphevet § 4-17.

- Kapittel 9 - innholdsfortegnelsen viser til opphevet § 9-15.

- Kapittel 23 - innholdsfortegnelsen viser til opphevet § 23-9.

### **Nr. 5: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

Feil i ikrafttredelse:

Lov 28. april 2017 nr. 22 om endringer i offentleglova (gjennomføring av endringsdirektivet til vidarebruksdirektivet), del II lyder:

Lova tek til å gjelde 1. juli 2017 eller frå den tida Kongen fastset.

Her slapp Kongen å vente til 1. juli 2017, loven ble ved kgl.res. samme dag satt i kraft.

Uansett hva som ville bli valgt her er ikrafttredelsen feil.

Andre lovtekniske utfordringer:

### **Nr. 6: grønn → Olje- og energidepartementet**

Uheldig lovteknikk:

Proposisjon 117 L (2016-2017) Endringer i konsesjonslovgivningen for vannkraft (lovrevisjon) innebærer forenklinger og lovtekniske oppdateringer i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven) og lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall mv. (industrikonsesjonsloven). Dette blir foreslått gjennomført ved at lovene gis på nytt, men på de opprinnelige sanksjonsdatoene.

Vassdragsreguleringsloven opprettholdes og videreføres som «lov 14. desember 1917 nr. 17 om regulering og kraftutbygging i vassdrag (vassdragsreguleringsloven)» og industrikonsesjonsloven videreføres som "lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall (vannfallrettighetsloven)". I proposisjonen står det at

"vassdragsreguleringsloven gjennomgår en lovteknisk revisjon. Det foreslås at loven deles inn i kapitler for å gjøre lovstoffet enklere, og at lovens paragrafinndeling og -nummerering endres". For vannfallrettighetsloven innebærer endringene en mer begrenset lovrevisjon. Det står videre i proposisjonen "For begge lovene foreslår departementet en omstrukturering av lovbestemmelsene og fortløpende nummerering av lovparagrafene. Lovene gjøres mer oversiktlige ved at bestemmelsene tematisk samles i kapitler. Det foreslås en forklarende overskrift for hver paragraf. En mest mulig lik oppbygging av de ulike paragrafer og ledd i hver av lovene gir pedagogiske forenklinger. Innenfor de enkelte paragrafer og ledd foreslås språklige oppdateringer, samt en reduksjon i detaljnivået for hva som skal stå i lovteksten".

Etter dialog med Lovdata har Stortingets konstitusjonelle avdeling rettet en uformell henvendelse til departementet for å kunne bringe på det rene hva de har tenkt omkring de lovtekniske utfordringene som Lovdata har pekt på.

Departementet har i svar til Stortinget uttalt at de er kjent med problemstillingen, men ønsker likevel å se nærmere på Lovdatas innspill. Lovdata sender derfor Stortinget et notat med innspill, som vil bli videreformidlet til departementet.

#### **Nr. 7: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

Uklar ikrafttredelse:

*Lov 10. februar 2017 nr. 5 om endringer i tobakksskadeloven (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger)* blir satt i kraft til forskjellig tid, og det fører til en del uklarheter. En del av loven ble satt i kraft 1. april 2017, noe skal settes i kraft 1. juli 2017 og noe fra den tid Kongen bestemmer. I følgende paragrafer er det en del uklarheter.

§ 3 - viser til § 28 a, som blir tilføyd og først satt i kraft 1. juli 2017.

§ 31 - viser til § 30 a første ledd, dette leddet i § 30 a blir først satt i kraft 1. juli 2017.

En del av endringsloven settes ikke i kraft, for kapittel 5 er hele kapitlet unntatt, for kapittel 6A er bare kapitlets paragrafer unntatt. Vi har valgt å ikke sette i kraft kapiteloverskriften.

§ 35 - viser til § 30 a, hele paragrafen er ikke satt i kraft. Viser også til § 34 c og § 34 d, som heller ikke er satt i kraft.

§ 37 - viser til § 30 a, hele paragrafen er ikke satt i kraft.

Uheldig lovteknikk i samme lov:

#### **Nr. 8: rosa → Helse- og omsorgsdepartementet**

§ 2 - Paragrafen har tolv unummererte ledd hvorav 11 er definisjoner. En nummerering av leddene hadde her vært mer lesevennlig, lettere å henvise til og mulighetene for feil ville blitt redusert.

#### **Nr. 9: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

§ 3 - første endringsdirektiv: "Første og annet ledd skal lyde":

§ 3 - andre endringsdirektiv: "Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd".

Nåværende tredje ledd blir ikke disponert, etter kontakt med departementet har tidligere tredje ledd blitt beholdt som fjerde ledd.

**Nr. 10: grønn → Helse- og omsorgsdepartementet**

Tobakksskadeloven har ikke lenger noen ikrafttredelsesbestemmelse, denne ble borte ved lov 24. juni 2012 nr. 29 fra 1. januar 2012.

Feil i tittel?

**Nr. 11: brun → Samferdselsdepartementet**

*Lov 17. mars 2017 nr. 9 om endringer i ekomloven endrer også veglova, dette burde fremkomme ved en tilføyelse til lovens tittel med mv. eller m.m. eller ved å ta med veglova i tittelen.*

**Nr. 12: grønn → Justis- og beredskapsdepartementet**

Ikrafttredelse av endringslov til en lov som ikke er satt i kraft:

*For lov 21. april 2017 nr. 16 om endringer i passloven og ID-kortloven (nektelse av reisedokumenter) ble det fastsatt delt ikrafttredelse ved at del I, endringene i passloven, ble satt i kraft fra 1. juni 2017, mens del II, endringer i ID-kortloven skal settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Her burde del II blitt satt i kraft straks, den endrer en ikke-ikraftsatt lov. Endringene som er gjort i denne loven bør fremkomme av loven. Det er ikke noe i veien for å sette i kraft en endringslov til en ikke-ikraftsatt lov, hovedloven blir ikke satt i kraft selv om en endring til loven settes i kraft.*

**Nr. 13: svart**

Forskrifter:

En av Lovdatas redaksjonskonsulenter har skrevet ned en liste over alle avklaringsrundene med departementet i forbindelse med arbeidet med en forskrift.

- I forskriften var det henvist til en ikke vedtatt lov, mangler merknad om at loven ikke er vedtatt,
- uklart hva tittelen på nye loven skal være (veksler mellom to ulike titler),
- henvises til lov med samme navn som forskriften, men mener forskriften,
- får tilsendt korrigeret manus hvor tidligere kapittelinndeling I og II er fjernet - fører til ny runde med avklaring,
- henvises til regler i kapitler som ikke eksisterer i forskriften (I, II, III og IV), dette var kapitler som ble fjernet tidlig i prosessen, men glemt korrigeret,
- benytter bokmålsbegrep selv om forskriften er skrevet på nynorsk.

Spørsmålene ble avklart med syv e-poster og tre telefonsamtaler.



## Vedlegg 2: Oversikt over kategoriserte regelrapporter

Tabellen under viser en oversikt over hvilke feil som er påpekt i de forskjellige regelrapportene. De loddrette kolonnene i tabellen representerer de ulike feilkategoriene, mens de vannrette radene viser de forskjellige regelrapportene og hvor mange påpekte feil som finnes i hver av dem. De ulike numrene som er fylt inn i tabellen representerer spesifikke feil og mangler fra regelrapportene. En oversikt over hvilke feil som ligger bak numrene finnes i vedlegg 1 (systematiserte regelrapporter).

Typer feil →	Henvisninger	Oppheving og ikrafttredelse	Terminologi og språkføring	Oppbygging og utforming	Betegnelser	Innhold og delegeringer	Diverse	Kommentarer (regnes ikke som påpekt feil)
Rapport ↓								
Feb04  Totalt påpekte feil: 17	Nr. 3 Nr. 4 Nr. 16 Nr. 17  Sum: 4	Nr. 2*2 Nr. 5 Nr. 8 Nr. 9 Nr. 10 Nr. 11 Nr. 12 Sum: 8	Nr. 15   Sum: 1	Nr. 6 Nr. 14  Sum: 2	Sum: 0	Nr. 7 Nr. 13  Sum: 2	Sum: 0	Nr. 1
Mar06  Totalt: 9	Nr. 2 Nr. 3 Sum: 2	Nr. 5 Sum: 1	Nr. 1*5 Sum: 5	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 7 Sum: 1	Nr. 4 Nr. 6
Apr06 Totalt: 2	Sum: 0	Nr. 1 Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 3 Sum: 1	Nr. 2
Aug06  Totalt: 5	Nr. 5 Sum: 1	Nr. 1 Nr. 3 Sum: 2	Nr. 2*2 Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 4
Nov06  Totalt: 3	Sum: 0	Nr. 1 Sum: 1	Sum: 0	Nr. 3 Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 2 Sum: 1	Nr. 4 Nr. 5
Apr07 Totalt: 3	Nr. 2 Sum: 1	Nr. 3 Sum: 1	Nr. 1 Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Aug07  Totalt: 4	Sum: 0	Nr. 2 Nr. 4 Nr. 5 Sum: 3	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 3 Sum: 1	Sum: 0	Nr. 1
Mai08  Totalt: 3	Sum: 0	Nr. 1 Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 3 Sum: 1	Nr. 2 Sum: 1	Sum: 0	
Aug08	Nr. 3	Nr. 2 Nr. 4	Nr. 1*3					Nr. 5 Nr. 6

Totalt: 6	Sum: 1	Sum: 2	Sum: 3	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Okt08	Nr. 1 Nr. 3				Nr. 2			
Totalt: 3	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	
Mar09	Nr. 5 Nr. 6	Nr. 4*2 Nr. 7 Nr. 9 Nr. 10	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 8		Nr. 3 Nr. 11 Nr. 12			
Totalt: 13	Sum: 2	Sum: 5	Sum: 3	Sum: 0	Sum: 3	Sum: 0	Sum: 0	
Mai09	Nr. 3 Nr. 5*22	Nr. 2					Nr. 1 Nr. 4	
Totalt: 26	Sum: 23	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 2	
Aug09	Nr. 4 Nr. 6 Nr. 7 Nr. 8 Nr. 9 Nr. 10	Nr. 2 Nr. 3 Nr. 5 Nr. 14			Nr. 1 Nr. 11 Nr. 12 Nr. 13			
Totalt: 14	Sum: 6	Sum: 4	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 4	Sum: 0	Sum: 0	
Nov09	Nr. 2 Nr. 6 Nr. 10 Nr. 15*3	Nr. 1 Nr. 3 Nr. 4 Nr. 5 Nr. 7 Nr. 12 Nr. 14 Nr. 16	Nr. 9*2	Nr. 13	Nr. 8 Nr. 11			
Totalt: 19	Sum: 6	Sum: 8	Sum: 2	Sum: 1	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	
Feb10	Nr. 4	Nr. 2 Nr. 5	Nr. 3	Nr. 1				
Totalt: 5	Sum: 1	Sum: 2	Sum: 1	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Aug10	Nr. 2 Nr. 6 Nr. 8			Nr. 1 Nr. 3 Nr. 4 Nr. 7 Nr. 9 Nr. 10	Nr. 5			
Totalt: 10	Sum: 3	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 6	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	
Okt10	Nr. 2	Nr. 1 Nr. 3 Nr. 4						
Totalt: 4	Sum: 1	Sum: 3	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Mar11	Nr. 2 Nr. 4	Nr. 1 Nr. 5			Nr. 3			
Totalt: 5	Sum: 2	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	
Mai11	Nr. 1* 2 Nr. 2	Nr. 4	Nr. 3			Nr. 6*2		

Totalt: 8	Nr. 5 Sum: 4	Sum: 1	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 2	Sum: 0	
Jul11		Nr. 2 Nr. 3		Nr. 1				
Totalt: 3	Sum: 0	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Okt11	Nr. 4	Nr. 1 Nr. 5	Nr. 2 Nr. 3					
Totalt: 5	Sum: 1	Sum: 2	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Mar12	Nr. 3 Nr. 5*8 Nr. 7*4	Nr. 1 Nr. 2			Nr. 6*9			Nr. 4
Totalt:24	Sum:13	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 9	Sum: 0	Sum: 0	
Aug12	Nr. 1 Nr. 2	Nr. 4		Nr. 3			Nr. 5	
Totalt: 5	Sum: 2	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 1	
Feb13		Nr. 2 Nr. 3 Nr. 5	Nr. 4	Nr. 1				
Totalt: 5	Sum: 0	Sum: 3	Sum: 1	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Apr13		Nr. 1		Nr. 2	Nr. 4	Nr. 3		
Totalt: 4	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 1	Sum: 1	Sum: 0	
Aug13	Nr. 11*4 Nr. 12 Nr. 16 Nr. 20 Nr. 22 Nr. 29 Nr. 30	Nr. 2 Nr. 5 Nr. 6 Nr. 8 Nr. 10 Nr. 14 Nr. 17 Nr.26*2	Nr. 18 Nr. 23 Nr. 28	Nr. 3 Nr. 7 Nr. 9 Nr. 15 Nr. 19 Nr. 21 Nr. 25 Nr. 27	Nr. 4 Nr. 13 Nr. 24 Nr. 31			Nr. 1
Totalt: 34	Sum: 10	Sum: 9	Sum: 3	Sum: 8	Sum: 4	Sum: 0	Sum: 0	
Okt13	Nr. 1*12 Nr. 3 Nr. 5 Nr. 7 Nr. 10*2	Nr. 4 Nr. 6	Nr. 8	Nr. 9	Nr. 2			
Totalt: 22	Sum: 17	Sum: 2	Sum: 1	Sum: 1	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	
Nov14				Nr. 1				Nr. 2 Nr. 3
Totalt: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Feb15	Nr. 3	Nr. 1 Nr. 2					Nr. 4	
Totalt: 4	Sum: 1	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 1	
Mai15		Nr. 1 Nr. 2	Nr. 6 Nr. 7 Nr. 9	Nr. 3 Nr. 4				Nr. 5 Nr. 8
Totalt: 7	Sum: 0	Sum: 2	Sum: 3	Sum: 2	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Aug15	Nr. 2	Nr. 6	Nr. 5	Nr. 1	Nr. 8			

Totalt: 11	Nr. 7 Nr. 10 Sum: 3	Nr. 9 Sum: 2	Sum: 1	Nr. 3 Nr. 4*2 Sum: 4	Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	
Okt15  Totalt: 17	Nr. 2*4 Nr. 3*2 Nr. 4 Nr. 5 Nr. 7 Sum: 9	Nr. 6*2 Nr. 10*2 Sum: 4	Nr. 8 Nr. 9*3 Sum: 4	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 1
Feb16  Totalt: 41	Nr. 2 Nr. 3*25 Nr. 4 Nr. 10 Sum: 28	Nr. 1 Nr. 6 Nr. 7 Nr. 8 Nr. 12 Nr. 13 Sum: 6	Nr. 5*4 Nr. 11 Nr. 14 Sum: 6	Nr. 9 Sum: 1	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	
Apr16  Totalt: 11	Nr. 2 Sum: 1	Nr. 1 Sum: 1	Nr. 8 Sum: 1	Nr. 3 Nr. 4 Nr. 5 Nr. 6 Sum: 4	Nr. 7*2 Sum: 2	Nr. 9 Sum: 1	Sum: 0	
Aug16  Totalt:41	Nr. 2 Nr. 4 Nr. 6 Nr. 12 Nr. 13 Nr. 14*2 Nr. 19 Nr. 21 Nr. 22 Nr. 27 Nr. 28 Nr. 35 Nr. 36 Nr. 37*3 Sum: 17	Nr. 1 Nr. 3 Nr. 5 Nr. 7 Nr. 8 Nr. 9 Nr. 10 Nr. 11 Nr. 25 Nr. 26 Nr. 30 Nr. 31 Nr. 32 Nr. 33 Nr. 34 Sum: 15	Nr. 15 Sum: 1	Nr. 17 Nr. 18 Nr. 20 Nr. 23 Nr. 24 Nr. 29 Sum: 6	Nr. 16 Sum: 1	Nr. 38 Sum: 1	Sum: 0	
Nov16 Totalt: 9	Nr. 1*5 Sum: 5	Sum: 0	Nr. 2*4 Sum: 4	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Sum: 0	Nr. 3
Feb17  Totalt: 17	Nr. 3 Nr. 5 Nr. 8 Nr. 9 Nr. 11*3 Sum: 7	Nr. 4 Nr. 6 Nr. 13 Nr. 15 Sum: 4	Nr. 7 Sum: 1	Nr. 1 Nr. 12 Sum: 2	Nr. 2 Nr. 10 Nr. 14 Sum: 3	Sum: 0	Sum: 0	

Apr17	Nr. 2*2 Nr. 4*3	Nr. 5 Nr. 6 Nr. 7 Nr. 9 Nr. 10 Nr. 12		Nr. 8	Nr. 1 Nr. 3*2 Nr. 11			Nr. 13
Totalt: 16	Sum: 5	Sum: 6	Sum: 0	Sum: 1	Sum: 4	Sum: 0	Sum: 0	
= 435	178	110	47	45	39	9	7	(19)